

Parlament České republiky
POSLANECKÁ SNĚMOVNA 2022
9. volební období

Těsnopisecká zpráva o schůzi
Poslanecké sněmovny Parlamentu

Schválený pořad 39. schůze Poslanecké sněmovny

1. Vládní návrh zákona, kterým se mění zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů /sněmovní tisk 306/ - zkrácené jednání
2. Vládní návrh zákona, kterým se mění zákon č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 265/1991 Sb., o působnosti orgánů České republiky v oblasti cen, ve znění pozdějších předpisů /sněmovní tisk 302/ - zkrácené jednání

Parlament České republiky
POSLANECKÁ SNĚMOVNA 2022
9. volební období

TĚSNOPISECKÁ ZPRÁVA
o 39. schůzi Poslanecké sněmovny Parlamentu
konané dne 16. září 2022

Obsah:

Strana:

16. září 2022

Schůzi zahájila předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová.

Usnesení schváleno (č. 364).

Usnesení schváleno (č. 365).

Schválen pořad schůze.

Usnesení schváleno (č. 366).

1. Vládní návrh zákona, kterým se mění zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů /sněmovní tisk 306/ - zkrácené jednání

Řeč ministra financí ČR Zbyňka Stanjury	7
Řeč ministra dopravy ČR Martina Kupky	8
Řeč poslankyně Hany Naiclerové	9
Řeč poslance Jana Volného	10
Řeč poslance Jana Hrnčíře	10
Řeč poslance Ivana Adamce	11
Řeč ministra financí ČR Zbyňka Stanjury	11
Řeč poslance Jana Jakoba	11
Řeč poslance Radima Fialy	11
Řeč poslankyně Aleny Schillerové	12
Řeč poslance Martina Kolovratníka	12
Řeč poslance Ivana Adamce	13
Řeč poslance Ondřeje Lochmana	13
Řeč poslance Víta Vomáčky	14
Řeč poslance Martina Kolovratníka	14
Řeč ministra dopravy ČR Martina Kupky	14
Řeč ministra průmyslu a obchodu ČR Jozefa Síkely	15
Řeč poslance Jana Hrnčíře	15

Projednávání bodu bylo přerušeno.

Usnesení schváleno (č. 367).

2. Vládní návrh zákona, kterým se mění zákon č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 265/1991 Sb., o působnosti orgánů České republiky v oblasti cen, ve znění pozdějších předpisů /sněmovní tisk 302/ - zkrácené jednání

Řeč ministra průmyslu a obchodu ČR Jozefa Síkely	16
Řeč poslance Ivana Adamce	18
Řeč poslance Tomia Okamury	20

Další část schůze řídila místopředsdyně PSP Věra Kovářová.

Řeč místopředsedy vlády a ministra zdravotnictví ČR Vlastimila Válka	29
Řeč poslance Martina Exnera	29
Řeč poslance Ondřeje Babky	30
Řeč místopředsedy vlády a ministra zdravotnictví ČR Vlastimila Válka	30
Řeč místopředsedy PSP Karla Havlíčka	30
Řeč poslance Radima Fialy	38

Další část schůze řídila místopředsdyně PSP Olga Richterová.

Řeč poslankyně Aleny Schillerové	43
Řeč poslance Karla Raise	46
Řeč místopředsdyně PSP Jany Mračkové Vildumetzové	48
Řeč poslankyně Marie Pošarové	50
Řeč poslance Marka Nováka	51
Řeč poslance Jiřího Kobzy	54
Řeč poslankyně Karly Maříkové	55

Další část schůze řídil místopředseda PSP Karel Havlíček.

Řeč poslance Martina Exnera	57
Řeč poslankyně Karly Maříkové	58
Řeč poslankyně Zuzany Ožanové	58
Řeč poslance Romana Kubíčka	59
Řeč poslankyně Kláry Dostálové	60
Řeč poslance Vladimíra Zlínského	62
Řeč poslance Milana Brázdila	64
Řeč poslance Vladimíra Zlínského	64
Řeč poslance Petra Letochy	64
Řeč poslance Milana Brázdila	65
Řeč poslance Róberta Telekyho	65
Řeč poslankyně Lenky Dražilové	65
Řeč poslankyně Bereniky Peštové	66
Řeč poslance Karla Haase	66
Řeč poslance Roberta Stržíňka	66
Řeč poslance Jana Hrnčíře	67
Řeč poslance Radka Vondráčka	68
Řeč poslance Richarda Brabce	69

Další část schůze řídila místopředsdyně PSP Jana Mračková Vildumetzová.

Řeč ministra financí ČR Zbyňka Stanjury	69
Řeč poslance Romana Kubíčka	70
Řeč poslankyně Marie Pošarové	70
Řeč místopředsedy PSP Karla Havlíčka	70

Projednávání bodu bylo přerušeno.

Další část schůze řídil místopředseda PSP Karel Havlíček.

Pokračování v projednávání bodu

1. Vládní návrh zákona, kterým se mění zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů /sněmovní tisk 306/ - zkrácené jednání

Řeč poslankyně Hany Naiclerové	71
--------------------------------------	----

Usnesení schváleno (č. 368).

Řeč poslance Radima Fialy	71
---------------------------------	----

Řeč poslance Tomia Okamury	71
----------------------------------	----

Další část schůze řídila místopředsedkyně PSP Jana Mračková Vildumetzová.

Pokračování v projednávání bodu

2. Vládní návrh zákona, kterým se mění zákon č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 265/1991 Sb., o působnosti orgánů České republiky v oblasti cen, ve znění pozdějších předpisů /sněmovní tisk 302/ - zkrácené jednání

Řeč ministra průmyslu a obchodu ČR Jozefa Síkely	72
--	----

Řeč poslance Ivana Adamce	74
---------------------------------	----

Řeč poslankyně Aleny Schillerové	75
--	----

Řeč poslance Ivana Adamce	75
---------------------------------	----

Řeč ministra průmyslu a obchodu ČR Jozefa Síkely	77
--	----

Řeč poslance Ivana Adamce	77
---------------------------------	----

Řeč poslankyně Aleny Schillerové	77
--	----

Usnesení schváleno (č. 371).

Řeč poslance Radima Fialy	78
---------------------------------	----

Závěrečná řeč místopředsedkyně PSP Jany Mračkové Vildumetzové

Zahájení schůze Poslanecké sněmovny

16. září 2022

Přítomno: 164 poslanců

(Schůze zahájena v 11.00 hodin.)

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: Vážené paní poslankyně, vážení páni poslanci, vážení členové vlády, než zahájíme 39. schůzi Poslanecké sněmovny, připomínám, že i na 17. hodinu byla svolána schůze, a to 37., a na 17.30 pak byla svolána 38. schůze Poslanecké sněmovny.

Nyní tedy zahajuji 39. schůzi Poslanecké sněmovny a všechny vás vítám. Aby byla zaznamenána naše účast, nejdříve vás všechny odhlásím a požádám, abyste se opětovně přihlásili svými identifikačními kartami a případně mi oznámili, kdo žádá o vydání náhradní karty, tak jak už učinila paní poslankyně Pastuchová, která dnes bude hlasovat s kartou číslo 40.

Tuto schůzi jsem svolala v návaznosti na § 99 zákona o jednacím řádu Poslanecké sněmovny, podle něhož jsem vyhlásila stav legislativní nouze. Pozvánka vám byla rozeslána elektronickou poštou v úterý 13. září tohoto roku.

Nyní přistoupíme k určení dvou ověřovatelů této schůze. Navrhuji, abychom určili poslankyni Miladu Voborskou a poslankyni Renátu Zajíčkovou. A ptám se, zda má někdo jiný návrh? Nikoho nevidím, že by se hlásil.

Proto zahájím hlasování o ověřovatelkách této schůze. (Kdo je pro?) Kdo je proti?

V hlasování číslo 1 bylo přihlášeno 104 přítomných, pro 100, proti žádný. A já tedy konstatuji, že jsme ověřovatelkami 39. schůze Poslanecké sněmovny určili poslankyni Miladu Voborskou a poslankyni Renátu Zajíčkovou.

Sděluji, že do zahájení schůze požádali o omluvení své neúčasti na jednání tito poslanci a poslankyně: Babiš Andrej celý jednacím den z osobních důvodů, Balaščíková Margita celý jednacím den ze zdravotních důvodů, Bašta Jaroslav od 11 do 12 hodin ze zdravotních důvodů, Bělíca Josef celý jednacím den ze zdravotních důvodů, Bělou Roman celý jednacím den z důvodu zahraniční cesty, Berkovcová Jana z celého jednacím dne bez udání důvodu, Bernard Josef od 11 do 17 hodin z pracovních důvodů, Bžoch Jaroslav z celého jednacím dne z pracovních důvodů, Cogan Josef z celého jednacím dne z rodinných důvodů, Dvořák Jaroslav celý jednacím den – zdravotní důvody, Faltýnek Jaroslav celý jednacím den – zdravotní důvody, Golasowská Pavla z celého jednacím dne z pracovních důvodů, Heller Šimon od 11 do 11.30 ze zdravotních důvodů, Hofmann Jan celý jednacím den z důvodu zahraniční cesty, Horák Jiří do 18 hodin z pracovních důvodů, Janda Jakub z celého jednacím dne z pracovních důvodů, Jílková Marie od 11 hodin do 11.45 bez udání důvodu, Kasal David celý jednacím den – pracovní důvody, Kašník Pavel celý jednacím den – zdravotní důvody, Krutáková Jana celý jednacím den z důvodu zahraniční cesty, Major Martin celý jednacím den z důvodu zahraniční cesty, Metnar Lubomír z celého jednacím dne – pracovní důvody, Nacher Patrik celý jednacím den – pracovní důvody, Nováková Nina od 11 do 12 hodin a následně od 15 do 19.30 z pracovních důvodů, Olšáková Eliška celý jednacím den z rodinných důvodů, Potůčková Lucie celý jednacím den – pracovní důvody, Pražák David celý jednacím den z důvodu zahraniční cesty, Ratiborský Michal celý jednacím den z důvodu zahraniční cesty, Růžička Pavel z celého jednacím dne z pracovních důvodů, Sadovský Petr z celého jednacím dne ze zdravotních důvodů, Svoboda Bohuslav z celého jednacím dne bez udání důvodu, Šimek David celý jednacím den – pracovní důvody, Tureček Karel z celého jednacím dne z důvodu zahraniční cesty, Urbanová Barbora z celého jednacím dne z důvodu zahraniční cesty, Vondrák Ivo celý jednacím den z pracovních důvodů,

Wenzl Milan z celého jednací dne ze zdravotních důvodů, Zborovský Miroslav celý jednací den – osobní důvody, Ženíšek Marek celý jednací den z důvodu zahraniční cesty.

Z členů vlády se omlouvají: Balaš Vladimír od 17 hodin z pracovních důvodů, Bartoš Ivan z celého jednacího dne z pracovních důvodů, Bek Mikuláš z celého jednacího dne z pracovních důvodů, Černochová Jana celý jednací den – pracovní důvody, Lipavský Jan z celého jednacího dne z pracovních důvodů, Nekula Zdeněk celý jednací den – pracovní důvody, Rakušan Vít z celého jednacího dne z pracovních důvodů a Šalomoun Michal z celého jednacího dne z osobních důvodů.

Paní poslankyně a páni poslanci, dne 13. září jsem svým rozhodnutím číslo 37 na základě návrhu vlády vyhlásila stav legislativní nouze, a to do 12. října tohoto roku. Vláda v souvislosti s vyhlášením stavu legislativní nouze požádala, aby následující sněmovní tisk, který schválila a předložila do Poslanecké sněmovny, byl projednán ve zkráceném jednání podle § 99 odst. 2 zákona o jednacím řádu Poslanecké sněmovny. Jedná se o vládní návrh zákona, kterým se mění zákon č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 265/1991 Sb., o působnosti orgánů České republiky v oblasti cen, ve znění pozdějších předpisů, sněmovní tisk 302. Svým rozhodnutím číslo 38 jsem rozhodla o projednání tohoto vládního návrhu ve zkráceném jednání a přikázala jsem sněmovní tisk 302 hospodářskému výboru k projednání a stanovila mu nepřekročitelnou lhůtu pro předložení usnesení do dnes do 10.30 hodin. – Vážené dámy a pánové, já bych vás nejdříve požádala o ztišení. – Sněmovní tisk 302 je již součástí návrhu pořadu 39. schůze Poslanecké sněmovny.

Dále bych vás chtěla informovat, že vláda v souvislosti s vyhlášením stavu legislativní nouze dne 14. září tohoto roku požádala, aby následující sněmovní tisk, který schválila a předložila do Poslanecké sněmovny, byl také projednán ve zkráceném jednání podle § 99 odst. 2 zákona o jednacím řádu Poslanecké sněmovny. Jedná se o vládní návrh zákona, kterým se mění zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů, sněmovní tisk 306. Svým rozhodnutím číslo 40 jsem rozhodla o projednání tohoto vládního návrhu ve zkráceném jednání a přikázala jsem sněmovní tisk 306 rozpočtovému výboru k projednání a stanovila mu nepřekročitelnou lhůtu pro předložení usnesení taktéž do dnes do 10.30 hodin.

Vážené kolegyně a kolegové, podle § 99 odst. 4 jednacího řádu Poslanecké sněmovny máme ve stavu legislativní nouze před projednáním návrhu pořadu posoudit, zda stav legislativní nouze trvá. K tomuto tedy otevírám rozpravu. Nevidím nikoho přihlášeného do rozpravy, proto ji končím a přikročíme k hlasování.

Přednesu návrh usnesení: "Poslanecká sněmovna potvrzuje trvání stavu legislativní nouze." Ještě jednou vás, kolegyně a kolegové, žádám o ztišení.

Přikročíme tedy k hlasování o předloženém návrhu usnesení. Ptám se, kdo je pro? Kdo je proti?

V hlasování číslo 2 je přihlášeno 147 poslankyň a poslanců, pro 139, proti žádný. Já tedy konstatuji, že návrh byl schválen a potvrdili jsme stav legislativní nouze.

Nyní tedy přistoupíme k návrhu pořadu 39. schůze, tak jak je uveden na pozvánce. Nejprve vás seznámím s návrhem, na kterém se shodlo dnešní grémium. Navrhujeme zařadit do návrhu pořadu nový bod, a to sněmovní tisk 306, vládní návrh zákona, kterým se mění zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů, předložený v souvislosti s vyhlášením stavu legislativní nouze, a projednat jej jako první bod schůze. Zároveň navrhujeme projednat oba body, zákony ve zkráceném jednání, tak, že bychom nejprve projednali oba ve druhém čtení a následovně ve třetím čtení. To je z mé strany vše. (Neustálý hluk v sále.)

Nyní se tedy táži, zda je zájem o vystoupení k návrhu pořadu schůze? Opravdu vás, kolegyně a kolegové, prosím, abychom se už ztišili. Nevidím nikoho, kdo by se hlásil, proto

budeme nyní hlasovat o celém návrhu pořadu 39. schůze Poslanecké sněmovny, jak byl písemně předložen a upraven právě rozhodnutím grémiu, které jsem před chvílí zmínila.

Zahajuji tedy hlasování o předloženém pořadu schůze, tak jak byl navržen a doporučen grémiem. Prosím, kdo je pro? Kdo je proti?

V hlasování číslo 3 přihlášeno 149 přítomných, pro 146, proti žádný. Návrh pořadu byl schválen.

Před projednáváním vládního návrhu zákona, kterým se mění zákon číslo 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů, tedy sněmovní tisk 306, ve zkráceném jednání, bychom podle § 99 odst. 5 měli posoudit, zda jsou podmínky pro projednání zmíněného návrhu zákona ve zkráceném jednání. Otevírám k tomuto rozpravu. Nevidím nikoho přihlášeného, proto rozpravu končím.

Přednesu návrh usnesení: "Poslanecká sněmovna konstatuje, že nadále existují podmínky pro projednání vládního návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů, sněmovní tisk 306, ve zkráceném jednání.

Já zahajuji hlasování o předloženém návrhu usnesení. Ptám se, kdo je pro, ať stiskne tlačítko a zvedne ruku. Kdo je proti?

V hlasování číslo 4 přihlášeno 149 přítomných, pro 143, proti žádný. Návrh byl schválen.

Tedy otevírám nyní bod

1.

Vládní návrh zákona, kterým se mění zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů /sněmovní tisk 306/ - zkrácené jednání

Předložený návrh uvede ministr financí Zbyněk Stanjura. Prosím, pane ministře, ujměte se slova, a vás, kolegyně a kolegové, ještě jednou prosím, abyste se ztišili a přesunuli případně své rozhovory do předsálí.

Ministr financí ČR Zbyněk Stanjura: Hezké dopoledne, vážená paní předsedkyně, milé poslankyně, milí poslanci. Předstupuji před vás v zásadě s obsahově jednoduchým návrhem legislativní změny. My jsme společně, a když říkám společně, tak to myslím vážně, myslím, že pro to hlasovaly všechny poslanecké kluby, přijali v rámci opatření, která měla zmírnit ten šokový nárůst cen pohonných hmot, zákon, kterým jsme na čtyři měsíce, to znamená od 1. června do 30. září, snížili hladinu spotřebních daní na evropsky určenou minimální hodnotu. Když se dneska podíváme, nebo v těchto dnech a týdnech, na ceny pohonných hmot, tak ne že bychom mohli být spokojeni, kdybych to srovnal s loňským a předloňským rokem, ale musíme říct, že ten cenový šok jsme zvládli a že opatření vlády, Parlamentu, jak Sněmovny, tak Senátu, zabrala. V této chvíli přicházíme s návrhem, abychom prodloužili tu sníženou sazbu spotřební daně pouze u motorové nafty, a to na následujících 15 měsíců, to znamená od 1. října roku 2022 do konce roku 2023.

Důvod, proč to předkládáme, v této chvíli není vysoká cena nafty, ale konkurenční prostředí. Vedeme vlastně s panem ministrem dopravy, zejména pan ministr dopravy, já se toho občas účastním, dlouhá, mnoho měsíců vedeme jednání o konkurenceschopnosti našich dopravců, a je třeba říci, že největšími konkurenty našich dopravců, zejména těch menších, jsou dopravci z Polska, Slovenska, Maďarska a Rumunska. To jsou největší konkurenti zejména pro malé dopravce. A proto, abychom zachovali jejich konkurenceschopnost, tak chceme, aby ta minimální hladina spotřební daně u motorové nafty byla na té nejnižší evropské úrovni. To je hlavní důvod, proč předkládáme tento návrh zákona. Ale protože nejsme schopni, ani jsme

neuvažovali, že by takto zvýhodněná cena platila pouze pro dopravce, tak samozřejmě pozitivní efekt to bude mít pro všechny, kteří jezdí na naftu, ať už to jsou podnikatelé, kteří nejsou dopravci, ať už do jsou veřejné instituce, ať už to jsou občané, kteří vlastní motorové vozidlo, do kterého tankují naftu.

Už jsem četl komentáře, že je to málo, to vždycky slyšíme, že je to málo, pozdě a špatně. Tak já chci říct, že konzervativní odhad, to znamená, může být nižší, ale konzervativní odhad dopadu do státního rozpočtu v příštím roce – v letošním a v příštím roce je – znovu, v příštím roce 9,5 miliardy, v tomto roce, abych vás nemystifikoval, by to dělalo 2,5 miliardy. Takže když to sečtu, tak je to do kupy 12 miliard. 12 miliard je to pomoc! To není malá částka! Uvědomme si, že o tuto částku budou nižší příjmy státního rozpočtu a tato částka, obrovská částka, 12 miliard, zůstane daňovým poplatníkům, ať už podnikajícím, ať už veřejným institucím, nebo občanům.

Děkuji a chtěl bych vás jménem vlády požádat o podporu tohoto návrhu zákona, až o ní budeme hlasovat ve třetím čtení. Děkuji za pozornost.

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: Děkuji. Nyní se s přednostním právem přihlásil pan ministr Kupka. Prosím, pane ministře, máte slovo.

Ministr dopravy ČR Martin Kupka: Vážená paní předsedající, vážené kolegyně, vážení kolegové, já chci jenom zdůraznit ještě další pozitivní dopady toho návrhu, protože on se samozřejmě kromě všech motoristů, kteří jezdí i bez toho, že podnikali, využívají diesellová vozidla k cestám do práce, k cestám za svými nejbližšími, dotkne se to samozřejmě podnikatelů, dotkne se to dopravců, ale dotkne se to také veřejné dopravy, protože ta je z velké části závislá také na naftě, a v tomto směru je to další z konkrétní pomoci právě i pro veřejnou dopravu. A chci zdůraznit i tento konkrétní pozitivní dopad.

Víme, jak se vyvíjejí ceny pohonných hmot. Přestože ropa na světových trzích klesla, klesá i benzin ruku v ruce, ale s ohledem na zvýšenou poptávku po naftě se ten pokles nafty zastavil. Navíc je možné očekávat, že i v průběhu následujících měsíců bude vývoj cen nafty obtížněji předvídatelný, a tohle je konkrétní pomoc, která dopadne zejména na ty, kteří jsou zdaleka nejcitlivější z hlediska té zmíněné konkurence.

Já bych chtěl zdůraznit, že v celém tom objemu zhruba 35 000 dopravců je 80 % těch nejmenších, kteří operují jedním až pěti vozidly, a samozřejmě pro ně je každá koruna ceny nafty významným argumentem a bohužel významným závažím na těch konkurenčních miskách vah, zejména v souboji s polskými, maďarskými a také třeba rumunskými, bulharskými a tureckými dopravci. Pro ně je opravdu tato pomoc významná, a to rozhodování o tom, zda prodloužíme snížení té spotřební daně, bude v tomto případě rozhodovat také o tom, jestli přežijí další období, jestli zkrátka dokážou konkurovat svým kolegům v nejbližších zemích. Zároveň chci zdůraznit, že ta hodnota snížená o korunu padesát se do nákladů na jeden kilometr může promítat v řádu 30 až 45 haléřů, a i z konkrétní odezvy řady těch menších dopravců víme, že tohle opravdu může rozhodovat o tom, jestli se na trhu udrží, jestli budou schopni dále operovat.

Zdůrazňuji, že je to zároveň hodnota, která je limitní. My už příliš s ohledem na evropskou regulaci jít nemůžeme a dostaneme se právě díky udržení té snížené sazby vlastně do stejné situace, do stejné podoby, jakou mají právě dopravci ve všech těch okolních státech. Již jsem zmiňoval Polsko, Slovensko a tak dále.

Věřím, že ty argumenty jsou opravdu velmi pádné a přesvědčivé pro všechny, kteří budou následně rozhodovat o tom, zda udržíme sníženou sazbu pro ty následující měsíce, kdy je zřejmé, že dál bude v oblasti cen paliv panovat velmi nestabilní situace. Je to konkrétní pomoc, která v tuto chvíli opravdu je namístě, a přestože znamená výdaje, respektive snížený příjem

státního rozpočtu, tak ale ty celkové dopady neúčtují, to, co se za tím bude skrývat, tak má významný pozitivní přínos pro celou ekonomiku. Děkuji mnohokrát za pozornost.

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: Děkuji. Nyní prosím, aby se slova ujala zpravodajka rozpočtového výboru, poslankyně Hana Naiclerová, informovala nás o projednání tohoto návrhu ve výboru a případné pozměňovací návrhy odůvodnila. Upozorním, že ještě nebyla otevřena rozprava, proto nejsou možné faktické poznámky. Prosím.

Poslankyně Hana Naiclerová: Děkuji za slovo, paní předsedkyně.

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: Pardon, omlouvám se, že vás ještě přerušuji, paní poslankyně, ale poprosím kolegyně a kolegy o ztišení. Děkuji.

Poslankyně Hana Naiclerová: Děkuji za slovo, paní předsedkyně. Dobré dopoledne, dámy a pánové. Dovolte mi v krátkosti představit sněmovní tisk 306. Jedná se o novelu zákona o spotřebních daních číslo 353/2003 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Návrh zákona byl rozeslán poslancům jako sněmovní tisk 306 14. 9. Předsedkyně Sněmovny vyhlásila na návrh vlády stav legislativní nouze a na základě žádosti vlády 14. 9. rozhodla, že předložený návrh zákona bude projednáván ve zkráceném jednání s vynecháním prvního čtení svým rozhodnutím číslo 40. Přikázala návrh k projednání výboru rozpočtovému, kde včera tento rozpočtový výbor vydal toto usnesení, které načtu.

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: Já se omlouvám, paní kolegyně, ale přece jenom hladina hluku je opravdu velmi vysoká. Ještě jednou vás chci, kolegyně a kolegové, požádat o ztišení, abychom přednesený návrh usnesení, který výbor schválil, všichni slyšeli. Prosím.

Poslankyně Hana Naiclerová: Usnesení rozpočtového výboru ze 16. schůze ze dne 15. září 2022 k vládnímu návrhu zákona, kterým se mění zákon 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů, sněmovní tisk 306, k projednání ve stavu legislativní nouze.

Po úvodním slově ministra financí Zbyňka Stanjury, zpravodajské zprávě poslankyně Hany Naiclerové a po rozpravě rozpočtový výbor Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky

I. navrhuje Poslanecké sněmovně Parlamentu, aby se o návrhu zákona konala obecná rozprava;

II. navrhuje Poslanecké sněmovně Parlamentu, aby se vedla podrobná rozprava ke všem částem návrhu zákona;

III. navrhuje, aby Poslanecká sněmovna Parlamentu své jednání ukončila nejpozději do 24 hodin dne 16. září 2022;

IV. doporučuje Poslanecké sněmovně Parlamentu, aby s vládním návrhem zákona, kterým se mění zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů, sněmovní tisk 306, vyslovila souhlas;

V. zmocňuje zpravodajku výboru, aby a) s tímto usnesením seznámila schůzi Poslanecké sněmovny Parlamentu, b) ve spolupráci s legislativním odborem Kanceláře Poslanecké sněmovny provedla příslušné legislativně technické úpravy.

Děkuji.

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: Děkuji paní zpravodajce. Nyní rozhodneme, zda povedeme obecnou rozpravu. Já zahájím hlasování o tomto návrhu vést obecnou rozpravu.

Kdo je pro, ať stiskne tlačítko a zvedne ruku. Kdo je proti?

V hlasování číslo 5 je přihlášeno 147 přítomných, pro 123, proti nikdo. Tudíž jsme schválili, že povedeme obecnou rozpravu, a já ji tímto otevírám.

Do rozpravy je již přihlášen pan poslanec Jan Volný. Prosím, pane poslanče, ujměte se slova.

Poslanec Jan Volný: Krásný dobrý den, vážení kolegové, kolegyně, vážená vládo, paní předsedkyně. Já nejsem zdaleka tak přesvědčen o tom, že se opatření, která v průběhu léta udělala vláda proto, aby se ten dopad navýšení pohonných hmot pro naše občany a pro naše firmy, stala účinnými. Nejsem takový optimista jako pan ministr. Nicméně bych chtěl tímto potvrdit i naše hlasování na včerejším mimořádném rozpočtovém výboru a potvrzuji za klub ANO, že tento návrh pana ministra podpoříme, protože to ve svém podstatě má pro naše dopravce smysl.

Dále bych chtěl zmínit i další parametry, které mě někdy malinko mrzí a nemají až tak úplně velkou logiku, nicméně nechám si to asi až do dalšího bodu, jelikož tyto body k tomu náleží. Jenom ještě malinkou poznámku. Já jsem neviděl, že by těchto 9 miliard na příští rok, ale především ty necelé 2 miliardy na letošní rok byly v té novele rozpočtu, ale předpokládám, že pan ministr to tam ještě v rámci pozměňovacích návrhů dodá, protože se to týká letošního roku a mělo by to v tom rozpočtu být. Děkuji za pozornost.

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: Také děkuji. Pan poslanec Hrnčír je přihlášen z místa. Prosím, pane poslanče. Teď se tam dokonce načetla vaše přihláška. Prosím.

Poslanec Jan Hrnčír: Děkuji za slovo, vážená paní předsedkyně. Vážené kolegyně a kolegové, když jsme tady před čtyřmi měsíci schvalovali tohle snížení pro naftu i benzin, tak jsem tady říkal, že na čtyři měsíce to nemá smysl, že to děláte jenom proto, že na podzim budou volby, abyste si tady před volbami zase udělali nějaké kolečko a řekli, jak strašně pomáháte, jak zachraňujete dopravce, zachraňujete hospodářství, zachraňujete občany. No, je to přesně tak, jak jsem předpověděl. A jak říkal pan ministr Stanjura, já s tím souhlasím, málo, pozdě a špatně. Ano, to jsou vládní návrhy, které tady od listopadu loňského roku předkládáte. Kdybyste tu pomoc mysleli skutečně vážně, tak nebudete mít stále a nebudete trvat na nejvyšší DPH u pohonných hmot. Proč nesnížíte DPH u pohonných hmot tak, jako to dělají ostatní státy okolo nás? To byste pomohli občanům, pomohli byste drobným živnostníkům. Proč to neuděláte? Snižujete o korunu padesát, a to ještě několikrát v roce, abyste kolem toho mohli odehrát divadlo, jak jste zachránci a spasitelé této země.

Máme nejvyšší DPH na základní potraviny, na energie. Proč zdaňujeme energie jako luxusní zboží? Jaký to má důvod? Žádný. Chcete jenom ožebračit občany, chcete vybrat víc peněz, abyste si je pak mohli přerozdělit bůhvíkam. To by byla skutečná pomoc. Takže snižme DPH na základní potraviny, na energie a na pohonné hmoty. To by skutečně pomohlo. Děkuji za pozornost.

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: S faktickými poznámkami se nyní hlásí pan poslanec Adamec a pak následuje pan ministr Stanjura. Prosím, máte slovo.

Poslanec Ivan Adamec: Vážená paní předsedkyně, kolegyně, kolegové, tak vidím, že se mé včerejší heslo a slogan ujal tady v opozici. Jsem rád, že jste na to přišli také, protože to tak je. Ale řekněme si na rovinu, já když tady slyším, že budeme ty peníze přerozdělovat na cokoli, tak mi řekněte, jaké peníze budeme přerozdělovat, kolik jich bude a kam. Vy se tváříte, jako když neznáte stav státního rozpočtu. A já vám něco řeknu. Budeme-li sahat na DPH, tak vlastně se to projeví ve veřejné sféře, v municipalitách – pokud víte někteří, co to je – protože DPH je jeden z hlavních příjmů obcí, krajů a veřejných institucí. Řekněme si to na rovinu, tak to prostě je.

A navíc, když se podíváte na ceny pohonných hmot v rámci Evropy, tak si srovnajte ceny pohonných hmot v těch státech, o kterých vy hovoříte, s našimi cenami. Jinak mimochodem ta koruna padesát dopravcům výrazně pomáhá. Já jsem s nimi hovořil a strašně plédovali za to, abychom to prodloužili. Děkuji za pozornost. (Potlesk vpravo.)

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: Nyní s faktickou poznámkou je přihlášen pan ministr. Prosím.

Ministr financí ČR Zbyněk Stanjura: Já jenom poprosím pana poslance Hrnčíře, případně další, kteří by chtěli mluvit o DPH. Mluvíme o spotřebních daních. DPH je určitě otevřené, jsou jiné zákony, kde můžeme debatovat o DPH. Já tady nebudu věcně reagovat na návrhy, které se týkají snížení či zvýšení DPH. Projednáváme novelu zákona o spotřebních daních. Takže bych poprosil všechny diskutující, aby se nevěnovali DPH. Je otevřený daňový balíček, tam DPH je, tam budeme mít dostatek prostoru pro pozměňovací návrhy a debatu. To je všechno, co jsem k tomu chtěl říct. Děkuji.

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: Dále je s faktickou poznámkou přihlášen pan předseda klubu Jakob, následuje pan předseda Fiala a paní předsedkyně Schillerová. Prosím, vaše dvě minuty.

Poslanec Jan Jakob: Děkuji. Viděli jsme tady to divadlo, v kterém jsme osočováni. To divadlo – my už jsme na něj zvyklí. Pan kolega Hrnčíř by tady rozpustil státní rozpočet na příštích pět generací a je mu to úplně jedno. Já nejsem nadšen z těch dopadů, které toto opatření bude mít na státní rozpočet, nicméně upozorňuji, tak jak je to v důvodové zprávě napsáno, že ta počítá vlastně s propočtem bez změněných všech ostatních okolností, takže díky tomu opatření já předpokládám, že ten dopad do státního rozpočtu bude menší, protože se přirozeně zvýší poptávka. Stejně tak je pro mě důležitý ten aspekt, že ten dopad cen pohonných hmot, zejména tedy nafty, u dopravců se pak promítá do všech, nebo do drtivé většiny všech ostatních cen. Notabene je tu podpora veřejné dopravy, jak tady upozornil pan ministr dopravy. Takže z těchto důvodů to podporuji. A asi nejenom dneska, ale i příští týden tady budeme pořád slyšet, jak je něco pozdě, jak je to málo. Já jsem rád, i v tom dalším bodu, že se našlo zodpovědné řešení, které je zodpovědné i vůči státnímu rozpočtu a budoucím generacím. Ale to divadlo se tady nepochybně bude i nadále odehrávat. Děkuji.

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: Nyní je tedy přihlášen pan předseda Fiala. Prosím.

Poslanec Radim Fiala: Děkuji za slovo. Když tady předseda hospodářského výboru Ivan Adamec hovořil o tom, ať se podíváme do okolních států, tak se podívejme. Podívejme se například na Polsko, podívejme se na Čechy, kteří žijí u polských hranic. Jezdí nakupovat potraviny do Polska, protože je mají zastropované, jezdí nakupovat benzin a naftu do Polska, protože tam stojí 33 korun. Lidé, kteří bydleli u maďarských hranic, jezdili do Maďarska. Teď

už tam jezdit nemohou, protože Maďaři zjistili, že jim to půl Evropy vykupuje, když mají zastropované a dotují ty peníze na to. Ale jde skutečně o to, že naši dopravci, lidé, kteří tady jezdí do práce, malí a střední podnikatelé nejsou i díky naftě a benzinu konkurenceschopní s těmi zeměmi, které jsou okolo nás, protože jejich ceny jsou samozřejmě nižší.

A jak tady pan ministr Zbyněk Stanjura mluvil o dani z přidané hodnoty, já se toho musím alespoň dotknout, protože samozřejmě chápu, že je to sdílená daň, chápu, že tady řešíme spotřební daň, nicméně v této energetické krizi mluvíme o těch obrovských ziscích, o windfall tax a podobně. Ale samozřejmě součástí těch obrovských zisků je také nadměrný výběr daně z přidané hodnoty, která by jinak nebyla. A já se musím té daně dotknout už jenom z toho důvodu, že když má stát nadměrný výběr daně z přidané hodnoty, může ji teoreticky použít k tomu, aby kompenzoval a dotoval ceny benzinu a nafty, tak jak se to děje například v Maďarsku nebo v Polsku. Ale faktem je to, co říkal pan předseda Adamec, že koruna padesát je málo, pozdě a špatně. (Poslanec Adamec: To říkáte vy!)

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: Váš čas vypršel. Prosím, abychom na sebe takto nepokřikovali. Nyní paní předsedkyně Schillerová a připraví se pan poslanec Kolovratník. Všechno faktické.

Poslankyně Alena Schillerová: Děkuji za slovo, paní předsedkyně. Já se budu tentokrát držet doporučení pana ministra Stanjury, abychom se věnovali spotřební dani. Není to teď v tuto chvíli o DPH, takže se jí budu věnovat. Tato změna neurazí, nenadchne. Určitě pomůže dopravcům. Za hnutí ANO říkám, že ji podpoříme, toto trvalé snížení. My sami za naší vlády jsme také řešili tehdy pro ně snížení, je to kvůli tomu, aby byli konkurenceschopní.

Já si dovolím jenom takovou malou glosu na pana předsedu Jakoba – ale budu se tomu věnovat až u toho dalšího bodu – že o tom, kdo rozpouští desítky miliard a zatěžuje budoucí generace, si řekneme, právě až budeme debatovat energetický zákon. Takže za nás – neurazí, nenadchne, podpoříme. Děkuji. (Potlesk v lavicích ANO.)

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: Pan poslanec Kolovratník a následuje pan poslanec Adamec, všechno faktické. Prosím.

Poslanec Martin Kolovratník: Dobré dopoledne. Já jsem měl své vystoupení také připraveno, strukturováno až na ten další bod, na energie a energetický zákon, ale budu v té faktické reagovat na pana předsedu poslaneckého klubu Jakoba. No to není divadlo, pane kolego, to je prostě opoziční práce a říkáme to stále dokola. Vy máte představu, že my budeme mlčet, že si to jen poslechneme. No nebudeme. Budeme prostě říkat svoje názory.

A upřímně, co mě hodně nadzvedlo, když tady odpovědně mluvíte o budoucích generacích a o tom, jak se k nim chcete zachovat a že to všechno nesmí být na dluh a tak dál. Tak se prosím, pane předsedo a kolegové, podívejte, co se děje na Ostravsku, co se děje na Opavsku. My jsme tam byli. Včera byl hospodářský výbor v Dukovanech, my jsme byli na Ostravsku s jiným, volebním, mediálním výborem, byli jsme tam koneckonců spolu. Z Opavska, z Ostravska firmy – je to v médiích, čtete to od nich, nám, členům hospodářského výboru, ty informace často chodí přímo – odcházejí z České republiky, přesouvají svoje výroby do Polska těsně za hranice. Ano, proč asi? Protože mají levnější pohonné hmoty, protože mají levnější energie. A asi každý student střední školy si dopočítá, když firma odejde pryč, nechá lidi tady na pracovním úřadě, nechá je doma, tak jim budeme platit ty náhrady, budeme jim platit to, že nejsou v práci, nejsou v zaměstnání, a ta firma odvádí daně někde jinde.

Takže ta vaše opatření, která vypadají rozumně a údajně jsou dobře promyšlená – no vůbec nejsou. Opravdu přicházejí pozdě. Budeme vám to opakovat. Opravdu jsou nedostatečná

a v konečném důsledku na českou ekonomiku a na náš rozpočet budou mít mnohem, mnohem horší dopad, než si dovedete kdokoli představit. Já jsem v médiích říkal, že je to poprava českého průmyslu v přímém přenosu, budu o tom mluvit v dalším bodu. A za tím si stojíme a budeme vám to opakovat. Děkuji za pozornost. (Potlesk vlevo.)

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: Děkuji za dodržení času. Nyní s faktickou poznámkou pan předseda Adamec.

Poslanec Ivan Adamec: Děkuji. Vážená paní předsedkyně, kolegyně a kolegové, já teda zareaguji na své ctěné kolegy z hospodářského výboru. Tak první otázka na kolegu Kolovratníka – tak proč je v Polsku tak vysoká nezaměstnanost a tak nízké platy proti nám? (Předsedající: Prostřednictvím!) Samozřejmě vašim prostřednictvím. Já se omlouvám, paní předsedkyně. A co se týká toho česko-polského pohraničí, já z něj jsem. A to je historicky. My jezdíme teď tam, protože mají lepší podmínky, před dvěma lety jezdili Poláci k nám nakupovat, protože měli lepší podmínky u nás. A každý stát, který nějakým způsobem stropuje ty věci a dělá to, řekl bych, třeba přes přidanou hodnotu, daň z přidané hodnoty, tak prostě to není schopen dlouho vydržet z těch důvodů, o kterých já jsem tady hovořil.

Ale nalijme si čistého vína. To, co tady dneska máme, tak jsou regulační zákony. Já jako představitel pravice samozřejmě s tím mám velký problém, ale chápu společenskou situaci, která tady je v tuto chvíli velmi složitá. Je potřeba uklidnit tu společnost. Ale položme si prosím otázku, co se stane, když ten trh se nezmění, ten energetický trh, a my budeme každý rok vydávat ta mimořádná opatření, ta mimořádná tržní situace, budeme vydávat na dvanáct měsíců opatření. Jak to dopadne s veřejnými financemi? Položte si tu otázku, než tady začnete nabízet z toho státního rozpočtu další a další kroky.

Mimochodem vyšší výběr DPH je logický, protože to tak je, ale proti tomu jdou taky náklady v těch obcích a městech. To si řekněme na rovinu. Není možné říkat jednou větou snížíme DPH a nepřidáme obcím na to, aby zaplatily svoje náklady. Dneska už podle mě obce ani nejsou tak schopné daní zaplatit běžné výdaje. To je prostě realita. Jsou to regulační věci. Do budoucna, pokud se to nezmění, pokud Evropa neprocitne, tak je to cesta do pekel. Děkuji za pozornost.

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: Děkuji za dodržení času. S faktickými poznámkami je nyní přihlášen pan poslanec Lochman, Vomáčka a Kolovratník, pan ministr Síkela taktéž. Tak prosím.

Poslanec Ondřej Lochman: Pěkné dopoledne, vážení kolegové. Jenom ke spotřební dani. Tak my tu přinášíme pozitivní řešení, na kterém se všichni shodneme, a přesto tu získáme kritiku. Mně to přijde opravdu kritika za každou cenu. A (nesrozumitelné) tady slyšel, že to pak přerozdělíme, bůhvíkam. No my to přerozdělíme zpátky do rozpočtu na podporu školství, průmyslu a tak dále. A když bude opravdu potřeba, tak to půjde dále na podporu firmám a občanům v rámci energetické krize. Tak to jenom abychom neříkali bůhvíkam.

Jsem rád, že tady bylo zmíněno Maďarsko z hlediska pohonných hmot. Protože nám zde bylo několikrát vyčítáno, že jsme ty pohonné hmoty nezastropovali. A nakonec se tady od stejných lidí dozvíme, že dneska už není dobré jezdit do Maďarska, protože prostě se stalo, že často tam lidé ty pohonné hmoty vykoupili, protože prostě nebyly. Mnoho českých občanů, kteří v létě cestovali, tak vědí, že si prostě často na pumpách v Maďarsku nenakoupili, anebo nakoupili za takové ceny, které nebyly vůbec jiné jako zde v Čechách.

A co se týká toho DPH, že bychom měli ještě dále snižovat DPH. No tak ono to je tak, že my jsme přišli po minulé vládě k rozpočtu, kde máme podle NKÚ jednoznačně nejrychlejší

trend zadlužování v Evropě. Prostě tady někdo rozbil prasátko, nechal tam halěře, a teď je nám vyčítáno, že jsme ještě nenašli další prasátko, které bychom rozbili. No není tam. To je taková informace pro všechny.

A co se týká spotřební daně, chtěl bych tady jenom upozornit jako předseda podvýboru pro dopravu, že my tím pomáháme samozřejmě k tomu, aby se neprojevil vyšší ceny ve všech různých komoditách. Ale pozor, jenom železnice má tu trakční energii velmi vysokou. My na tom pracujeme, přes státního obchodníka by ta energie od 1. 1. měla být výrazně nižší než ta, která je nyní na trhu. Jenom na to upozorňuji, že v danou chvíli vlastně doprava na silnici bude mít i určitou výhodu proti železnici. A určitě to může být krátkodobé řešení a nesmí to být dlouhodobé řešení, to bychom se měli shodnout všichni. Děkuji.

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: Nyní pan poslanec Vomáčka. Prosím.

Poslanec Vít Vomáčka: Vážená paní předsedající, členové vlády, kolegové, kolegyně, já jenom velmi v rychlosti. Začíná tady klasická přestřelka. A já bych vás chtěl jenom poprosit, pojďme zvolit slovník trochu jiný než to, že tady popravujeme průmysl a že tady ožebračujeme český národ. Pojďme se bavit kultivovaně, kriticky. Já vám jako opozici neberu právo svým způsobem za tímhle pultíkem říct cokoli, ale pojďme zvážit, jestli opravdu tenhle slovník je ten nejšťastnější. Děkuji.

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: Pan poslanec Kolovratník.

Poslanec Martin Kolovratník: Děkuji za ten vstřícný návrh pana kolegy. Ale to není myšleno nějak pejorativně nebo zle, to tak je. Já konstatuji prostě realitu, kterou vnímáme, kterou vnímáme z terénu. Ale budu v časové ose pozadu reagovat na předřečníky.

My se asi stále neposloucháme. Pan poslanec Lochman mluví o tom prasátku, o tom, že není další, které bychom rozbili, není, kde ty peníze vzít. No prosím, poslouvejte nás, kolegové. A budeme o tom mluvit. Bude o tom mluvit paní předsedkyně Schillerová, bude o tom mluvit kolega Havlíček v tom dalším bodu. Vy prostě ta opatření děláte principiálně špatně. Jdete na to úplně od začátku špatně. Viz srovnání se Slovenskem, s jejich dohodou s výrobcí energií, se zastropováním a tak dále. To znamená ne s dotacemi ze státního rozpočtu. To za prvé.

A za druhé, teď jsem byl velmi překvapen, když pan poslanec Lochman, koaliční partner ze STANu, jako předseda dopravního podvýboru otevřeně mluví o těch energiích, o té trakční energii. Já jsem velmi napjatě sledoval vyjádření zde přítomného pana ministra Kupky o těch 200 eurech za jednu megawatthodinu trakční energie bez dořešeného POZE, bez těch peněz za obnovitelné zdroje. Zatím ta zpětná vazba je, že je to strašně moc. Takže já věřím, že třeba to nějak domluvíte, že možná přijde nějaké lepší řešení. Ale v tuto chvíli my snížíme spotřební daň na pohonné hmoty, to znamená, budeme mít opět více kamionů na silnicích a podvazujeme železniční dopravu. Tohle je dobré, abyste věděli.

A ještě mám pár vteřin. Pokud jsem dobře poslouchal, pan kolega Adamec mluvil o tom, že dříve Poláci jezdili k nám, jestli jsem ho dobře poslouchal. Takže přátelé, on přiznal, že za Babiše bylo líp. Děkuje za tohle přiznání. (Potlesk a smích z lavic poslanců ANO.)

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: Pan ministr Kupka chce reagovat s faktickou poznámkou. Prosím.

Ministr dopravy ČR Martin Kupka: Jen velmi stručná a jasná reakce. Ze strany železničních dopravců, tak jak jsem je informoval o tom opatření a zastropování ceny silové

energie, tak zazněla jednoznačná pozitivní odezva, že to je krok, který v tuto chvíli zajistí jednak větší jistotu pro dopravce, jednak to, že budou prostě moci normálně operovat v příštím roce. Tak nevím, kde pan kolega Kolovratník takovou poplašnou zprávu vzal. Ale její šíření tedy rozhodně ničemu pozitivnímu nepřidává.

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: Nyní se dostává řada na pana ministra Síkelu. S faktickou, nebo přednostním právem? (Jak chcete.) Prosím? Jak chcete vy, to je na vás.

Ministr průmyslu a obchodu ČR Jozef Síkel: Pardon. Já budu velmi stručný.

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: Tak přednostní právo. Tím pádem vám nespouštím čas.

Ministr průmyslu a obchodu ČR Jozef Síkel: Prosím pěkně, když už tady mluvíte o číslech, tak si předtím nastudujte fakta, pane Hrnčíři. Vy jste tady mluvil o nejvyšší DPH na pohonné hmoty. Nejvyšší DPH na pohonné hmoty má i mnohokrát zmiňované Maďarsko, které vy nám rádi jako opoziční strana dáváte za příklad. Je to 27 %. A nebudu vás školit z toho, které další země v Evropě mají vyšší DPH na pohonné hmoty, než máme my.

A co se týká toho, kdo kam pro co jezdí. Když snížilo Německo spotřební daň, tak jsme tady slyšeli velkou kritiku, že my jsme to neudělali. My jsme to udělali, když Německo zvýšilo, když vlastně zrušilo to snížení a zvedly se tam ceny o 9 korun na litr. A teď jezdí Němci k nám, tak o tom z vás nikdo neřekl ani slovo. A pokud se jedná o to, kdo kam jezdí co nakupovat, tak ano, možná někteří naši občané jezdí nakupovat do Polska potraviny, Poláci v této době jezdí k nám nakupovat uhlí, protože je u nás levnější než u nich a není na přiděl jako u nich, protože tam jsou už dnes nákupy omezeny limitem. Děkuji.

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: Nyní faktická poznámka pana poslance Hrnčíře. Prosím, vaše dvě minuty.

Poslanec Jan Hrnčíř: Tak já jenom v rychlosti zareaguji na slova pana ministra Síkelu. Já jsem říkal, že zdaňujeme nejvyšší sazbou DPH. V České republice, pro informaci pro pana ministra, máme tři sazby daně z přidané hodnoty, 21 %, 15 % a 10 %. To znamená, my zdaňujeme pohonné hmoty tou nejvyšší sazbou z těchto tří, to je pravda. A pokud hovořím o tom, že zatěžujeme vysokou DPH energie, potraviny a podobně, tak říkám jednu z nejvyšších DPH. Ale já jsem hovořil o té nejvyšší sazbě v České republice, kterou zatěžujeme ty energie. Tak na vysvětlenou. Děkuji.

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: Nyní se již nikdo do rozpravy, obecné rozpravy, nehlásí, proto obecnou rozpravu končím. Zeptám se, zda je zájem o závěrečná slova pana předkladatele? Nemá zájem. Paní zpravodajka taktéž nemá zájem.

Já si dovolím načíst omluvy, které přišly mezitím, a to je pan poslanec Petr Bendl, omlouvá se od 11 do 12.30 z pracovních důvodů, Beneš Ondřej od 11 do 15 hodin z pracovních důvodů.

Nyní tedy otevírám podrobnou rozpravu. Připomínám, že pozměňovací a jiné návrhy přednesené v podrobné rozpravě musí být vždy odůvodněny. Ale o slovo v podrobné rozpravě se nikdo nehlásí. Pokud tomu tak je i nadále, tak končím podrobnou rozpravu. Zeptám se, zda

je zájem o závěrečná slova tentokrát? Ani od jednoho, ani předkladatel, ani zpravodajka nemají zájem a není ani o jakémkoliv návrhu možné hlasovat, protože žádný nebyl přednesen.

Končím tedy druhé čtení tohoto návrhu zákona a dle domluvy i přerušuji projednávání tohoto bodu, k třetímu čtení se tedy vrátíme poté, co projednáme další vládní návrh zákona, energetický zákon, v druhém čtení. Tudíž přerušuji projednávání bodu a přistupuji k bodu dalšímu.

Před projednáváním vládního návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 265/1991 Sb. o působnosti orgánů České republiky v oblasti cen, ve znění pozdějších předpisů, sněmovní tisk 302, zkrácené jednání, bychom podle § 99 odstavce 5 měli posoudit, zda jsou podmínky pro projednávání zmíněného návrhu zákona ve zkráceném jednání. Otevírám k tomuto rozpravu. Nikoho se do ní hlásit nevidím, proto rozpravu končím.

Přednesu návrh usnesení: "Poslanecká sněmovna konstatuje, že nadále existují podmínky pro projednání vládního návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů, (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 265/1991 Sb., o působnosti orgánů České republiky v oblasti cen, ve znění pozdějších předpisů, sněmovní tisk 302, ve zkráceném jednání." Přivolám kolegyně a kolegy z předsálí.

Zahajuji hlasování a ptám se, kdo je pro tento návrh usnesení? Kdo je proti?

V hlasování číslo 6 přihlášeno 156 přítomných, pro 139, proti žádný. Návrh byl schválen, návrh usnesení byl schválen.

A nyní tedy otevírám bod

2.

Vládní návrh zákona, kterým se mění zákon č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 265/1991 Sb., o působnosti orgánů České republiky v oblasti cen, ve znění pozdějších předpisů /sněmovní tisk 302/ - zkrácené jednání

Předložený návrh uvede ministr průmyslu a obchodu Jozef Síkela. Prosím, pane ministře, ujměte se slova.

Ministr průmyslu a obchodu ČR Jozef Síkela: Vážená paní předsedkyně, vážené paní poslankyně, vážení páni poslanci, dovoluji mi, abych krátce okomentoval předložený materiál, návrh zákona, kterým se mění zákon č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 265/1991 Sb., o působnosti orgánů České republiky v oblasti cen, ve znění pozdějších předpisů.

Dámy a pánové, dnes máme šanci zajistit pro občany České republiky ochranu před vysokými cenami energií. Je zřejmé, že cílem Ruské federace je co nejvíce poškodit obyvatele a ekonomiky Evropy, a řekněme si to na rovinu, má pro to dobré podmínky. Evropa byla velmi závislá na ruském plynu a nyní rychle hledá alternativní dodavatele. Rusko tak mohlo manipulovat cenou plynu tím, že snižovalo jeho dodávky do Evropy. Velmi citlivé trhy pak na to reagovaly rychlým růstem cen a od cen plynu se přitom odvíjí také cena elektřiny, která roste stejně rychle. A to vše se odráží v cenách, které zákazník za energie platí.

Konkrétní vývoj na trzích je však těžko předvídatelný. Například letos v létě růst cen elektřiny negativně ovlivnilo sucho, které postihlo některé státy a výrazně omezilo výrobu ve vodních elektrárnách, a také výpadek jaderných elektráren ve Francii. Co všechno zasáhne do cen energií v Evropě na podzim, lze těžko předvídat a situace přestala být udržitelná. Proto jsme se s vládními kolegy rozhodli, že občany proti dopadům tohoto vývoje ochráníme a určíme maximální částky a zavedeme regulaci cen elektřiny a plynu. Občané díky tomu budou mít jasno o tom, kolik budou za energie platit.

Zastropovat ceny nám umožní novela energetického zákona, kterou vláda schválila 14. září na svém mimořádném zasedání. K zastropování budeme moci přistoupit v případě, že nastane mimořádná tržní situace. A tato mimořádná tržní situace na nastala, definitivní strop tedy pro ceny stanovíme ihned po schválení této novely. Kromě zastropování cen energií bude vláda díky novele moci určit také další detaily. V první řadě skupinu, pro kterou bude tato nižší cena platit, a dále rozsah odběru, kterého se regulovaná cena bude týkat. Tyto parametry definitivně určíme ve vládním nařízení, které schválíme ihned poté, co novela projde celým legislativním procesem. Po pondělním jednání vlády jsme však slíbili, že zastropovaná cena jedné kilowatthodiny elektřiny bude 6 korun, maximální cena jedné kilowatthodiny plynu budou 3 koruny české. Už v pondělí jsme také slíbili, že zastropované ceny elektřiny se budou vztahovat na všechny subjekty připojené na hladině nízkého napětí. To znamená, že na domácnosti, drobné podnikatele a také na malé a střední podniky, kteří jsou na hladinu nízkého napětí připojeni.

S vládními kolegy jsme se také dohodli, že pokud dojde ke schválení nyní navrhovaného opatření Evropské komise na snížení cen energií, tak zavedeme cenové stropy také pro malé a střední podniky, které jsou připojeny na hladině vysokého a velmi vysokého napětí. Podle schválených opatření Komise může být toto zastropování mírně omezeno pro podniky v tomto směru, že nebude na veškerou jejich spotřebu, ale například na 80 % objemu jejich nejvyšší roční spotřeby za posledních pět let. To novela, kterou dnes předkládáme, také umožňuje.

Dále z této novely vyplývá to, že regulovaná cena se do smluv mezi dodavatelem a zákazníkem promítne automaticky, zákazníci tedy nebudou muset jednat o změně nebo o něco žádat. Regulace cen bude platná od 1. ledna 2023, zastropované ceny však budou zohledněny v zálohách zákazníků už letos, nejpozději to budou obchodníci muset udělat do 30 dnů po vydání vládního nařízení.

Zastropování cen bude zahrnovat ještě několik dalších pravidel. Platí, že pokud má zákazník s dodavatelem sjednanou nižší cenu energie, než bude ta regulovaná, tak bude mít samozřejmě nárok na tu sjednanou nižší cenu. Kromě toho bude platit, že zákazník se zafixovanou cenou vyšší, než je vládou stanovená zastropovaná cena, bude mít nárok na to, aby mu poskytovatel energie ceny energií upravil. Každý zákazník, který má nárok na zastropovanou cenu, bude mít právo na uzavření smlouvy o dodávce s příslušným dodavatelem poslední instance, pokud o to požádá. Nikdo ze zákazníků tedy nezůstane bez svého dodavatele.

V neposlední řadě novela zavádí pravidlo, že obchodníci s energiemi budou samozřejmě mít nárok na úhradu prokazatelné ztráty a přiměřeného zisku. Se žádostí o jejich proplacení se budou obracet na operátora trhu s energiemi, OTE. Tento operátor trhu neprodleně žádost ke kontrole a vyjádření předá Energetickému regulačnímu úřadu a následně žádost v případě jejího schválení proplatí. Parametry a způsob výpočtu prokazatelné ztráty i přiměřeného zisku budou také specifikovány v nařízení vlády.

Návrh zákona projednal hospodářský výbor Poslanecké sněmovny dne 15. 9. 2022 a doporučil poslancům návrh zákona schválit ve znění předloženého vládního návrhu.

Vzhledem k naléhavosti přijetí navrhované úpravy se navrhuje projednat předmětnou novelu ve stavu legislativní nouze ve smyslu ustanovení § 99 zákona č. 90/1995 Sb., o jednacím řádu Poslanecké sněmovny, ve znění pozdějších předpisů. Tento výjimečný postup

je navrhován s ohledem na současnou energetickou krizi, která finančně ohrožuje většinu spotřebitelů v České republice.

Jedním z nejhorších pocitů v životě člověka je nejistota o jeho budoucnost a současný velmi dynamický vývoj cen přinášel do českých domácností přesně tyto pocity. Proto jsme se s vládními kolegy rozhodli jít cestou zastropování cen energií, které občany České republiky pocitů nejistoty zbaví. Neslibujeme nemožné, nemůžeme si dovolit utratit vyšší stovky miliard korun. Navrhujeme ale takové řešení, které je citlivé vůči občanům, a myslíme přitom i na státní rozpočet a dopady do něj. Proto věřím, že tato novela získá velkou podporu napříč celou Poslaneckou sněmovnou. Děkuji za pozornost.

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: Děkuji, pane ministře, a prosím, abyste zaujal místo u stolku zpravodajů. Hospodářský výbor, jemuž byl vládní návrh zákona přikázán rozhodnutím předsedkyně, jej projednal a přijal usnesení, které vám bylo doručeno jako sněmovní tisk 302/1. Nyní prosím, aby se slova ujal zpravodaj hospodářského výboru poslanec Ivan Adamec, informoval nás o projednání tohoto návrhu ve výboru a případné pozměňovací návrhy odůvodnil. Prosím, máte slovo.

Poslanec Ivan Adamec: Děkuji. Vážená paní předsedkyně, vážený pane ministře, kolegyně, kolegové, hned úvodem mi dovoluji říci, že tentokrát příprava materiálu pro jednání hospodářského výboru byla naprosto v pořádku. Všichni materiál měli včas, a protože se jedná o stav legislativní nouze, tak samozřejmě nemůžeme předpokládat, že ten materiál bude ležet v systému řádově třeba v týdnech. To je realita, tak to bylo. Já musím říct, že jsem byl příjemně překvapen kvalitou toho návrhu, myslím, že většina členů hospodářského výboru to také ocenila. Ale samozřejmě našli jsme tam některé věci, o kterých za chvíli budu hovořit, které stojí za zamýšlení, jestli je to tak úplně dobře, nebo jestli někdo třeba nemá na to trochu jiný názor.

My jsme měli jako hospodářský výbor naplánovanou cestu do Dukovan už cirká půl roku a ta mimořádná situace, která tady je v tuto chvíli, se dotkla bohužel i tohoto výjezdu, kdy jsme měli být ještě dneska někde jinde a kdy jsme museli zkrátit prohlídku jaderné elektrárny o reaktorovnu, protože na to prostě nebyl čas, protože jsme projednávali tento návrh zákona.

Musím říct, že hospodářský výbor jednal velmi pragmaticky, velmi profesionálně. Samozřejmě padaly tam některé návrhy, že třeba někdo dneska podá pozměňující návrh, kolega Kubíček to hlásil, myslím si, že je to legitimní. Víím, že v systému je řada pozměňujících návrhů, některé z nich mění úplně dikci toho návrhu zákona.

Já bych ještě rád tady řekl dvě věci. Jedna věc je ta, že já ten zákon dělím na dvě části. Jedna, která se týká vztahu výrobce – dodavatel – zákazník, týká se pravomocí Energetického regulačního úřadu, týká se také toho, že stát může zakázat prodej energií třetí osobě, to je velmi důležité podle mne, a jsou tam všechna ta pravidla, jak to bude fungovat ve vztahu potom k těm zastropovaným cenám. Tato část návrhu zákona asi nebude předmětem velkých diskusí. Mám tady jedinou připomínku, která padla na jednání hospodářského výboru, malý legislativně technický problém tady nebudu zmiňovat, ale pojem mimořádná tržní situace. Já se přiznám, že samozřejmě argumentace, že už Ústavní soud rozhodl někde, že to je takto v pořádku... Já jsem vždycky opatrný, já bych radši tento pojem přesně definoval tak, aby nemohlo docházet k případným soudním sporům, tak jako to bylo v době covidu, kdy řada vládních opatření skončila právě na těchto formálních nedostatcích. To říkám zcela otevřeně. Ale na druhou stranu nikdo nezpochybnil z hospodářského výboru, že by to takto být nemuselo. Takže hospodářský výbor po debatě, která tam byla, se rozhodl přijmout usnesení, se kterým vás teď seznámím.

A ještě jsem zapomněl říct tu druhou část – jak dělat to zastropování. Tak o tom asi bude teď ta rozprava. Já to chápu, opozice samozřejmě je ve výhodě, protože v tuto chvíli může podávat silnější návrhy, návrhy, které by třeba vylepšily tu situaci jednostranně třeba pro obyvatelstvo, na druhé straně by také mohly znamenat to, že budeme mít problémy s rozpočtem

obecně, ale to nechám na opozici, ať si to tady dneska říká, jak potřebuje, jak uzná za vhodné. Rozhodně já nepatřím k těm, kteří by zpochybňovali to, že opozice by tady měla mlčet, jak jsem tady dneska zaslechl, a hlasovat pro ty návrhy. Tak to prosím není. Na druhé straně musím říct, a ono to tady trochu poslední dobou zapadá a chtěl bych, aby si to opoziční poslanci uvědomili a ani mě snad neparafrazovali v tuto chvíli. Já když jsem začínal v politice, tak jsem se od zkušenějších naučil jednu věc, že opozice je dobrá rada zadarmo. Nejenom kritika, ale také dobrá rada zadarmo. Takže na to jsem chtěl upozornit. Ta druhá část je vlastně rámec, je to stejné, jako to bylo u úsporného tarifu, je to rámec pro vydávání vládních nařízení. Podle mě je to praktický instrument, protože vláda je vlastně výkonná složka, která bude podle potřeby reagovat na problémy – mně se to slovo ani nechce říct – trhu energetického.

Hospodářský výbor, aby bylo jasné, se usnesl jednomyslně všemi přítomnými poslanci, kteří na tom výjezdu byli. A já vám přečtu návrh usnesení. Je to usnesení z 15. schůze hospodářského výboru, která se konala 15. září.

Hospodářský výbor Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky po vyslechnutí výkladu ministra průmyslu a obchodu Jozefa Síkely a náměstka ministra průmyslu a obchodu Reného Neděly, zpravodajské zprávě mé a po rozpravě navrhuje Poslanecké sněmovně toto: Navrhujeme za prvé, aby se konala obecná rozprava o návrhu zákona. Navrhujeme to. Dále navrhujeme, aby se tady vedla podrobná rozprava ke všem částem návrhu zákona. Pak navrhujeme vám – nám, Poslanecké sněmovně, aby své jednání k tomuto návrhu zákona ukončila nejpozději do 24 hodin dne 16. září 2022. (Šum.) – Chci upozornit, že to není náš výmysl, to je podle jednacího řádu. – A doporučuje Poslanecké sněmovně, aby vyslovila souhlas s vládním návrhem zákona, kterým se mění zákon č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů, energetický zákon, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 265/1991 Sb., o působnosti orgánů České republiky v oblasti cen, ve znění pozdějších předpisů, sněmovní tisk č. 302, ve znění předloženého vládního návrhu zákona. Pak už jen mě výbor zmocnil, abych vám přednesl tento návrh usnesení a seznámil vás s průběhem jednání hospodářského výboru.

Dámy a pánové, já vám děkuji za pozornost a budu k dispozici v rozpravě.

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: Já vám také děkuji, pane zpravodaji. Nyní tedy budeme rozhodovat, zda povedeme obecnou rozpravu, tak jak výbor doporučuje, jak nás teď seznámil pan zpravodaj. Já přivolám kolegyně a kolegy z předsálí k hlasování. Ještě než dorazí, načtu došlé omluvy. Pan poslanec Mašek Jiří se omlouvá ze zdravotních důvodů z celého jednacího dne, paní ministryně Hubáčková Anna od 17 hodin z osobních důvodů. To jsou zatím došlé omluvy.

Evidovala jsem zájem o odhlášení, takže vás všechny odhlásím a prosím, abyste se opětovně přihlásili svými identifikačními kartami.

Pro nově příchozí kolegyně a kolegy zopakují, o čem budeme nyní hlasovat. Nyní hlasováním rozhodneme, zda povedeme obecnou rozpravu, tak jak hospodářský výbor ve svém usnesení Poslanecké sněmovně doporučuje. Počet přítomných se již postupně ustálil.

Zahajují tedy hlasování. Ptám se, kdo je pro? Kdo je proti?

Hlasování číslo 7, přihlášeno 116 přítomných, pro všech 116. Konstatuji, že jsme přijali návrh, a otevírám obecnou rozpravu.

V obecné rozpravě je hned několik přihlášených s přednostním právem, a to v pořadí Tomio Okamura, Radim Fiala, Karel Havlíček, Alena Schillerová a následují přihlášení poslanci a poslankyně tak, jak je vidíte na tabuli, celkem zatím 14 kolegů a kolegyň. Nyní tedy prosím o vystoupení s přednostním právem pana předsedu Okamuru a připraví se pan předseda Radim Fiala. Prosím, máte slovo.

Poslanec Tomio Okamura: Vážené dámy a pánové, na dnešní schůzi Poslanecké sněmovny se bude projednávat vládní návrh na zastropování cen elektřiny a plynu. SPD volalo po zastropování již několik měsíců, takže je to na základě tlaku opozice. Vláda Petra Fialy ale zastropovala ceny energií na extrémně vysoké úrovni. Češi tedy budou platit kvůli Fialově vládě i po zastropování za elektřinu čtyřikrát více než Slováci. Zopakují to radši ještě jednou: kvůli Fialově vládě budou Češi platit za elektřinu čtyřikrát více než Slováci. Je to tedy naprosto nedostatečné řešení a výsměch občanům. Opožděné řešení představené Fialovou vládou je absolutně nedostatečné a je opět v rozporu i s vládními sliby, že nenechá občany a firmy padnout. Jde totiž o faktické zdražení elektřiny o 100 % oproti loňskému roku a u plynu dokonce o 300 %. Vláda koalice SPOLU – tedy ODS, TOP 09, KDU-ČSL, STAN a Pirátů – neudělala v oblasti energetické krize od svého nástupu před devíti měsíci vůbec nic. Ignorovala návrhy SPD, odborníků i řešení, která přijaly všechny okolní evropské státy. Pouze vyčkávala, až za ni něco vymyslí orgány EU v Bruselu, a zaklínala se celoevropským řešením. To ale není.

Vládní návrh svěřuje kompetenci na zastropování ceny energií výlučně do rukou vlády, která má maximální prodejní ceny elektřiny a plynu stanovit svým nařízením. Fialova vláda již dopředu avizovala, že chce tento strop nastavit velmi vysoko – na úrovni 6 korun za jednu kilowatthodinu silové elektřiny včetně DPH a u plynu na 3 koruny za kilowatthodinu včetně DPH. Kvůli vládě Petra Fialy se tedy budou celkové ceny elektřiny a plynu pro spotřebitele včetně dalších regulovaných poplatků pohybovat na úrovni 9 korun za jednu kilowatthodinu u elektřiny a 4 (?) koruny za jednu kilowatthodinu u plynu. Češi tedy budou platit za elektřinu po zastropování čtyřikrát více než Slováci.

Takové ceny jsou pro mnoho občanů likvidační, a tím pádem pro hnutí SPD naprosto nepřijatelné. Přitom má naše republika u nás vyráběné elektřiny přebytek. U nás vyráběné levné elektřiny máme přebytek, neboli vyrábíme více levné elektřiny, než naši občané a firmy spotřebují. A pokud bychom uzavřeli smlouvy na dodávky plynu a ropy napřímo s jejich producenty, a nikoliv s německými překupníky, byla by i cena těchto surovin pro české zákazníky mnohem nižší, tak jako je tomu mimo jiné na Slovensku a v Maďarsku, a my bychom měli levnou elektřinu a do zahraničí by se prodávaly pouze přebytky. Navíc sousední Slovensko, o kterém jsem hovořil, má zastropovanou cenu elektřiny v přepočtu na 1,50 koruny za jednu kilowatthodinu, Rakousko na 2,50 koruny za jednu kilowatthodinu a Francie dokonce v přepočtu na 1,10 koruny za kilowatthodinu silové elektřiny.

Hnutí SPD proto připravilo k vládnímu návrhu celou řadu pozměňovacích návrhů, kde chceme mimo jiné stanovit maximální cenové stropy elektřiny a plynu přímo v zákoně, a to v různých variantách, které jsou vždy nižší než vládní návrh, a to až na úroveň 1,50 koruny za jednu kilowatthodinu silové elektřiny a na 1 korunu za kilowatthodinu plynu. To je návrh SPD. Vládní návrh je z hlediska cen elektřiny a plynu pro spotřebitele nesmyslně vysoký, až likvidační, a současnou kritickou situaci v podstatě a v principu vůbec neřeší.

Tady bych rád uvedl, že SPD podpoří jakékoliv snížení ceny energií. To bych rád tady zdůraznil, protože předpokládáme, že naše pozměňovací návrhy, které skutečně by zastropovaly cenu na únosnou úroveň, vládní koalice nás bohužel přehlasuje, protože tady mají většinu a nemyslí na občany a na české firmy.

Vládní návrh novely energetického zákona na zavedení cenového stropu elektřiny a plynu je nedostatečný a nespravedlivý i proto, že se nemá týkat větších firem a průmyslových podniků, které jsou ovšem vysokými cenami energií silně ohroženy z hlediska jejich konkurenceschopnosti a mnohdy i z pohledu samotné jejich existence, což znamená riziko propouštění a ztráty až desítek tisíc pracovních míst. To ale vláda Petra Fialy vůbec nereflektuje. Proto jako hnutí SPD budeme navrhopvat k projednávané vládní novele energetického zákona srovnání podmínek pro veškeré odběratele elektřiny a plynu na našem území, zejména v tom smyslu, aby se vládou stanovený cenový strop na elektřinu a plyn týkal vždy všech jejich spotřebitelů, maloodběratelů i velkoodběratelů. Vládní návrh na pomoc velkým firmám

s vysokými cenami energií je navíc zcela nekonkrétní a má se týkat jen malé části vybraných firem. Jeho kritéria jsou velmi pochybná, manipulovatelná a zneužitelná. Kromě toho to bude znamenat jen další přerozdělování prostředků ze státního rozpočtu a nárůst státního dluhu.

Zastropování cen elektřiny a plynu i pro velké firmy, tak jak navrhuje SPD, je mnohem čistším a méně nákladným řešením. Dle ministra průmyslu a obchodu Síkely z hnutí STAN nastavení cenových stropů pro průmyslové podniky prý neumožňuje evropská, přesně řečeno unijní, legislativa. I na tomto příkladě je dobře vidět, jak konkrétně nám členství v Evropské unii fakticky škodí a jak nicotný je význam českého předsednictví, kterým se vláda neustále chlubí. V době závažné energetické, ekonomické a sociální krize musí mít přece před unijní legislativou přednost zájem českých občanů a českých firem. To ale servilní a slabá Fialova vláda nedokáže prosadit.

Jednání Evropské unie o energetice skončilo minulý pátek dle očekávání fiaskem a nepřineslo žádné skutečné řešení zdražování. Premiér Petr Fiala z ODS a ministr průmyslu Síkela z hnutí STAN jen obelhávají lidi. Potvrzuje se dlouhodobý názor hnutí SPD, že žádné evropské řešení drasticky vysokých cen elektřiny a plynu nemůže fungovat. Jeho hledání je jenom prodlužováním současné krize, která je pro mnohé naše domácnosti a firmy likvidační. Prohlášení premiéra Petra Fialy z ODS a ministra průmyslu a obchodu Jozefa Síkely z hnutí STAN o úspěšných výsledcích tohoto jednání jsou jen a jen dalším obelháváním české veřejnosti. Toto jednání žádné výsledky nepřineslo, pouze dalo doporučení rozpracovat několik návrhů, kdy jeden je horší než druhý. Evropská komise preferuje komplikovaný mechanismus, kdy by výrobci elektřiny odváděli část svých příjmů do fondu Evropské unie, odkud by byly tyto prostředky přerozdělovány jako kompenzace ke spotřebitelům elektřiny v členských zemích.

Vláda Petra Fialy z ODS dlouhodobě odmítala přijmout naše národní řešení. Nyní se na tomto mimořádném summitu Evropské unie potvrdilo, že drtivá většina členských zemí EU přijala svá vlastní opatření již dávno.

Návrhy na řešení zdražování a pomoci našim občanům a firmám představilo hnutí SPD v deseti bodech již před několika měsíci. Vláda však tyto naše návrhy dlouhodobě ignoruje. Je to například to, aby se nejprve naplnily tou levnou, v Čechách vyráběnou elektřinou, které máme přebytek, potřeby českých občanů a firem a až případné přebytky se prodávaly na tu unijní burzu. Je to to, abychom nasmlouvali plyn přímo s producentem, tak jako to mají i okolní země ve střední Evropě. Abychom vystoupili, nebo alespoň pozastavili ten systém obchodování s emisními povolenkami. O to se pokusili Slováci, protože vláda Petra Fialy je taková srabácká a bojí se to říct v Evropské unii, a předsedkyně Evropské komise von der Leyenová tady ukázala pravou tvář. Evropská unie řekla, že to pozastavovat nebudou. Takže dál dokonce Evropská unie akceleruje ty drahé ceny elektřiny, protože jim je to úplně jedno, jestli občané mají peníze, nebo ne. Prostě oni myslí jenom na svůj půlmilionový plat nebo na další své zájmy, co tam mají ti eurokomisaři. Je jim to úplně jedno! Prostě se nám vysmáli úplně! Přitom je potřeba z tohoto systému vystoupit, úplně zrušit tenhle systém, který uměle zdražuje energie, systém emisních povolenek EU.

A představili jsme také naše návrhy na snížení DPH u energií, ale i u potravin, protože o zdražování potravin vláda neřekla ani slovo zatím. SPD tady opakovaně otvírá to téma. Poláci už v únoru snížili DPH na vybrané základní potraviny na 0 %, proto Češi jezdí nakupovat do Polska, protože potraviny jsou tam levnější. Vláda Petra Fialy nedělá vůbec nic! Já jsem tady už před pár měsíci říkal tomu neviditelnému ministrovi zemědělství, jmenuje se Nekula, musel jsem se podívat na internet, jak se vlastně jmenuje, protože za tři čtvrtě roku jsem ho neviděl snad ani vystoupit ve Sněmovně. Já jsem ho tady vyzýval, ať vystoupí ve Sněmovně na mikrofon, ať nám řekne, jak chce řešit drahé potraviny. On řekl, že vystupovat nebude. Asi že se bojí nebo co! Lidé vůbec nevědí, jak se jmenuje ani ministr zemědělství. Nekula. Je to za KDU-ČSL, abychom věděli, kdo za to má odpovědnost. A kvůli této vládě a kvůli tomuhle

ministři Nekulovi a neschopnému premiérovi Fialovi z ODS mají Češi zbytečně drahé potraviny. A ještě se budou zdražovat. Vláda to vůbec neřeší!

Takže my jsme říkali i u potravin, ale i u energií – dneska je schůze o energiích, dnešní schůze Sněmovny. My jsme říkali zastropovat ceny, snížit DPH. U pohonných hmot jsme také říkali snížit DPH. Už jsme tady opakovaně vyvrátili tu lež, kdy tady ministr financí Stanjura a další říkali: my jsme snížili spotřební daň o korunu padesát, víc nám neumožňuje Evropská unie. Tak za prvé na jednu stranu jste přiznali, jak je Evropská unie škodlivá, že prostě nás úplně drží v kleštích, naši republiku, a za druhé jste lhali, protože spotřební daň – dobře, to nám ta škodlivá Evropská unie neumožňuje snížit více, ale DPH nám umožňuje snížit a to jste zatajili občanům! A už to udělaly i jiné unijní země, že snížily DPH na pohonné hmoty. Takže bylo by dobré, kdybyste neobelhávali lidi a ty daně na pohonné hmoty prostě snížili! A umožňuje to i současná legislativa Evropské unie. Vy to prostě udělat nechcete. Vy chcete vytahovat peníze z kapes občanů, protože vám to na tom zvýšeném výběru DPH přináší více peněz do rozpočtu, který pak posíláte bůhvíkam.

Takže vládní návrhy v oblasti energetiky pouze nedostatečně řeší důsledky zdražování, a navíc neřeší jeho příčiny. SPD představilo konkrétní návrhy, těch návrhů tady bylo mnoho a vyjmenoval jsem jenom několik z nich. A už jsme vám to naše desatero proti Fialově drahotě mnohokrát tady předkládali a konečně po tři čtvrtě roce nečinnosti alespoň jdete na to zastropování, byť mimořádně vysoko, takže to lidem ve finále nijak zásadně nepomůže, ale prostě po tři čtvrtě roce, co vaše vláda zbytečně vyťahala desetitisíce a statisíce korun občanům a firmám z jejich peněženek, jejich těžce vydělané peníze, tak po tři čtvrtě roce konečně dáte na návrh SPD a opozice, aby se mluvilo o zastropování cen. Ale jak jsem říkal, to zastropování je neskutečně vysoko, takže je to jenom takové, že obelháváte lidi před komunálními a senátními volbami, které jsou příští týden v pátek a v sobotu. Já každý den jezdím na mítinky mezi občany. Včera jsem byl na Kladně, především v Liberci na náměstí a i občané si stěžují, že vlastně vy jste udělali takový chyták. Vy řeknete, zastropujeme na nějakou částku, a spoléháte na to, že si to občané za ten týden do voleb nestačí spočítat, protože reálně jim to vyúčtování přijde až v dalších měsících, a teď chcete vlastně obelhat občany, že jakoby něco budete zastropovávat, přitom vy to zastropováte, jak jsem říkal, třeba cenu elektřiny budou Češi platit čtyřikrát draž než Slováci. Takže tady od toho to je, abychom si tady řekli přímo, přímo tady ve Sněmovně, aby to občané slyšeli, že to vaše zastropování ve skutečnosti vůbec neřeší problém a je pro mnoho občanů nadále zcela likvidační. Takže přestaňte už obelhávat lidi a přestaňte hrát tohle divadlo na lidi. A je potřeba skutečně přijmout ta systémová a zásadní řešení, která tady navrhuje SPD.

Vláda Petra Fialy z ODS zvažuje v rámci řešení energetické krize a drahoty také zavedení speciální daně z mimořádných zisků pro energetické a petrochemické firmy a bankovní sektor, takzvaná sektorová daň, windfall tax, ale s tím, že hodlá podřízeně a alibisticky vyčkávat až na rozhodnutí a povolení z Evropské unie. Konkrétní parametry a představy ale vláda zatím nepředstavila a nejsou známy možné dopady a rizika. Jde například o riziko takzvané. daňové optimalizace, kdy příslušné firmy v reakci na zavedení nové speciální daně mohou nejrůznějšími prostředky, způsoby a investicemi do značné míry uměle snižovat své zisky a daňové základy, tudíž ani výnos této daně nemusí zdaleka naplnit vládní očekávání. V bankovním sektoru v tomto případě zase hrozí zvyšování poplatků a úroků z úvěrů a omezení poskytování hypoték a půjček. Vládní návrhy v oblasti energetiky pouze nedostatečně řeší důsledky kritické situace a nikoliv její příčiny. Dle hnutí SPD, jak jsem už říkal, je dlouhodobým systémovým řešením jednoznačně ukončení obchodování s elektřinou vyrobenou v České republice přes lipskou komoditní burzu a zajištění nízkých zastropovaných cen energií pro české občany, opuštění systému spekulativního obchodování s emisními povolenkami, kontrakt na levný plyn přímo od producenta a odstoupení od šíleného projektu EU Green Deal.

A vy jste opravdu jak z Marsu, protože ono to třeba panu ministrovi Síkelovi – on si to neuvědomuje. Pane ministře, vy to neuvědomujete, protože vy když jdete po ulici, tak vás většina lidí ani nepoznává, takže oni vám to neřeknou. Oni vás prostě nepoznají. To znamená, oni vám nemůžou říct, takže nemáte zpětnou vazbu. To je ta potíž. Já když někam jdu, tak mě zná celá republika, proto mi říkají – každodenně mám zpětnou vazbu od občanů České republiky, které potkávám na ulici, u benzinové pumpy, prostě kdekoliv, kde jdu, i na nákup, tak mě občané oslovují a říkají mi jejich problémy. Proto vy jste možná tak odtržený, pane ministře, od té reality. (Komentář ministra Síkelovy.) A teď mi říká pan ministr, že jsem komik. Pan ministr Síkelo za hnutí STAN, které je prorostlé organizovaným zločinem, korupcí a styky s mafí, mi říká, že jsem komik, když tady hájím občany a chci pro ně levné ceny elektřiny. To je ministr průmyslu a obchodu za vládu Petra Fialy! Teď mi řekl, že jsem komik, když já tady bojuji za občany, aby měli co nejlevnější energie, zatímco vy jste tady, pane ministře, tři čtvrtě roku nedělal nic! Vy jste se od jara na tiskových konferencích vyhýbal novinářům. Novináři si stěžovali, že jste dokonce zakázal dotazy po vaší tiskové konferenci, že jste nekompetentní, protože vůbec nevíte, která bije v energetice, stěžují si na vás všechny velké průmyslové podniky, že s nimi nekomunikujete, že jste arogantní, a hlavně pletete si i odborné pojmy, hala bala, už se vám vysmívá celá republika i v médiích! Jestli je někdo komik, tak jste tady vy, a v přímém přenosu! A měl byste podat demisi. A místo abyste řešil místo problémy občanů, tak ztrácíte na ministerstvu čas, že jste tam vyvěšoval ještě ukrajinskou vlajku. Takže i mně, když jsem tady měl zahraniční návštěvu, tak říkali, to je nějaké ukrajinské ministerstvo? To je nějaká budova? Úplně si to popletli. Vy to máte celé popletené úplně, ty vaše priority!

To znamená... Ale ona ta situace není tak komická, pane ministře! Vy tou vlastní nekompetentností a nečinností, a celá vaše vláda, vy uvádíte miliony lidí a tisíce našich firem do likvidační situace. Lidé nemají peníze už. Každý den to slyší. Já nevím, kolik vás sleduje na sociálních sítích lidí. Mě sleduje 400 tisíc občanů České republiky, na Facebooku téměř 300 tisíc. Nejvíce ze všech politiků, kteří jsou v České republice! Můžete se i vy podívat, že do veřejných diskusí mi jenom na Facebooku píše v průměru 3 až 5 tisíc lidí denně. Takže se podívejte, co si myslí o vaší vládě. Jsou zoufalí, nemají peníze lidé! Oni jsou úplně zoufalí lidé! Oni už nemají ani na základní životní potřeby! A vy řeknete, že jsem komik, když tady hájím občany České republiky v přímém přenosu a bojuji za ně, aby měli s blížící se zimou důstojné životy a alespoň zajištěné základní životní potřeby? Ta vaše arogance je neuvěřitelná! A klidně na mě mluvte tady z boku dál, já budu citovat to, co vy tady říkáte, protože to běží v přímém přenosu České televize, ať to lidé slyší, co tady říkáte, co si myslíte o občanech! A jak opovrhujete touhle situací! A ta vaše arogance. Já to rád budu tlumočit přesně, co řeknete.

Ale pojďme dál. Opravdu ta situace je mimořádně závažná. Mně na každém mítinku brečí občané, mají slzy v očích, jak jsou v tak mizerné, kvůli vaší vládě, v tak mizerné finanční a sociální situaci. Včera na Kladně za mnou přišla rodina s dvěma malými dětmi, pracující rodina. A kvůli tomu, že nemají na náklady na bydlení, tak teď se přestěhovali do propůjčené garáže, kde mají v pytlích věci! Pracující lidi s dvěma malými dětmi! Teď jeden náš člen SPD na ně vyhlásil sbírku a pomáháme, SPD, sbírku, aby se lidé složili na pracující slušnou rodinu s dvěma malými dětmi. A to je komický, pane ministře Síkelo? To je přece úplně neuvěřitelný, jak se vaše vláda chová! Kam jste to dopravovali za půl roku, kam jste dohnali pracující slušné rodiny s dětmi! To nemluvím o seniorech, o zdravotně postižených spoluobčanech. Brečí mi na mítincích! Když se podíváte na můj Facebook, my máme plno na našich mítincích, tlačí se tam spousta lidí, chodí na nás spousta lidí, na naše mítinky. A ti lidi tam úplně mají upracované ruce, pracují na průmyslových zónách. Úplně to cítíte, když jim podávám ruku. Nemají peníze a jsou v zoufalé situaci a vy jim nepomáháte. A paní Pekarová Adamová do toho řekne, že vláda tady není pro lidi, a řekne, aby si lidi vzali svetry. To je šílený! Je potřeba, aby vaše vláda co nejrychleji odešla, protože vy zničíte celou Českou republiku.

Vážené dámy a pánové, vy jako vláda jste mohli stanovit horní hranice cen již minulou zimu poté, co začaly krachovat distributoři energií a lidem se začali zvedat ceny energií

a zálohy na ně do šílených výšin. Tisíce domácností, důchodci, rodiny s dětmi a také mnohé firmy se dostali kvůli vládě Petra Fialy do pekelných potíží, se kterými jste jim nijak nepomohli. Tohle na Putina nesvalíte, ani kdybyste se rozkrájeli. Teď, téměř po roce, přicházíte s polovičatým zdlouhavým řešením, a to ještě na nátlak opozice, jinak by to s vámi ani nehnulo. Neřešení je možná komplikovaný novotvar. Ale je stejně komplikovaný a nehezky jako to, co děláte, neřešíte, a ještě máte drzost se vychloubat, že jste s něčím přišli. A dokonce máte ještě drzost útočit na nás, kteří tady bojujeme za to, aby občané měli skutečně reálné zastropované ceny elektrické energie a naše firmy také.

A s čím jste tedy přišli? S tím, že lidem a živnostníkům po letech covidových restrikcí, po roce šíleného růstu cen na všech frontách zastropujete stoprocentní navýšení cen elektřiny a 300procentní navýšení cen plynu? A současně říkáte firmám, že na ně kašlete a že jim ceny nezastropujete? Máte hromadu výmluv, proč zastropovat ceny v reálné výši nejde. Co slovo, to lež! Lež se stala hlavní berlou vaší vlády. Za prvé lžete, když tvrdíte, že nelze, aby české elektrárny primárně dodávaly energii na český trh, čímž bychom i bez regulací snížili cenu na předloňskou úroveň. Lžete, že by nám Západ přestal za trest dodávat plyn. Plyn nám přece v podstatě nedodává Německo, zkuste na pár sekund nelhat i sami sobě. Němci ho přece berou z Ruska. A Německo potřebuje naši atomovou a uhelnou elektřinu, protože sami svoje atomové a uhelné elektrárny pozavírali, ale to je snad jejich problém, ne náš.

Vážené dámy a pánové, říkám to několikrát a nechápu, co na tom vláda nechápe. Ceny energií jsou základem konkurenceschopnosti ekonomiky jakékoliv země. Vše, co vyrábíme a produkuje, od brambor po ocel, je závislé na ceně plynu, ropy a elektřiny. Pokud energie budou drahé, bude drahé všechno. Tohle by pochopily i děti v mateřské školce. A pokud to odmítáte pochopit vy, veledraží, doslova veledraží členové vlády, nebo zadarmo draží, pak věřím, že nejde o nějakou idiocii, ale o jasný úmysl poškodit českou ekonomiku. Poškodit celou naši zemi, poškodit a okrást všechny naše občany. Budete tu mluvit o kompenzacích. Kdyby tu vládl Sobotka z ČSSD a jeho parta, tak bych takové nesmysly z jejich úst i pochopil, ale vládně tu ODS s podporou několika stran na nebo pod hranicí volitelnosti.

Slibovali jste lidem nízké daně a minimum státu. A dnes? Okrádáte občany i firmy formou opravdu katastrofických cen energií, na nichž přímo parazitujete a pak firmy utěšujete, že jim možná někdy přidělíte nějakou almužnu. Covidová krize byla krize, kterou do značné míry vyvolala hysterie. Tato energetická krize je opět podobná. Je to krize, kterou Fialova vláda svojí neschopností a nekompetentností do značné míry vyvolala. Ano, země Západu na rozdíl od celého ostatního světa mají problém, protože uvalily sankce na Rusko a Rusko jim to dnes vrací. Takže je to opravdu tristní situace, kdy Rusko na sankcích rekordně vydělává a střední a východní Evropa, občané, se dostávají do situace, že nemají na energie.

Česká republika je ale bez ohledu na sankce ve výjimečné pozici. Máme přebytek elektrické energie. My můžeme bez větších problémů výpadek plynu do značné míry nahradit elektřinou, protože jí máme nadbytek. Na rozdíl od okolního světa ji díky elektrárnám ještě z dob socialismu umíme vyrábět extrémně levně, za desetihaléře na kilowattu. Dvě plynové elektrárny můžeme odpojit, aniž by to náš trh pocítil. Takže kde je problém? Ano, v ideologii. Kdy my, respektive Česká republika, kvůli této vládě jsme sluhové a kolonie Západu a musíme Německu dodávat naši energii. Výměnou za to můžeme nakupovat jejich přebytky, a tím následně likvidovat české zemědělce a producenty. Říkáte tomu evropská solidarita, nebo unijní solidarita, kdy my chudší dotujeme a podporujeme růst bohatství v Německu a dalších zemích na západ od nás. To je splněný sen Německa, ne náš.

A tady bych rád znova řekl, že nedávejme rovnítko mezi slovo evropský a unijní. To totiž zastánci Evropské unie, je to taková další lež jejich, taková mediální lež, že říkají evropské řešení, ale ono to není evropské řešení, ono je to unijní řešení. Když tedy pomínu, že mnoho zemí Evropy není členem Evropské unie, tak druhou věcí je, že v mnoha zemích Evropské unie, těch západních, až téměř polovina voličů volí euroskeptické kandidáty. Podívejme se – budou volby v Itálii. Podívejme se na výsledek prezidentských voleb ve Francii, kdy Marine Le Pen,

moje kamarádka a kolegyně z naší frakce, získala téměř polovinu hlasů voličů, Francouzů. Takže nedávejme rovnítko mezi evropský a unijní. To není rovnítko. Naopak, vy jste protievropští. A Evropská unie je proti zájmům Evropy. Takže je to přesně naopak.

Tím zájmem, který prosazuje SPD, je co nejužší spolupráce svobodných a suverénních evropských zemí bez diktátu Bruselu a to je rozdíl. Také je potřeba v zásadě odmítnout to, co tady celou dobu předvádí premiér Petr Fiala, a říká to tady i ministr průmyslu pan Síkela a další představitelé vlády, Vít Rakušan, hnutí STAN. To je ta strana, kde je ten organizovaný zločin, to přímo psala policie, to si nevymyslel Okamura to úsloví, to je přímo z policejního spisu, který byl zveřejněn, všichni jsme ho viděli i v médiích. A vy říkáte, že když někdo nesouhlasí s Evropskou unií a nesouhlasí s válkou na Ukrajině, vy říkáte, že je automaticky proruský a proputinovský. Nelžete! To přece není žádná pravda. To je ta vaše lež i lež těch s vámi sprážených novinářů, ne všichni jsou s vámi sprážení, jsou i slušní novináři, ale je to ta obrovská lež. A lidé už se to dotýká, jak vy lžete. Protože to, když někdo je vlastenec a je kritický k Evropské unii a nepodporuje válku na Ukrajině a nepodporuje ten konflikt a chce mír a nechce válku, nelžete, že je takový člověk automaticky proruský a proputinovský. Lžete o SPD, lžete o našich voličích, lžete o občanech, lžete i o těch sto tisících demonstrantech, kteří byli na Václavském náměstí, kteří tam nebyli proto, že byli obětí dezinformace, jak lhal premiér Fiala a urazil tyto lidi a jejich rodiny. Ti lidé tam byli proto, že jsou zoufalí a nemají peníze na zaplacení energií a na základní životní potřeby.

A já vám řeknu jednu zásadní větu, za kterou si jako za SPD stojíme. Zajištění základní životních potřeb našich občanů nesmí být předmětem ideologie a aktivismu. A vy jste z toho udělali ideologii a aktivismus. A kvůli vaší neschopnosti a nekompetentnosti není pro letošní zimu pro Českou republiku jiná alternativa než nakoupit levný plyn u producenta, tedy v Rusku. Ale to vůbec neznamená, že je někdo proruský. Udělali to Rakušané, rakouský kancléř byl i po zahájení konfliktu v Moskvě si prověřit, že budou pokračovat dodávky levného plynu pro Rakousko.

Můj přítel, kamarád, maďarský ministr zahraničí Péter Szijjártó, s kterým jsem jenom za poslední dva měsíce jednal už dvakrát osobně jak v Budapešti, tak v Praze, tak přivezl teď z Ruska pro zimu další dodávky levného plynu pro Maďarsko. Ten přímý kontrakt mají i Slováci, mají ho i Němci. Ale vy jste si vzali rukojmí, kvůli vaší ideologii jste si vzali za rukojmí občany České republiky a radši ten stejný ruský plyn kupujete přes německého překupníka. A já myslím, že už toho lidí mají dost. Už toho mají dost! Protože vy se svými statisícovými platy – já vím, pane ministře, vy jste velmi bohatý člověk, to proběhlo i médií, takže vy jste odtržen od toho reálného světa, vydělal jste si určitě poctivě v bance, jasně, chápu. Ale prostě ta empatie vám opravdu chybí. Chybí paní Pekarové Adamové, to všichni vidíme.

Takže já vám jenom chci říct, že – a nelžete – když někdo chce levné energie pro občany a hledá pragmaticky to nejlevnější možné řešení jako okolní demokratické Německo, Rakousko, Maďarsko nebo Slovensko, že je proruský a proputinovský. Skončete už s tou lží! A vyzývám i ty novináře, kteří takhle lžou o SPD a dalších, ať už toho nechají s touto lží, na lidi už to nezabírá. Protože já za SPD říkám, kdybychom my byli u vlády a my byli součástí vlády, já pojedou domluvit ten levný plyn, a už to mám také rozjednané s maďarským ministrem zahraničí Péterem Szijjártó, že nám otevře dveře. A my jsme schopni zajistit levný plyn pro firmy a pro občany České republiky. My, SPD, Tomio Okamura. Ale vy musíte položit tu vládu, podat demisi, a my vás musíme vyměnit. Ale vy se tam držíte samozřejmě jako klíšřata a všichni občané na to budou doplácet. A teď to uvidí, i po tom vašem zastropování, jak to bude drahé. Bude to tak a vy to moc dobře víte.

Jedna z výmluv a scestných lží Fialovy vlády je, že strop na ceny energií pro velké firmy nám nedovolují unijní směrnice. Zřejmě máte na mysli, že by to byla nedovolená podpora. Takže nízké ceny elektřiny jsou nedovolená podpora, ale když firmy dostanu do krize, tak následné kompenzace jsou podpora dovolená? To by ani Špidla nevymyslel. A opravdu nejsem sám, kdo si říká, na jak rekordní dno tahle vláda dokázala spadnout. A znovu to také ukazuje

na škodlivost Evropské unie a na servilitu vlády Petra Fialy, která nehájí zájmy našich občanů a firem, ale zájmy Bruselu a Berlína.

Ale zpátky se vrátím k tomu přímému kontraktu na plyn. Ano, já jsem byl jediný v minulém volebním období, kdo tady volal, a několikrát jsem to říkal v projevu na mikrofon, to tady ještě pan ministr Síkela nebyl, kdy jsem volal po energetické bezpečnosti a potravinové bezpečnosti České republiky. Já jsem volal po diverzifikaci zdrojů. Já jsem říkal – nebuďme závislí na Rusku. Opakovaně jsem to říkal. Nebuďme závislí na jednom zdroji. Vláda Petra Fialy, tedy Fialova vládní pětikoalice – tady někteří poslanci se tomu vysmívali, když to slyšeli, byli také v opozici v minulém volebním období, jako my, a Andrej Babiš dělal, že neslyší. Já jsem upozorňoval, když přijde krize, tak závislost na jednom zdroji bude problém. Nikdo z dosavadních vlád – a SPD nebylo nikdy ve vládě, takže my za to odpovědnost nemáme – tak nikdo na té energetické bezpečnosti České republiky nepracoval. A teď jsme v situaci, a to chci zdůraznit, že pro tuto zimu není jiná možnost na levný plyn než ten přímý kontrakt, ale to neznamená, že je někdo proruský, to je pragmatismus. Je to tak a dělají to i okolní země. Například Rakousko i Maďarsko, samozřejmě Německo, Slovensko, už jsme o tom hovořili. Ale já zároveň jedním dechem dodávám, pracujme na té energetické bezpečnosti, ať na co nejbližší období, ať od co nejbližšího období už nejsme závislí na tom jednom zdroji, ať nejsme závislí na tom Rusku. To přece musí být cílem. Nebuďme závislí na jednom zdroji, ale pro tuto zimu, všichni víme – ať mi někdo řekne, kde tedy nakoupit objem levného plynu pro Českou republiku, pro naše domácnosti a firmy, teď, když jste to zpackali, zanedbali svou nekompetentností, a teď máme září, začíná se ochlazovat, lidi potřebují topit a podniky potřebují vyrábět. Takže hlavně nelžete, že tady Okamura říká, že máme nakupovat levný plyn – za a) říkám v Rusku, za a) říkám pro tuto zimu, a za b) jedním dechem dlouhodobě jsem byl jediný, kdo říká, nebuďme závislí na Rusku a na jednom zdroji.

Teď tady jsem koukal, jak tady zoufale koluje citát z mé knížky Umění vládnout z roku 2011. Ano, já jsem psal, já jsem upozorňoval na to, že nemáme být závislí na Rusku, že závislost na jedné velmoci je problém, protože velmoci hájí hlavně své zájmy, ať je to Amerika, Rusko, ať je to Čína, a není dobré být závislí a pomáhat nad míru, nad potřebnou míru financovat tyto velmoci, protože budou vždycky hájit jenom svoje zájmy. Takže v té knížce, a jsem rád, že to tady zveřejnili i ti nepřátelé SPD, já jsem upozorňoval na to, že nemáme být závislí na Rusku, já jsem říkal, že máme diverzifikovat, já jsem na to upozorňoval už v roce 2011, to jsem ještě nebyl ani v politice, takže děkuji těmto lidem, kteří to zveřejňují sice s cílem jiným, ale přesně mi to dává za pravdu. A můžu se jenom zeptat – ta knížka je toho důkazem a všichni vidí černé na bílém, že jsem nikdy nebyl ani proputinovský, ani proruský, ale pro mě byla vždycky Česká republika na prvním místě. Česká republika, čeští občané a české firmy na prvním místě. (Potlesk z lavic SPD.) Je to černé na bílém. Takže by bylo dobré, aby už tady vláda přestala omlouvat tu svoji neschopnost s tím, že vždycky lže a svádí všechno na někoho. Ale my od vás chceme řešení. Krásné české přísloví – ne slova, ale činy! A ty činy vám chybí, pořád jenom slova a hlavně osobní útoky na opozici. Osobní útoky na opozici máte a hlavně osobně útočíte na statisíce občanů České republiky, protože premiér Fiala osobně zaútočil na téměř sto tisíc demonstrantů na Václavském náměstí. Organizátory neznám, já vůbec nevím, kdo to organizoval, mluvím o těch občanech. Vy jste na ně osobně ještě zaútočili za to, že jsou zoufalí, a označili jste je za nějaké ovlivněné lidi nějakými dezinformacemi. Jakou dezinformací? Vždyť ty složenky každý občan dostává a i ty firmy je dostávají každý měsíc, vidí to, co jste zpackali a co jste tady způsobili. No a dnes tu máme kvůli vám skutečný stav nouze. Celonárodní krizi vyvolanou Fialovou vládou, německými zájmy a bruselskou byrokracií. A znovu se také ukazuje škodlivost Evropské unie a ukazuje to také na servilitu vlády Petra Fialy, která nehájí zájmy našich občanů a firem, ale zájmy Bruselu a Berlína.

Cenové moratorium na ceny elektřiny a plynu pro všechny odběratele, tedy zastropování, je naprosto legitimní krok. Jak jsem říkal, SPD už to tady navrhovalo před půl rokem. A je nejen legitimní, je to jedno ze zásadních ekonomických řešení, schopné nás ze současného stavu krize

vyvést. To neříkám já, to říká každý soudný ekonom. To neříkám jen já, to říká každý soudný ekonom, každý podnikatel, každý živnostník, každý člověk v této zemi se špetkou zdravého rozumu. Řešení jsou jasná a jednoduchá a jedno z nich je – hned cenové stropy, a to v reálné výši, kterou Fialovou vládou zbídačené domácnosti a firmy jsou schopny utáhnout, což je maximálně koruna padesát za kilowatthodinu elektřiny a koruna za kilowatthodinu plynu, tak jak navrhuje SPD. Samozřejmě to zastropování plynu na této úrovni žádá přímý kontrakt, to víme všichni. Ale tomu vy se bráníte z ideologických důvodů. Nevím, proč nechcete udělat totéž, co dělají třeba Rakušané. Nechápu to. No, chápu to, protože vás znám. Vám jsou totiž občané a firmy úplně ukradeni.

Současně je třeba znárodnit ČEZ, a říkám to na rovinu, stát musí mít stoprocentní podíl ve státním podniku ČEZ. Je potřeba také, aby stát vlastnil zásobníky plynu a energetickou infrastrukturu samozřejmě vedoucí přes naše území. V případě ČEZ je řešení poměrně jednoduché, stačí chtít. Stačí svolat mimořádnou valnou hromadu, která odsouhlasí odprodej minoritních akcií. Samozřejmě lze toto provést i mimořádným zákonem. A to platí i pro nucený odkup energetické infrastruktury. Stát by měl vlastnit strategickou infrastrukturu, aby měl přímý vliv na ceny. A rozumné státy i na Západě to takto mají nastaveno. Tady samozřejmě ty dosavadní vlády – to se netýká SPD, my jsme ve vládě nebyli – nechaly rozkrást českou strategickou infrastrukturu do zahraničních rukou, ale i do rukou českých podnikatelů, českých velkopodnikatelů. Jako že nic nemám proti podnikatelům, oni využili možností, které jim tehdejší vlády daly, ale problém je, že stát teď samozřejmě má obtížně vliv na ty ceny energií v případě té krize.

Je třeba samozřejmě změnit legislativu a upravit ji tak, abychom skutečně, nikoli jen na oko podpořili energetickou soběstačnost domácností, obcí a krajů. Podpory jsou dnes nastaveny tak, že fakticky jdou do zisku projektantských a realizačních firem. Ostrovní fotovoltaický a větrný systém si přitom dnes smí postavit i naprostý laik a není to tak drahé. Elektřinu pro domácnost si pořídíte za pár desítek tisíc korun. Obce samozřejmě mohou za pár desítek milionů přidat například kogenerační spalovny na dřevní a jiný odpad nebo bioplynové stanice opět na odpad ze dřeva, seno, komunální odpad a odpad z kanalizace. V Rakousku a Německu jsou už i malá města, která jsou nejen energeticky soběstačná, ale dokonce přebytky dodávají do celostátní sítě a vylepšují si tím rozpočet. Na tohle samozřejmě upozorňuji už léta, psal jsem o tom i ve svých knihách dokonce před skoro dvaceti lety. A varoval jsem před závislostí na ruských zdrojích. Ne proto, že bych byl pro- nebo protiruský, ale proto, že každá závislost, a je jedno na kom, je vždy nezdravá a je riziková. A samozřejmě energetická bezpečnost a soběstačnost je vždy výhodná i ekonomicky. Dostatek levné energie by byla ta nejlepší konkurenční výhoda pro naše firmy a živnostníky.

A samozřejmě je potřeba zdůraznit, že jsem nezmínil ještě inflaci, vysokou inflaci. Řekneme si jasně a na rovinu, a vy to moc dobře víte, že ten hlavní faktor, který roztáčí tu inflační spirálu, jsou drahé ceny energií. Takže vaše vláda nese odpovědnost za inflaci. Vy tím, že to neřešíte, tak tu inflaci roztáčíte ještě. Já neříkám plnou odpovědnost, ale říkám, že to mohlo být níže. Ne že jsme země, která za uplynulé měsíce měla jednu z nejvyšších inflací v Evropě, protože právě to kvůli té vaší nečinnosti, nečinnosti vaší vlády. Takže vy opravdu doslova škodíte všem peněženkám českých občanů a firem pouze vaší nekompetentností a vaší nečinností a tím, že prostě – dobře, to, že jste nekompetentní a nečinní, to už ví celá republika, proto ostatně podle průzkumu vám už téměř 80 % občanů nevěří vaší vládě, to už si drtví většina občanů všimla, ale kdybyste aspoň poslouchali rady, rady těch, kteří to řešení mají, ale vy to z ideologických a z politických důvodů odmítáte a vzali jste si za rukojmí celou republiku.

Jak víte, tak stoupá také počet nových exekucí, ale vám je to úplně jedno. My jsme tady mimochodem předložili zákon SPD na zestátnění exekutorů a na zastropování RPSN tak, jak to mají mimochodem i na Slovensku, a dokonce ve většině zemí EU. Je to zákon proti lichvě, protože právě lichva je tím prvním krokem k tomu, aby lidé potom padali do těch exekučních

pastí právě proto, že kvůli tomu, že vaše vláda neřeší drahé energie a drahé potraviny, tak samozřejmě lidé se dostávají do zoufalých situací. A vám je to úplně jedno, vy nám ty naše návrhy zákonů zamítáte a odmítáte.

My jsme tady navrhli i zvýšení slevy na poplatníka, zvýšení slevy na dítě, zvýšení příspěvku, abychom podpořili pracující občany a pracující rodiny s dětmi, navrhli jsme tady i zvýšení, všechny zákony jsou už dávno podány ze strany SPD, zvýšení příspěvku na péči pro zdravotně postižené občany, zvýšení příspěvku na mobilitu pro zdravotně postižené občany. My tady máme kompletní množství zákonů. Chceme, říkali jsme tady, navrhli jsme, aby se důchody zvyšovaly všem stejnou částkou, nikoliv procentem, jak to říkáte vy. Podali jsme návrh na minimální důstojný důchod na úrovni minimální mzdy za splnění zákonných podmínek samozřejmě, to znamená buď odpracované roky, nebo invalidita, takže nepřizpůsobiví by nedostali nic. A až od té částky zásluhově. Vám je úplně jedno, že tady jsou důchodci, kteří mají důchody 8, 10, 11 tisíc a jsou v totálně zoufalé situaci. Vy na ty lidi úplně kašlete. No a samozřejmě jenom připomenu, že na jaře jste nám tady zamítli i náš návrh zákona z pera SPD na ukončení zneužívání dávek nepřizpůsobivými, což by přineslo do pokladny státní skoro miliardu korun.

Takže vy podporujete přímo, vy jste přímo proti lidem, proti česká vláda, proti vlastně zájmům našich občanů. Řešení výhodná pro nás tu, jak víme, jsou a o tom byl také můj projev. Ale namísto nich tu vidíme vládu Petra Fialy, která dělá pravý opak, která dělá vše pro to, aby naši zemi komplet zruinovala. Myslím, že na vás by mohl být hrdý i ministr ekonomického zmaru Kalousek.

K uvedeným řešením je ovšem potřeba i to, aby na místa klíčových ministrů a premiéra nastoupili lidé alespoň s nějakou odbornou úrovní. Na takové lidi se ve vaší nekompetentní vládě ale bohužel nedostalo, protože při rozdělování postů vyhrály politické kšefty s ministerskými trafikami. A to je právě mimochodem důvodem toho, proč je ministrem průmyslu a obchodu pan Síkela, který je bankéř původem a průmysl a obchod nikdy neřešil. Ani energie, takže nevíte, která bije. Ale problém je, kdybyste to dělal u sebe doma, tak to nikomu nebude vadit, ale takhle je to bohužel problém pro všechny občany. Tady jasně vidíme, proč je třeba zákon o referendu a odvolatelnosti politiků a proč se vy z Fialovy vládní pětikoalice demokracii zuby nehty bráníte. Vy už jste dokonce tak zoufalí, že hnutí SPD, které tady jediné prosazuje zákon o referendu, tak označujete za nedemokratické, přitom až na výjimky zákon o referendu je ve všech zemích Evropské unie, dokonce i na té vámi milované Ukrajině, byť výsledky referend, které se jim nehodí, na Ukrajině nerespektují. Takže vy už jste tak daleko v těch lžích a pomluvách opozice a SPD, že stranu, která prosazuje vrchol demokracie, to znamená zákon o referendu, stranu, která má ve svých řadách politického disidenta, politického vězně Jaroslava Baštu, který byl dva a půl roku statečně a hrdinně za názory zavřen ve vězení a byl po osmašedesátém vyhozen z vysoké školy a nesklonil se a nesloužil žádnému režimu, Jaroslav Bašta, a pak ještě když ho propustili po dvou a půl letech, a na těch Borech seděl, ve věznici na Borech, o deset let dříve než Václav Havel, tak pak šel ještě potom podepsat Chartu 77, tak vy takovouhle stranu ještě označujete, protože už nemáte na SPD nic, my nemáme ani organizovaný zločin, ani korupci, ani nemáme nikoho obviněného, obžalovaného, nikdo v poslaneckém klubu takový není, ani mezi našimi členy dokonce, takže vy už nevíte, co na to SPD říct. Takže toho, kdo prosazuje demokracii, označujete za nedemokraty, a vy sami, kteří demokracii bráníte zuby nehty, a znovu říkám, že až na dvě výjimky všechny země Evropské unie mají zákon o referentu, tak vy už sklouzáváte úplně k takové řeči bych nízké úrovni argumentace.

Vzhledem k tomuhle deficitu demokracie, kdy tady vláda Petra Fialy brání i tomu zákonu o referendu, tak vyzývám občany, aby jako referendum o této vládě pojali alespoň komunální a senátní volby, které budou za týden v pátek a v sobotu. Vážení občané, přijďte všichni k volbám a nevolte tam zástupce vládní pětikoalice, tím nejlépe vyjádříme naši nespokojenost s tím, jak tahle vláda ničí zemi. A tady bych ještě řekl jednu větu, nebo pár vět. Ona to totiž

vládní pětikoalice, ODS, STAN, KDU-ČSL, Piráti a TOP 09, udělala fikaně pro tyto komunální volby. Vy jste se totiž poschovávali v řadě měst a obcí pod účelově vzniklá sdružení, například se to jmenuje, dám příklady, neexistující sdružení, třeba Lepší Praha, Lepší Most, Pro Brno, Za Brno, Za lepší Ostravu. Vy jste si udělali, protože komunální volby to umožňují, ten zákon, vy jste si udělali účelová sdružení, aby se to nejmenovalo podle stran vaší vládní pětikoalice, protože víte, že vám klesá podpora, a pod tato uměle vytvořená sdružení se poschovávali vaši členové, členové ODS, TOP 09, STAN, KDU-ČSL a Pirátů. Takže bych chtěl tímto vyzvat občany a upozornit občany, pečlivě prosím sledujte ty kandidátky a zjistěte si, kdo na nich kandiduje, protože tyhle strany vládní pětikoalice, které takhle škodí České republice a nic pro vás nedělají, tak se teď schválně, protože se bojí, tak se poschovávaly pod tyhle účelové strany, které pojmenovaly jinak, takže musíte na tom, je potřeba na tom volebním lístku se opravdu pečlivě dívat, kdo na těch kandidátkách je, protože jsou tam často poschovávaní právě členové TOP 09, STAN, Pirátů, KDU-ČSL a ODS, protože se bojí jít do těch voleb čelem. Kandidátky SPD, tam je vždycky jméno SPD, my se schovávat nemusíme, my do toho jdeme čelem, uspějeme, nebo neuspějeme. Ale vy se schovááte. Takže to je potřeba tohleto tady říct na rovinu, aby občané věděli, jak k tomu ta vládní koalice přistoupila. U vás je to obrovské množství kandidátek po městech a obcích, kde jste poschovávaní po takových nějakými jinými názvy, že to vypadá, jako když je to někdo místní, kdo chce dobro. Ale nejdete pod názvem své strany. Děkuju za pozornost.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Děkuji. Nyní s přednostním právem vystoupí pan místopředseda Karel Havlíček. Pardon, zaznamenala jsem ještě faktické poznámky. Pan ministr Válek zde není (je přítomen) a pan poslanec Exner má zájem o faktickou poznámku. Ano, tak pan ministr byl dříve přihlášen, takže prosím, pane ministře, máte slovo, vaše dvě minuty.

Místopředseda vlády a ministr zdravotnictví ČR Vlastimil Válek: Já budu velmi stručný. Omlouvám se, od Moraváka to není úplně šťastné. Ano, su z Moravy, takže ta čeština není úplně nejlepší. Nicméně přesto, já jsem si stoprocentně jistý, že pan ministr zemědělství se nejmenuje Nekula. Osobní jméno se skládá z jména a příjmení, jeho příjmení je Nekula, já jsem si stoprocentně jistý, že se jmenuje Zdeněk. Celkové osobní jméno, to je to, jak to čeština říká – to není nic, já se vaším prostřednictvím, pane poslanče, omlouvám, to není osobní, ale navrchu jsou mladí lidé, tak aby nebyli zmateni. My máme podle matriky osobní jméno, to má jaksi to rodné jméno, a příjmení, to je to, které se rodí v rodině, příjmení pana ministra zemědělství je Nekula a to rodné jméno je Zdeněk. On je pokřtěný, tak má ještě to druhé jméno, což také matrika umožňuje. Já se omlouvám, od Moraváka, že opravuji Čecha, ale cítil jsem to jako povinnost. Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Děkuji za dodržení času. Nyní pan poslanec Exner. Prosím, máte slovo.

Poslanec Martin Exner: Vážená paní předsedající, vážené poslankyně, vážení poslanci, já nepochybuji, že by pan Tomio Okamura velmi rád jezdil do Ruska, a jsem rád, že to tady sám řekl, a doufám, že to nezapadne. Já bych prostřednictvím paní předsedající panu Tomio Okamurovi řekl pár faktů. Plyn z Ruska do Evropské unie jsme měli 40 % před válkou, z Ruska v Evropské unii, nyní je to 9 %. Skupina ČEZ dodává 95 % elektřiny svým klientům a pouhých 5 % dodává na burzu. Burza není žádný stanovitel cen, to tam stanovuje nabídka a poptávka, je to jenom takové tržiště. Německu nemusíme dodávat vůbec nic a nemusíme tam ani nic kupovat, máme volný trh. Příčinou energetické krize není Fialova vláda, ale je to ruská válka, kterou Rusko vede na Ukrajině, a vedlo ji už předtím dezinformačně, energeticky, ekonomicky proti celé Evropské unii. A Rusko napadlo Ukrajinu a z toho bychom měli vycházet. A kdyby pan

Tomio Okamura chtěl levnější cenu, tak tady nebude zdržovat takovými divadelními výjevy a nechá nás konečně projednat zákon, ke kterému tady teď hovoříme. Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Děkuji, pane poslanče. Pardon, ještě s faktickou poznámkou pan poslanec Babka. Prosím, máte slovo.

Poslanec Ondřej Babka: Děkuji, paní místopředsedkyně. Mě zaujalo vystoupení pana ministra. Je pravda – a vy jste to, paní místopředsedkyně, použila – že je důležité používat v oslovení i ta křestní jména, jak zde bylo zmíněno, protože když se řekne ministr Válek, tak by to mohlo znamenat, že má na starosti třeba jiný resort. Takže správně ministr zdravotnictví pan Vlastimil Válek.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Ano, děkuji za připomínku, vše napravíme. Hlásí se ještě s faktickou poznámkou pan ministr Vlastimil Válek. Prosím, pane ministře, máte slovo.

Místopředseda vlády a ministr zdravotnictví ČR Vlastimil Válek: Děkuji, paní předsedající. Co není, může být. Koneckonců byli tady ministři, co sbírali resorty jak naši olympionici medaile.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Děkuji, pane ministře. Pan předseda se hlásil s faktickou poznámkou. Stahujete, dobře. Nyní tedy může vystoupit s přednostním právem pan místopředseda Karel Havlíček.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Vážená paní místopředsedkyně, vážené paní poslankyně, vážení páni poslanci, vážení členové vlády, nejdříve bych chtěl možná poznamenat to, že na to, jak je to extrémně důležitý zákon, možná nejdůležitější, který tady projednáváme v té poslední době, který se dotkne každé domácnosti a který se dotkne možná i firem, minimálně některých, tak zde prakticky není nikdo z vlády. Je zde samozřejmě pan ministr Síkela jako předkladatel, děkuji mockrát za to, že je zde paní ministryně Anna Hubáčková a že je zde i pan ministr zdravotnictví Vlastimil Válek, ale ostatní to zjevně nezajímá. Stejně tak děkuji všem poslancům, kteří zde jsou, zejména tedy z řad opozice, vidím, že lavice jsou plné, a děkuji i té hrstce z koalice, která o tom je připravena diskutovat. Myslím si, že to vypovídá o lecčems, a nedivme se potom, že se pětikoalici nebo této vládě přezdívá jako vláda elitářská. Já chápu, že vláda nechce poslouchat kritiku, já chápu, že je i velmi složitá situace, ale to ještě neznamená, že když se kritizuje, tak ta kritika není oprávněná.

Proč se domnívám, že ta kritika je oprávněná? Za prvé jsem přesvědčen, že vláda špatně vyhodnotila energetickou situaci už v minulosti. Můžeme se bavit o tom, proč tomu tak je. Zaměřila se hodně na minulost, na kritiku minulosti, nezaměřila se na to, co nastane, nezaměřila se na řešení, a co mi chybí zejména, je kompetence, která je nahrazována v lepším případě politikou, v horším případě přezíravostí. Zcela se vláda zaměřila na rozpočtovou mantru. Velká chyba za těch posledních několik měsíců. Nikoliv proto, že bych nechápal, že rozpočet je důležitý. Je velmi důležitý, ale vláda s citem velmi špatně odhadla situaci, kdy už se nehraje jenom o rozpočet České republiky, ale hraje se o domácnosti, o jejich chudobu, hraje se o firmy, a začala přenášet ten dluh na ostatní subjekty. To bylo někdy od června. Logicky z toho vyplývá i extrémně pozdní reakce, protože se potom šije všechno horkou jehlou, kupí se jedna chyba za druhou a podle toho ta řešení a ty návrhy vypadají.

Pokud máme hledat rozumné řešení, tak musíme – a bez toho se nedá hnout – pochopit východiska. Velmi často to chytáme jako kočku za ocas až v úplném finále. A tato východiska

musíme chápat jak v kontextu České republiky, tak v kontextu Evropy, dokonce je musíme chápat i v jakési dynamické podobě, nejenom ve smyslu toho, co bylo, ale i toho, co pravděpodobně bude. Já nemůžu začít jinak, mám-li najít společné řešení, i když si dovedu představit, že nás vláda a pětikoalice natvrdo přehlasuje, tak abych tato východiska nepopsal a abych neodhadl to, jak se budou vyvíjet.

Tak začněme Evropskou unií, protože bez toho to dohromady nedáme. Zásadním problémem a jedním z těch důvodů, proč jsme v té situaci, v jaké jsme, je německá energetická politika a její selhání energií (nesrozumitelné). Ale to, co je důležité, je, že se nemění. Ano, dobře slyšíme, odstavení jaderných elektráren bude pokračovat i nadále a s největší pravděpodobností skončí poslední tři v tomto roce, a odstavování uhlí je v Německu trvalý proces. Toto je jedním z hlavních důvodů toho, že je málo zdrojů v Evropské unii, že se Německo orientovalo hodně na plyn a že dneska jsou ty ceny tam, kde jsou. Samozřejmě vážným důvodem je válka, agrese na Ukrajině, nejistota z toho vyplývající na trzích a tak dále. Ale pozor, ani toto nekončí. To znamená, nikdo dnes neodhadne, jak dlouho válka bude trvat, a logicky ta nejistota se bude prohlubovat.

Za další, dlouhodobá zelená politika Evropské unie. Můžeme tady dlouze diskutovat, co se všechno podcenilo, jaké ambice byly, do jaké míry byly reálné nebo realistické, ale v každém případě naprosto selhala politika založená na emisních povolenkách. Ale pojďme dál. Útlum těžby plynu v Evropě z ekologických důvodů, odmítání těžby břidlicového plynu, zákaz frakování. Nechci chodit do detailů, ale všimněme si toho, že jednu z prvních věcí, kterou udělala nová britská premiérka, že zrušila zákaz frakování. Přeloženo do češtiny, zrušila zákaz těžby břidlicového plynu. To jsou velmi důležité věci, které samozřejmě mají vliv na to, že Evropa se stala závislou na dovozu plynu. Ano, pan ministr Síkela zde správně řekl, že jedním z důvodů je rovněž to, že se odstavují – ale to je krátkodobý proces – i jaderné elektrárny ve Francii, ale to je skutečně jenom z důvodu údržby a naskočí to v nejbližší době.

Jaký je důsledek? Důsledek je ten, že Evropa je závislá na dovozu plynu, a bohužel Německo se zásadním způsobem orientovalo, ať už tomu budeme říkat pragmatismus, nebo jakýkoli jiný důvod, na dovoz plynu z Ruska. Výsledkem je to, že zde máme extrémní cenové rozdíly na jednotlivých světových trzích. Těžko budeme našim firmám a obyvatelům Evropské unie vysvětlovat to, že ve Spojených státech mají v současné době osminásobně levnější plyn. Můžeme dokonce spekulovat, kolik se vydělá na jedné lodi zkapalněného plynu, který se posílá do Evropy. A dokonce někdo si dal tu práci, že to dopočítal. Tak údajně výdělek na jedné lodi toho plynu rovná se hodnota té lodi. Ale ten plyn je levnější i v Japonsku, které bylo vždycky extrémně drahé, je levnější v Austrálii, a to se vůbec nebavím o Asii a dalších zemích. Toto jsou fakta, která musíme brát pro naše rozhodování, ať už krátkodobá, či dlouhodobá.

Pojďme se podívat do České republiky. Tady není situace špatná díky minulým vládám, a záměrně říkám minulým vládám. Naše vláda, předcházející, předpředcházející – ta minulost u nás není v energetické oblasti vůbec špatná, protože jsme si tady naštěstí vytvořili velmi rozumný energetický mix založený na jádře, založený na uhlí, byť se to postupně bude utlumovat, částečně už i na obnovitelných zdrojích, a ve finále zde máme velmi vyvážený energetický mix, který jsme v rámci naší vlády, abych si přihřál polívčičku, posílili, protože jsme připravili komplet Dukovany. Nová vláda dobře udělala to, že tendr poslala do finále. A stejně tak jsme navrhli uhlí ukončit nikoliv v roce 2030, jak nás přesvědčovaly ekologické organizace, dokonce i někteří členové současné koalice, v roce 2030. Naštěstí jsme ho dali na rok 2038. A i když tato vláda jednu z prvních věcí, kterou udělala, tak to navrhla na rok 2033, tak nakonec to vypadá, že přišla k rozumu a že se to prodlouží. Dokonce si myslím, že by to mělo být ještě přes rok 2040, jsme v mimořádné situaci.

V zásadě ale musím říct, že ani plyn není u nás tou největší hrozbou, protože naštěstí Česká republika minimálně s ohledem na výrobu elektřiny není závislá na plynu tak jako některé jiné země, jako je třeba Německo. Dokonce u nás je to pod 10 %, a kdybych to řekl úplně natvrdo a nevyráběli jsme elektřinu z plynu, tak to přežijeme. Což je dobrá zpráva. Jinými

slovy jsme soběstační, co se týká výroby elektrické energie dokonce i potom, co bychom odečetli plyn.

Ta negativa, ze kterých musíme vycházet, ať se nám to líbí, nebo ne, jsou rovněž dána. A jsou dána minulostí. Během let 1996 až 2004 jsme zde zprivatizovali všechno, co se energeticky hýblo. Od rafinerií, přeprava plynu, distribuce plynu, obchodování s plynem, zásobníky nám nepatří a nešťastně se zprivatizoval ČEZ. To je realita, která ve finále nedává vládě prakticky žádný manévrovací prostor pro to, aby zásadním způsobem mohla ovlivňovat celou řadu věcí. To nevyčítám ani této vládě a logicky to nemohla dělat ani vláda předcházející.

Další věc, která je faktem, je daná, nic na ní nezměníme, je geografická poloha České republiky, a tím pádem vysoká závislost na Německu. Nemyslím tím teď průmyslová, ta je rovněž dána jasně, ale myslím tím energetická, zejména s ohledem na dovoz plynu. Minimálně ve smyslu toho odkud plyn jde do České republiky. Jde z Německa německými trubkami. A protože Německo posilovalo cíleně svoji závislost na Rusku, a tím, že se vybuřoval Nord Stream 1, tak to úplně přebilo, tak tím logicky se posilovala i závislost České republiky na ruském plynu. Prosím pěkně, nikoliv proto, že to naše nebo předcházející či předpředcházející vláda chtěla, ale čistě proto, že se plyn smíchá v německých trubkách a ten plyn z Nord Stream 1, případně z Jamalu, přebil plyn norský nebo jakýkoliv jiný. Zjednodušeně řečeno toto nevyřeší ani kontrakt s Nory, ani s kýmkoliv dalším, protože pokud bude fungovat Nord Stream 1, tak můžeme platit, komu chceme, ale vždycky to bude v drtivé většině ruský plyn. To je fakt, který my neovlivníme. Jiná věc je, kdyby Nord Stream 1 nefungoval.

No a nezapomínejme ani na jednu věc, která je dost důležitá, a to je to, že jsme zde fatálním způsobem nabourali důvěru v obnovitelné zdroje tím solárním tunelem z let 2006 až 2010. Ten nás bude stát 600 miliard korun a výroba elektrické energie je na úrovni pod 3 %. Takže se nedivme, že je zde nechci říct takřka celospolečenský odpor, ale dost zásadní odpor vůči obnovitelným zdrojům, zejména tedy vůči fotovoltaice, což samozřejmě není dobře. Ale jestliže ročně stát, firmy a rodiny vynakládají 29 miliard korun na fotovoltaiku, tak pochopitelně je zřejmé, že lidé toto úplně zcela, zcela neberou.

Toto jsou základní východiska, bez kterých nedáme dohromady žádné řešení. Řešení nicméně začala připravovat vláda. A proč to kritizujeme a kde se domníváme, že nastala chyba, se pokusím vysvětlit v následujících minutách.

Víme všichni, že ten problém začal už na konci minulého roku a eskalovat začal někdy v březnu tohoto roku poté, co byla zahájena agrese. Od té doby upozorňujeme jako opozice na celou řadu problémů, na rostoucí ceny a navrhuje, a neříkám, že geniálně, ale navrhuje relativně velké množství řešení. Pochopitelně i naše návrhy se vyvíjejí v čase a tak jak ta situace kulminuje a jak se zhoršuje, tak se musí ta řešení postupně měnit. To bych tolik možná vládě nevyčítal, to, že se situace mění a že musí reagovat na aktuální situaci. Problém je v tom, že vláda podcenila prakticky vše. Řekněme si to rovnou – nedělo se nic. Mluvilo se, to netvrdím, že ne. Slibovalo se. Čekalo se na signály. Vysvětlovalo se, co možná nastane. Hledaly se důvody. Neustále se dívalo dozadu. Ale ve finále nic, na co by si mohly domácnosti a samozřejmě ani firmy sáhnout, zde nebylo. S výjimkou toho, že se začal někdy v dubnu připravovat energetický úsporný tarif.

Já už jsem zde mnohokrát řekl, proč se mi nelíbí energetický úsporný tarif. Protože je dost komplikovaný ve smyslu té distribuce. Zdá se mi nízký, nebo zdál se mi nízký. A ve finále to nejhorší na tom je, že přišel příliš pozdě. Ale dokázal bych se i nad tímhle povznést a řekl bych ano, je to nějaký nástroj, který dává svůj smysl. Jenomže on ten smysl dával na jaře a možná ještě někdy v červnu, v červenci. Ale od té doby už bylo zcela zjevné, že ty ceny eskalují takovým způsobem, že energetický úsporný tarif už bude za svým zenitem ještě v době, než bude uveden v život. Vláda na to nebrala zřetel. V červenci jsme se tady o tom hádali, vysmáli se nám všichni. A z energetického úsporného tarifu se udělala vlajková loď této vlády. Jak to dopadlo, všichni víme. Ještě na konci srpna vláda kategoricky říkala, že jakékoliv

zastropování nepřipadá v úvahu, že to je populistické a extremistické řešení, aby čtrnáct dní poté přišla s tím, že se bude zastropovávat. Správně s tím přišla.

Co tím deklaruji? Že vláda nebyla absolutně připravená na toto. Protože kdyby byla připravená, tak už má některá řešení v šuplíku. Má připravené různé scénáře. Ale tím, že vláda absolutně toto odmítala a teprve zmatečně začala někdy od 1. září přes různé nadnárodní společnosti dávat dohromady jakési scénáře a koncepty, svědčí o tom, že se všechno šilo horkou jehlou. K tomu všemu vláda dost naivně vsadila na jednotné evropské řešení. Netvrdím, že se v Evropě nedá něco dojednat, ani netvrdím, že by nebylo ideální, abychom nějaké řešení v rámci Evropy měli. Ale to, že se spoléhalo na to, že nastane nějaká revoluce, že se snad dokonce možná oddělí cenotvorba elektřiny od plynu nebo že se něco zásadního udělá s emisními povolenkami, při všem respektu to byla naivita. A taky to očekávání, které se vzbudilo, myslím si, že nemělo reálné základy. Jak to dopadlo, všichni víme.

Nastal zlom. Ten zlom nenastal tak, jak se nám vláda snaží podsouvat, v tom, že najednou vyskočily ceny nahoru. Ano, ceny vyskočily na pár desítek hodin do absolutního extrému. Ale kdybyste komunikovali s energetiky, tak jste věděli, že se to bude rychle vracet zpátky. Ty ceny, když se podíváme, například plynu, tak jsou červenec, srpen, září, dokonce teď jsou možná nižší, než byly ještě na konci července. A co se týká elektřiny, opět se to dostalo někde na tu úroveň toho srpna, dokonce začátku srpna. Takže nebylo to kvůli tomu, že eskalovaly ceny. Bylo to kvůli tomu, a buďme v tomhle objektivní, že se vám postavili na zadní hejtmáni, že se vám postavili na zadní různí hráči z vašich pětikoalic, celé pětikoalice, různé frakce, že to začala kritizovat média velmi silně a samozřejmě i energetici, kteří pochopili, že tudy cesta nepovede. Tak jste zatáhli za ruční brzdu a začali jste měnit. Zaplať pánbůh za to, že se začalo měnit. To je krok správný. Ale jaký model jste připravili? Připravili jste model takový, že se zastropuje. Ale místo abyste šli na zastropování výrobců, kteří dnes vyrábějí elektrickou energii v České republice za 500 korun za megawatthodinu, zaokrouhluji to, v průměru, tak jste šli na ceny obchodníků, čili na ceny, které jdou vůči zákazníkům. Místo abyste využili mimořádné tržní situace, do slova a do písmene říkám na trhu s plynem a elektřinou, což vám umožňuje zákon, abyste přenesli tu tíhu na výrobce elektrické energie, abyste stáhli jejich gigantické zisky, které jsou o řád vyšší než tak, jak bývaly, tak jste podlehl tlaku velkých energetických společností a ve finále se to doplácí ze státního rozpočtu a na tom rozdílu u toho obchodníka, za kolik nakoupí, a na tom stropu. Toto nepochopí nikdo. Nikdo nepochopí, že Česká republika, která dovede vyrábět za 500 korun za megawatthodinu, která je exportérem, která má dostatek elektřiny, dokonce přebytek, tak ho prodává v České republice za vyšší ceny než země, které ho od nás kupují. Spotová cena minulý pátek byla v České republice 360 eur, v Polsku 130 eur. Polsko je importérem elektřiny, my jsme exportérem elektřiny. Toto nepochopí vůbec nikdo.

Druhá věc je nastavení stropu. Devět tisíc korun za megawatthodinu. Vy říkáte 7 až 9 tisíc korun. Dobře, ať jsem korektní, možná 7 až 9 tisíc korun beru elektřinu stále. Stále chci zopakovat jenom jednu věc. Vyrábíme za 500 korun za megawatthodinu. V tom tkví ten ďábel. V tom je to, co se snažíme celou dobu sdělovat. Vy nám říkáte, že jste zachránili domácnosti před totální apokalypsou, aby neplatily 12, 13 tisíc za megawatthodinu. V tom s vámi souhlasím. Ano, je to tak. Ale zachránili jste je tak, že to nebude tedy těch dvanáct, ale bude to sedm až devět tisíc. Ačkoliv velmi dobře víte, velmi dobře, za kolik nakupovaly v roce 2020 a v roce 2021. Dá se to dohledat. A víte, jaké jsou fixace. (Potlesk zleva.)

A já rozumím panu ministru Síkelovi v jedné věci. V tom, že říká no, ale když půjdeme, Havlíčku, ještě níže, tak to bude stát další stovky miliard korun. Ano, pane ministře. Pokud půjdete tím modelem, který jste zvolili, to znamená, že nesáhnete na ty marže a na ty zisky těch výrobců, pokud půjdete přes ty obchodníky, kteří to budou draze od těch výrobců kupovat, tak samozřejmě, tomu rozumíme všichni, každá další kačka dolů nebo tisícovka na megawatthodinu bude stát desítky miliard korun. To je pravda. Ale znovu, my jsme měli jít opačně.

Třetí věc, která mi tam zásadní způsobem chybí, je motivace. Nechápu, proč jste tam nedali ten motivační prvek, nechci říkat rakouská cesta, ale vůbec se mi nezdá špatný, to znamená, nastavit určitou hranici, třeba 80 %, do které se budou platit lepší ceny, a nad těch 80 % by se platily třeba ty ceny aktuální tržní. Mimo jiné je to požadavek Evropské unie. A dokonce mám takový pocit, ale nejsem si tím jistý, že tam je i tahle částka, těch 20 %, ale tím si úplně jistý nejsem, to teď tady říkám jenom z vody.

Takže to je rovněž další věc, která dokresluje pouze to, že jste všechno dělali pod tlakem, narychlo, nepřipraveně a narychlo jste dávali dohromady dokonce s těmi, kterých se to bude týkat, to jsou energetické společnosti, výrobní, celý tento program. Čili proč my říkáme 1 500 korun? Vy se nám vysmíváte, ale není na tom co k smíchu. My totiž říkáme, těch 1 500 korun, ať se stále bavíme na té elektřině, my říkáme, tak je tam – to jediné můžeme ovlivnit, na tom plynu to fakt neovlivníme – 1 500 říkáme jakožto výstupní cena od výrobců elektrické energie. A o co se opíráme? Že v mimořádné tržní situaci na trzích s plynem a s elektřinou můžeme toto přenést na ty výrobce – ale pozor, je to za předpokladu, že bereme ohled na jejich nákladovost a na přiměřený zisk. A já se ptám: když vyrobí za 500 a my chceme, aby měli 1 500, nikoliv 8, 9 tisíc na té výstupní ceně, je ten trojnásobek přiměřený zisk? Já jsem toho názoru, že to je přiměřené, nemluvě o tom, že před dvěma roky se na této částce pohybovali a ČEZ vydělával bez problémů 20 miliard korun ročně, letos vydělá 80, 90 možná 100 miliard korun. A to je to, co chceme změnit. Jinak jsme situaci, že ten ČEZ vydělá ty obrovské peníze a pak se to bude náročným způsobem stahovat z dividendy a dost komplikovaně přerozdělovat.

Takže kdybychom byli na té částce 1 500 korun jakožto výstupní cena, tak je jasné, že pro toho zákazníka to není 1 500, protože k tomu musíme přinést DPH... (Poslankyně Schillerová hovoří mimo mikrofon.) Paní předsedkyně mi říká, ať jedu pomaleji. Já se omlouvám, jestli jedu příliš rychle, já jsem toho tak plnej, že to musím sázet, tak nezlobte se. (Potlesk v sále.) A nejsem toho jenom tak plnej, jsem hlavně strašně naštvanej. A fakt, teď to není o politice. Jsem naštvanej, protože to naprosto zbytečně dopadá na spotřebitele, dopadá to na firmy. Já jsem strávil teď týden tím, že jsem jezdil do sléváren, do průmyslu a je to, je to katastrofa. Tak nic, ale zpátky.

Takže kdybychom to zastropovali na té částce 1 500 korun na tom výstupu, tak to samozřejmě ve finále je víc, protože musíme počítat DPH, musíme počítat distribuci, přepravu a tak dále a ve finále by to možná bylo někde kolem těch 3 000, ale to je pořád snesitelná cena za tu elektřinu, zatímco dneska to vláda stropuje na 7 až 9 tisíc. Takže to by bylo skoro za třetinu toho, co dneska vláda zastropovává, aniž by do toho dával ten státní rozpočet tyhle obrovské peníze. Ať jsem objektivní, on by je do toho stejně nějaké dát musel. Proč? Za prvé jsme prošvihli dobu, a kdybychom se tomu věnovali už od března, tak bychom nenechali to, že se prodala elektřina na celý příští rok, ona část byla prodána samozřejmě už začátkem tohoto roku, dokonce i na konci minulého, ať jsme objektivní, ale faktem je, že se dále vesele prodávalo, takže ČEZ má prodáno za 100 eur plus minus 70 % na příští rok. To jsme prošvihli, tím pádem se to prodá dál a dál a je jasné, že když ti obchodníci to mají nakoupeno, byť virtuálně, no tak se jim to musí doplatit. Tak to by ten stát doplatil, ale to je bohužel naše chyba.

A druhá věc, která je s tím spojená, jsou povolenky. Ano, já jsem zde říkal 500 korun, že nás stojí megawatt výroba elektřiny, s jedinou výjimkou a to jsou takzvané špinavé zdroje. U toho uhlí to nejde, tam je to samozřejmě víc. Ano, v tomhle případě by stát musel kompenzovat výrobcům elektrické energie z uhlí ty emisní povolenky. Garantuji vám, že kdybychom to dopočítali, kolik jim musí dát, a možná by to byla i nějaká diskuse, že by nemusel kompenzovat úplně všechno, s tím, co tam bude sypat dneska, a věřte tomu, že to nebude těch 130 miliard, že to bude více, takže ten stát je na tom ve finále lépe. Tak to jsou domácnosti.

Když se podíváme na firmy, i když se to bezprostředně netýká tohoto zákona, tak i tam se o tom chvíli pobavme. Nejdříve ta zpráva dobrá. Je dobře, že se do toho zastropování zahrnuli živnostníci a malé střední firmy. Tady musím říct, že není možné toto vládě vytknout, a tady ta

snaha byla, myslím si, naprosto v pořádku a za to díky. Nicméně celá ta podpora firem je jak přes kopírák s tou podporou domácností. Od března na to upozorňujeme. Od března, pane ministře, to slibujete. Od března říkáte, že připravujete dočasný rámec. Já dokonce i vím, že jste ho měl připraven. Víam i to, že vás s tím vyhodili na Ministerstvu financí, ale měl jste bojovat. Vy nejste náměstek ministra financí, vy jste mimo jiné rovněž ten, který má bojovat za firmy, za živnostníky a za podnikatele. A ještě na konci srpna jste s klidnou hlavou tvrdil, že do konce roku už nebude žádná přímá podpora pro podnikatele. Abychom byli tady přesní, nebyla žádná doposud, s výjimkou záruk, které nedopadly slavně, to víme, že bylo fiasko, mimo jiné i proto, že jsou extrémně vysoké úrokové sazby, ale to není chyba vlády, a s výjimkou tedy toho, že jste nakonec dali na naše doporučení, a to je odpuštění plateb za obnovitelné zdroje, což tedy nepatrně dopadne i na domácnosti. Bohužel ale už s velkým zpožděním, takže s ohledem na ceny těch energií ty dopady budou velmi nízké i na ty firmy. Takže se neudělalo nic zásadního s výjimkou těchto drobností, které jsem říkal. V klidu jste řekl, že už nebude vůbec nic do konce roku, no a pak přišlo hromobití. Za prvé, postavily se na zadní svazy, asociace, komory, my jsme toho samozřejmě nenechali, média šla proti vám, hejtmani a tak dále. Samozřejmě šly i ty ceny nahoru, což jste taky viděli, takže jste tedy zatáhli za ruční brzdu podobně jako u těch domácností a začali jste rychle řešit. Začali jste narychlo tedy dávat dohromady, nebo oživilí jste, abych byl, abych byl přesnější, protože něco jste připraveno měli, to, čemu se říká dočasný rámec, ale všichni víme, že dočasný rámec to těm firmám nevyřeší.

Je lepší něco než nic, ale bavíme-li se o 8 000 subjektech a o tom, že ty subjekty nebudou mít lepší ceny energií, budou je mít stále vysoké, a ti, co nakupují na spotu, tak aby se šli oběsit, tak co budou mít, to je pravda, v určité formě, ne úplně jednoduché, určitou formu krytí jejich nákladů. Znovu říkám, zaplat' pánbůh aspoň za toto, je to lepší. Ale ten problém je někde jinde. Ten problém je v tom, že jste už několik měsíců neřešili na evropské úrovni, a dokonce jste nevyřešili (nevyužili) našeho předsednictví k tomu, abyste se pokoušeli domluvit zastropování i pro firmy.

Já vím, že mi řeknete, že to není jednoduché. S tím já souhlasím, vládnutí není jednoduchá věc, ale nikdo vás do toho nenutil, do toho vládnutí. My jsme v době vládnutí museli se prát s problémy covidovými. Při všem respektu, co musíte řešit dneska vy, a fakt to nemáte jednoduché, to vám vůbec nezávidím, tak to, co jsme museli řešit my, to bylo o řád horší. To bylo totálně nepredikovatelné, nevěděli jsme, co se zavře, nezavře, jak se bude chovat Evropa. A nebyl týden, abychom nejednali s Evropskou komisí nějakou výjimku, co jsme potřebovali, aby se udělalo. A taky nám všichni říkali, nejde to, neudělají to, nezvládnou to. Nakonec se drtivá většina věcí podařila domluvit. Vy s tím, pravda, teď začínáte, to vám vytknout nemůžu. Problém je v tom, že jste to nechali spát od března, a teď už zase to budeme chytat a budeme na to potřebovat několik týdnů, ne-li měsíců. Takže opět ztráta, ztráta času. Mohli jste udělat alespoň to gesto, že jste ten dočasný rámec této podpory mohli dát o několik měsíců zpětně, to znamená, neproplácet jenom to, co je dnes a dále, ale hodit to třeba od toho dubna nebo od května a tak dále, třeba od té doby, co Svaz průmyslu se marně pokoušel s vámi domluvit. Takže to je k těm podnikům.

Samozřejmě si uvědomuji, že všechno to, co říkám, má svoje rizika. Nejsem padlý na hlavu a vím, že všechno, co člověk řekne, že by šlo, tak vždycky můžete říct, proto to nejde, proto to nejde, proto to nejde. Ale znovu říkám, od toho jste vláda, od toho máte obrovské aparáty, od toho máte odpovědnost, abyste toto řešili. Je to o politické odvaze, která mi u vás chybí! Vy místo abyste do toho šli, abyste do toho šli odpovědně, abyste se nebáli, tak mám někdy pocit, že se bojíte i vlastního stínu! Je to o tom... (Potlesk části poslanců.) Je to o tom, že musíte řešit společnost ČEZ. Ano. A můžete říct – a proč jste ji neřešili vy? Protože nebyla válka. Protože nebyla takhle kritická situace. I přesto jsme se pokoušeli už tehdy s ČEZem hledat různé modely rozdělení ČEZu a tak dále. Já vím, že to je pod Ministerstvem financí, ale já to беру jako odpovědnost vlády. Neviděl jsem žádný zásadní posun, jak by se ČEZ vyřešil, minoritní akcionáři a tak dál. Musí se jednat s předstihem! To je to, co jsem zde říkal,

nenechávat to na poslední chvíli! Musíme lépe využívat předsednictví. Ale ne na bázi toho, že máme nějakou ambici a sen, který nám potom Evropská komise nebo ostatní aktéři v Evropské unii shodí ze stolu. Probudme se. Buďme realisté! Česká republika nerozhodne o tom, co se děje v Evropské unii. Česká republika, pokud dá dohromady solidní sestavu zemí, třeba na úrovni Vě čtyřky – a tady vidíte, že je velká škoda, že nefunguje. A prosím, nevykládejte mi – zejména pan ministr na zahraničních věcí, který tady vůbec není, toho jsem dlouho neviděl, taky proč, že ano, když řešíme takhle důležitou věc? Nevykládejte mi to, jakou s nimi máte bezvadnou partu. To, že si s nimi dáte kafe, že si s nimi sníte zákusek, ještě neznamená, že spolupracuje Vě čtyřka. Vě čtyřka spolupracuje tehdy, pokud táhnete za jeden provaz a prosazujete ty věci společně. (Potlesk poslanců ANO.)

Takže to řešení na té Evropské unii je o tom, že se šikovně musí využít naše předsednictví, dát dohromady sestavu států, které jsou schopny táhnout za jeden provaz, a šikovně se snažit prolobbovat to, co potřebujeme. Že to je náročné, vím. Ale nikdy jsme neměli za poslední roky tak velkou výhodu, jako máme dneska právě v tom předsednictví.

Za další. Znamená to nepodléhat lobbingu. Abychom si rozuměli. Už se mi samozřejmě ozývají výrobci a tak dál elektřiny a říkají: uber trochu, my víme, že musíme taky přispět, ale trochu to přeháníš, my taky potřebujeme ty zisky. Fajn, já vím, že potřebujete, pánové, všechny vás mám rád, ale ne desetinasobně vyšší než ty, které jsou. Ale po pravdě řečeno – a teď hovořím k vám, výrobci elektrické energie, známe se všichni velmi dobře, a neříkám to vůbec ve zlém, já to nemám za zlé vám, vy lobbujete naprosto správně a logicky. Já kdybych byl na vašem místě a byl bych ředitelem elektrárny, no tak lobbuju úplně stejně, protože si chci ponechat svoje zisky, na tom není nic mimořádného. Chyba není v tom, kdo lobbuje, ale v tom, kdo se nechá zlobbovat. (Potlesk poslanců ANO.)

A pro mě nebylo úplně příjemné, když jsem viděl, když jste najednou začali měnit svoji politiku na konci srpna, ačkoliv, znovu říkám, chvíli předtím jste tvrdili, že jsme populisté a extremisté a že v žádném případě ne podle našich názorů, že jste je začali aplikovat, tak jednu z prvních věcí, kterou jste udělali, že jste to začali řešit s těmi, kterých se to bezprostředně bude týkat. Že jste si zadali studie nadnárodním firmám, budiž. Měli jste je podle mě dávno mít. Proč jste nevyužili aparát na MPO, kde máte přes sto lidí v energetice? Proč jste nevyužili skvělých pracovníků v ČEPSu, kteří nám mimo jiné dávali v celé uhelné komisi velmi dobré scénáře útlumu uhlí a energetického vývoje? Mimo jiné kdybyste se těmi scénáři řídili, kdybyste aspoň jednou svolali uhelnou komisi, tak možná byste na to přišli. No ale řešili jste to s těmi, kterých se to bezprostředně bude týkat. A to už jsou zkušení rutiněři, zkušení manažeři, kteří si pohlídají, že to opatření, které nakonec vy jste vyplodili, se jich bude týkat tak, jak oni budou potřebovat. Takže to je výsledek vaší čtrnáctidenní práce nyní.

A ještě jedna věc. I když jste mi, pane ministře, říkal, ať vám neradím – ale já vám neradím, já to jenom konstatuju jako opoziční poslanec a musíte si zvyknout na to, že to říkat budeme, i když se vám to třeba nemusí líbit. Méně prosím podléhejte PR agenturám a ideologickým rádcům a nehleďte překážky tam, kde nejsou. Protože energetika je o technice a ve finále je to nakonec o nějakém pragmatickém řešení. I když chápu, že ta ideologie se do toho lehce nabourává. Typickým příkladem, co se snažíte národu vtlačit, je to, že když se budeme chovat nepředvídatelně v elektrině – abych řekl správně, když elektrinu, kterou vyrobíme za 500 korun, nebudeme prodávat za 9, 10, 11, 12 tisíc, tak že Evropa s námi vyběhne a že nám to vrátí v dodávkách plynu či v dodávkách ropy. Tak dobré ráno. (Potlesk poslanců ANO.)

Ropa. Prosím pěkně, o čem se bavíme o ropě? Komu tady patří ropa? To jsme si nevšimli, že se naše rafinérie zprivatizovaly během let 1996 až 2004? Komplet. Vždyť nám tady nepatří vůbec nic! Kralupy i Litvínov patří polskému PKN. To je realita. Kdo kupuje ropu? Český stát? České firmy? Ne. Ropu kupuje PKN. A kupuje si ji pro svoje závody v České republice, pro svoje závody v Polsku a pro ten třetí, ten je někde v baltských zemích, tuším Litva nebo Lotyšsko. Tam si kupují ropu. A vy se fakt domníváte, že nám Evropa bude vracet to, že dáme

elektřinu za jinou než tu šílenou cenu tím, že PKN nedostane ropu? To snad nemyslíme vůbec vážně! PKN si tu ropu bez problémů opatří. A víte, kde si ji opatřuje? Víte, odkud ji zejména bere? Bere ji z Ruska. A víte, proč ji bere z Ruska? Pokud samozřejmě technologicky může. No protože mu to Rus dodává velmi levně dneska. Cíleně. Rus samozřejmě to tlačí pod cenu, protože se potřebuje ropy zbavit a protože ví, že budou nějaké sankce, a Polák dělá vesele to, myslím tím PKN, že tu ropu kupuje. A víte, jaká je rafinérská marže meziročně rozdíl? Desetinásobně větší! Takže ten Polák, PKN, na ropě vydělává desetinásobně víc, protože bere ropu z Ruska. To je ta solidarita, která tady v tomhle je! (Potlesk poslanců ANO.)

Takže o tom fakt nerozhodujeme, jestli sem dostaneme, či nedostaneme ropu. Jediné, o čem rozhodujeme, je, kolik bude ropy v zásobnících. Kdybych si chtěl rýpnout, pane ministře, tak vám řeknu, že už tam máte 84 dní, ačkoliv za nás tam bylo 94 dní. Ale já vám to nevyčítám a nerýpám si, tak jako jste si rýpal vy do mě, protože i za nás tam ta ropa byla mezi 85 nebo 84 až 94 dny. Jenom vám chci říct, že když jsme vám to předávali, vy jste tak přesný, pinktlích na to, kolik bylo čeho, když se předávalo, tak tam bylo 94 dní a dneska tam máte 84, ale vím ten důvod, vím, že to je kvůli Správě hmotných rezerv. Ale píchnout si do vás můžu (potlesk poslanců ANO), když už jste říkal, že jsme občas zhulení.

A co se týká plynu, tak ani u toho plynu to není žádná hitparáda ve smyslu toho, že bychom si my jako Česká republika rozhodovali o tom, od koho budeme ten plyn brát. To jsme si nevšimli, že nám tady v tom plynu nepatří nic? Vždyť nám nepatří, prosím vás, ani fusekle toho, kdo tam opravuje ty trubky. Nemáme nic v tom plynu! (Potlesk poslanců ANO.) Distribuce zprivatizovaná, obchod zprivatizovaný, příprava zprivatizovaná, zásobník nám nepatří – a my si budeme říkat, že si budeme rozhodovat o tom, kdo nám ten plyn dodá? To se musíte bavit s Rakušanem, s Maďarem nebo s Němcem. Ano, ti rozhodují. A na druhé straně jsou komerční společnosti, které rozhodně, pane ministře, nepodporují českou energetiku, na to zapomeňme, oni podporují svůj byznys. A velmi dobrý byznys. Protože se podívejte, za kolik nám ten plyn prodávají. To nevyčítám, to je realita. Vy na to nemáte ten vliv. Není to vaše chyba, protože to je fakt vztah mezi komerčními společnostmi. Ale nestrašme se tím, že nám přestanou dávat plyn. Protože ve finále, věřte, že k tomu dojde, nebude nedostatek plynu. A to je dobrá zpráva. Evropa začala velmi intenzivně pracovat, doplnily se zásobníky, dobudovaly se terminály. A ta závislost na tom ruském plynu už není taková, jaká byla ještě před půlrokem nebo třeba před rokem. A s největší pravděpodobností nedojde k tomu, že bychom měli nedostatek plynu z té Evropy. Navíc se ještě bude o něco více šetřit. Ale co zde hrozí naprosto zásadní způsobem, je cena, ta poroste nahoru, z důvodů, které jsem zde říkal a které jsem se pokoušel nějakým způsobem představit, zanalyzovat a o kterých všichni velmi dobře víme. A my se domníváme, že na téhle té ceně, na které se vydělávají gigantické zisky, že nám to sem nedají proto, že jsme srazili trochu cenu na elektřině? V žádném případě, to je naivita, toto nemůže nastat ani... Ani... Ani technicky.

Já už nebudu mluvit, já jsem se trochu rozjel, protože jsem toho plný. A jenom řeknu jedinou věc. Připravili jsme tři pozměňovací návrhy. A ty pozměňovací návrhy, pokud nepřijmeme, tak opravdu to nebudu zcela chápat. Jeden je týkající se úspor. Ať už je nakonec budete, nebo nebudete aplikovat, tak v poslaneckém návrhu, který tam budu dávat a pak ho načtu, se jedná o to, že vám dáváme prostor k tomu, abyste si určili hranici, dokud bude ta cena nižší, a kde bude vyšší, tak abychom motivovali k těm úsporám. Když to budete aplikovat, supr, když ne, tak ne. Takže proto si myslím, že to je bezkonfliktní pozměňovací návrh, v zásadě doplňuji to, na co jste zapomněli.

Druhá věc, kterou jsme tam dali, je pozměňovací návrh týkající se právě přenesení těch nákladů na výrobce. A to není o ničem jiném, než že využíváme té mimořádné tržní situace na trzích s plynem a s energiemi a nařizujeme výrobcům takovou či onakou cenu. Je na vás, jakou nařídíte. A zase, můžete jet ten váš šílený model, že zaplatí státní rozpočet, zaplatí domácnosti a firmy, anebo si zvolíte ten model, kdy půjdete na ty marže a na ceny těch výrobců, a je na vás, kolik si nastavíte. Náš názor byl 1 500 korun. A znovu říkám, při pětistovkových nákladech na

výrobu je to dostatečná marže a splňujeme tím to, že bereme ohled na nákladovost a na přiměřený zisk.

A třetí věc, kterou tam dáváme, ta je samozřejmě politická, tu tam můžete i nemusíte dát, ale je to ta, že vy jste si udělali bianko šek a de facto si dáváte ceny, které chcete zastropovat, to znamená ty 3 koruny respektive 6 korun, pouze do vládního nařízení. Jinými slovy dostáváte bianko šek na to, abyste si udělali, jak chcete, ale už naznačujete, že ta koncová cena skutečně bude těch 6 korun pro elektřinu a 3 koruny na plyn. Tak my tam dáváme možnost zastropovat to už v tuto chvíli, a to do výše 3 korun respektive 1,50 koruny. A když řeknete, že ty 3 koruny se vám zdají příliš málo a že by se to muselo doplácet, tak my k tomu říkáme to za b. Vy jste řekli 6, my říkáme 3, zrušte energetický úsporný tarif, zrušte v tuto chvíli už odpuštění obnovitelných zdrojů, který už je za zenitem, i když my jsme ho taky doporučovali, zrušte veškeré ostatní podpory, které chystáte, a dejte to na ten nižší strop, a v tu chvíli ušetříte. Jenom si vezměte na tom tarifu, kolik ušetříte, podle mého názoru možná 30 miliard korun, a možná dokonce ještě víc to bude. A dejte to do té ceny. Bude to přehlednější, pro každého jasné. Vždyť prosím pěkně už v současné době se v tom normální smrtelník, který se nás teď dívá, nemůže vyznat. My se v tom pohybujeme, ale představte si, o čem se zde bavíme. Jednou říkáme kilowatthodiny marketingově, pak říkáme megawatthodiny, jednou to dáváme v eurech, jednou to dáváme v korunách, jednou to dáváme z úhlu pohledu takzvaného base loadu, pak to dáváme podle jiné jednotky, pak dokonce podle metrů kubických. Normální smrtelník už vůbec neví, o čem je řeč. V tom se nemůže nikdo vyznat.

Zjednodušte tu podporu. Nastavme to pouze přes to zastropování, když už jste se k tomu odhodlali, a za což děkujeme, ale nasekněme to ještě níže, protože ve finále na to nedoplatí ty nízkopříjmové a středněpříjmové rodiny a ocení to i firmy. Děkuju mockrát. (Bouřlivý potlesk a výkřiky z lavic ANO.)

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Děkuji. Než dám slovo panu předsedovi Radimu Fialovi, přečtu omluvy. Omlouvá se pan poslanec Petr Liška od 13 hodin do 23.45 a od 23.45 z pracovních důvodů, dále se omlouvá paní poslankyně Michaela Opltová od 13.30 z pracovních důvodů.

A nyní s přednostním právem vystoupí pan předseda Radim Fiala. Prosím, máte slovo.

Poslanec Radim Fiala: Děkuji za slovo. Dámy a pánové, vážené kolegyně a kolegové, vládní novela energetického zákona umožňující zastropování cen elektřiny a plynu je pouze obecným legislativním rámcem. Koneckonců pětikoalice to vydává za flexibilní záležitost, že budou moc kdykoliv reagovat na cenu energií. Pro nás to ale je bianko šek, na který úplně nemůžeme přistoupit, a to z toho důvodu, že avizovaná cena elektřiny je 6 korun za kilowatt silové elektřiny, to znamená, že pro konečného spotřebitele to bude 7 až 9 korun, a to je, jak jsme i v tom minulém proslovu pana kolegy Havlíčka slyšeli, příliš mnoho. Proto se budeme snažit pětikoalici tu cenu snížit a budeme navrhopvat v našich pozměňovacích návrzích změny, které sníží těch 6 korun za silovou elektřinu od 1,50 koruny po 4 koruny, protože jak víte, ta elektřina se vyrobí za 500 korun za megawatt a vláda se jí snaží prodat občanům za 7 000 až 9 000 korun za megawatt. A to je pro nás nepředstavitelná záležitost. Je to patnáctinásobné zvýšení ceny. A ten, kdo někdy podnikal, tak si dokáže představit, kolik je třeba, jestli někdy někdo měl vůbec zisk 1 500 % na něčem? Já si myslím, že ne. To prostě není možné a tomu se samozřejmě musíme bránit. Jsem přesvědčen o tom, že nechat vládě bianko šek je dnes naprosto pro nás nedostatečný nástroj. Je třeba konat okamžitě a konkrétně. Vláda již dopředu avizovala, že chce tento cenový strop nastavit na úrovni 6 korun za kilowatthodinu silové elektřiny včetně DPH a u plynu na 3 korunách za kilowatthodinu včetně DPH. Tady to tedy není úplně přesné, a protože jsme si na drobné nepřesnosti u vlády už zvykli, tak jsem čerpal z toho, co vyšlo v médiích, tak u energií to bude 6 korun a 5 setin a u plynu to budou 3 koruny a 25 tisícín haléřů, takže bude to ještě o něco víc.

Důležité je se ale bavit o celkových cenách elektřiny a plynu a o částce, kterou zákazník ve finále zaplatí, protože to je jediné, co vlastně nás všechny logicky zajímá. A tam už jsme na úplně jiných číslech. Celková cena elektřiny a vládou avizovaného stropu se tak bude pohybovat minimálně na úrovni 9 korun za kilowatthodinu, u plynu na úrovni 4 korun za kilowatthodinu. A to už je opravdu zlé a pro mnoho odběratelů až likvidační a pro spoustu například seniorů, kteří zůstali sami a mají rodinné domky, tak pro ně je to prostě nezaplacitelné, a to zejména u těch, kteří elektřinou či plynem vytápějí právě své rodinné domky. Například u plynu byla zhruba do loňského roku celková cena jedné kilowatthodiny tohoto média něco málo nad 1 korunou, a teď to budou 4 koruny, to znamená 400% nárůst, tedy více než trojnásobný růst. A tedy domácnost, která při běžné spotřebě plynu v rodinném domku platila kolem 30 000 korun za rok, nyní zaplatí hodně přes 100 000. To je ten fantastický vládní strop v praxi, který se dotkne nás všech.

A ještě jedno porovnání čísel: 1 kilowatthodina silové elektřiny z jádra se v České republice vyrobí zhruba za 30 haléřů. Některé zdroje uvádějí 40 haléřů. No dobře, tak dobrá. A vládou stanovený cenový strop u elektřiny je 6 korun za kilowatthodinu, tedy jak už jsem zmiňoval, patnáctinásobek. To má být myšleno vážně? Ony slavné stropy tedy znamenají v podstatě zvýšení celkové ceny elektřiny více než o 100 % oproti minulému roku a u plynu, jak již bylo naznačeno, dokonce o více než 200 %.

A jen doplním známou věc, i když to někteří politici vládní koalice popírají, že Slovensko má už několik měsíců zastropovanou cenu elektřiny v přepočtu za 1,50 koruny denně. (Před řečníštěm procházející poslanec Adamec: To teda nemá!) I když pan předseda hospodářského výboru říkal, že nemají, že mají pouze podepsané memorandum a že hledají nějakou novou variantu. Ale my jsme to tak četli i v médiích a víme o tom, že minimálně o tom jednali, že mají zastropovanou kilowatthodinu za 1,50 koruny. Ale to je Slovensko. Dobře, máme tady jiné země. Například Rakousko má v přepočtu zastropováno za 2,50 za jednu kilowatthodinu a Francie dokonce v přepočtu na jedné koruně a deseti haléřích za kilowatthodinu. Slyšíte dobře, 1,10 koruny Francie za kilowatthodinu silové elektřiny.

Vláda Petra Fialy tedy se zastropováním cen, kterému se měsíce bránila, přichází nejen jako poslední v Evropě, ale současně je její cenový strop v Evropě pravděpodobně úplně nejvyšší. My jsme největšími exportéry, největšími vývozci elektřiny v Evropě, ale přitom, a to je paradox, máme nejvyšší cenu elektřiny, kterou platíme. A jak již bylo řečeno, i ti, kteří ji od nás berou, kteří importují z České republiky, tak platí daleko nižší ceny než my obyvatelé České republiky.

Vládní návrh novely energetického zákona a plánované zavedení cenového stropu elektřiny a plynu jsou podle nás zcela nedostatečné a také nespravedlivé, hlavně proto, že zastropování cen se nemá týkat větších firem a průmyslových podniků, které jsou ovšem vysokými cenami energií silně ohroženy z hlediska jejich konkurenceschopnosti a mnohdy i z pohledu samotné jejich další existence, což znamená riziko hluboké recese hospodářství, průmyslu, zemědělství, potravinářství a také to může znamenat hromadné propouštění a ztráty až desítek pracovních míst se všemi návaznými negativními důsledky. My jsme pro, aby ty podniky věděly, co je v budoucnosti čeká, aby dokázaly plánovat, aby si dokázaly spočítat, kolik budou platit za energie. A myslím si, že by se v této situaci mělo jít stejným způsobem jako u fyzických osob, jako u občanů – zastropováním.

Já jsem slyšel tu diskusi pana ministra v televizi, kdy pan ministr říká, že to není možné, že to pravidla Evropské unie nedovolují, zastropovat to i firmám. Já to chápu. Ale tak vy říkáte, že máme předsednictví, ve kterém můžeme ledacos ovlivnit u Evropské unie, tak požádejte o výjimku, anebo prostě to musíme udělat jinak. Ale kritéria, která jste stanovili pro velké firmy, jsou podle mě diskriminační. Kdoví, co se v těch firmách bude teď dít s účetnictvím, aby dosáhly na ten padesátiprocentní pokles EBITDA. Co se bude dít? Ty firmy budou chtít přežít a udělají všechno pro to, aby samozřejmě ty peníze na dotaci na energie dostaly.

Když jsme u té Evropské unie – všímáte si, a teď to myslím na všechny, všímáte si občanů České republiky, všímáte si i firem v České republice? My jsme de facto už všichni závislí. Buď bereme sociální dávky na bydlení, na energie, na děti, teď v poslední době všichni máme nějakou sociální dávku a firmy všechny berou dotace. Teď na energie, různé jiné dotační programy. Takže my jsme se v té vámi proklamované demokratické svobodě všichni stali závislími minimálně na Evropské unii! My jsme tak zregulovali náš život, že prostě pořád chodíme jenom žádat, a já se obávám, že díky důsledkům politiky Evropské unie to bude čím dál tím horší.

Vláda Petra Fialy tedy se zastropováním cen, kterému se měsíce bránila, přichází nejen jako poslední v Evropě, ale současně je její cenový strop úplně nejvyšší. Vládní návrh novely energetického zákona a plánované zavedení cenového stropu u elektřiny a plynu jsou zcela nedostatečné a také nespravedlivé. Hlavně proto, že zastropování cen se nemá týkat větších firem a průmyslových podniků, které právě těmi energiemi trpí nejvíc.

Já bych chtěl citovat z článku ze serveru iDNES ze 14. září ohledně tiskové konference po jednání vlády: Velké firmy, jichž se netýká zastropování cen silové elektřiny a plynu, budou moci čerpat od listopadu 30 miliard kvůli vysokým cenám energií, řekl premiér Petr Fiala po jednání vlády. Pomoc podnikům poskytneme na základě dočasného krizového rámce, uvedl po jednání vlády ministr průmyslu a obchodu Jozef Síkela. Nepočítá se se zastropováním cen pro velké firmy, ale s podporou pro odvětví, která mají zvýšenou energetickou náročnost. Má to pomoci firmám ze sektoru zemědělství, lesnictví, rybářství, těžby a dobývání a zpracovatelského průmyslu, které se prokážou smlouvou o dodávkách plynu s roční spotřebou vyšší než 630 megawatt hodin nebo v případě elektřiny jsou napojené na vysoké či velmi vysoké napětí, nacházejí se v provozní ztrátě a alespoň 50 % této ztráty je způsobeno zvýšením nákladů na zemní plyn a elektřinu. " Konec citátu.

To je přesně to, o čem jsem mluvil. Tohle je velice riskantní plán. Za prvé, je jasně diskriminační. Proč jedni dostanou kompenzace a druhí nikoliv? Může to vést k tomu, že některé firmy si to prostě zařídí za spolupráce energetických společností, aby na ta kritéria dosáhly. Za třetí, budou určitě optimalizovat všechno, co optimalizovat lze, aby kritéria splnily a na ty věci dosáhly. Nebudete nám, pane ministře, určitě říkat, že budeme zřizovat další aparát, který bude administrovat tyto věci, potom další aparát, který je bude kontrolovat, a další aparát, který je bude vyplácet. To by se nám asi hodně prodražilo. Tyto vágně představené vládní záměry pomoci velkým firmám s vysokými cenami energií jsou tedy podle mě absolutně nekonkrétní a mají se vztahovat jen na velmi malou část vybraných firem. Kritéria pomoci jsou kromě toho velmi pochybná, manipulovatelná, zneužitelná a vyžadují další složitou administrativu a kontrolu. V podstatě to bude znamenat jen další přerozdělování prostředků z hluboce deficitního státního rozpočtu a další nárůst státního dluhu. Zastropování cen elektřiny a plynu i pro velké firmy by bylo jednoznačně mnohem čistším, rychlejším a méně nákladným řešením a mnohé evropské země k němu již také dávno sáhly.

Dle prohlášení ministra průmyslu obchodu Jozefa Síkely nastavení cenových stropů pro průmyslové podniky prý neumožňuje evropská legislativa. I na tomto příkladě je tedy velmi dobře vidět, jak konkrétně nám členství v Evropské unii fakticky škodí a jak nicotný je význam českého předsednictví, kterým se vláda neustále chlubí. Ani tuto záležitost nebyli naši vyjednační a naše vláda v rámci jí tak vzývaného evropského řešení schopni vyřešit. V době závažné energetické, ekonomické a stále víc nabývající sociální krize musí mít před evropskou legislativou absolutní přednost zájem českých občanů a českých firem.

Podle mého názoru tady není o čem polemizovat. Česká vláda má povinnost starat se o přežití českého průmyslu a hospodářství a o slušnou životní úroveň českých občanů, ať už si o tom například paní Pekarová Adamová myslí cokoliv. Že to údajně neumožňuje evropská legislativa? No a co? Koho to teď zajímá? V době, kdy bojujeme o zachování sociálního smíru a o záchranu našich podniků a pracovních míst. Bývalý člen Bankovní rady České národní banky k tomu v komentáři na serveru Seznam Zprávy uvádí: Kdo umí jen trochu počítat, ví, že

by i cena šesti korun za kilowatthodinu silové elektřiny byla pro většinu českého průmyslu i zaměstnanost zcela likvidační. Systém stále uvaluje energetickou daň na všechny ekonomické subjekty ve prospěch výrobců elektřiny. Česká republika je čistý vývozce elektřiny, to znamená, že elektrickou energii dlouhodobě víc vyváží než dováží. Domácí potřebu elektřiny jsme schopni pokrýt výrobou zcela bez použití plynu. Podle výroční zprávy Energetického regulačního úřadu za rok 2021 o stavu soustavy byla loni čistá výroba z plynových a paroplynových elektráren dohromady asi necelých 8 terawatthodin. Čistý export byl vyšší – asi 11 terawatthodin. Z toho plyne, že tím, kdo určuje cenu pro domácí trh, je typicky průměrná hnědouhelná elektrárna, a ty zase tolik nezdražily. Jistě, povolenky jsou dražší, ale stále jde o dodatečnou částku kolem jedné koruny na kilowatthodinu. Pokud se v minulosti nabídkové ceny elektřiny pohybovaly kolem jedné koruny za kilowatthodinu silové elektřiny a výrobci dosahovali přiměřených zisků, pak i se zohledněním výše inflace a vyšší ceny povolenky je strop ve výši šestinásobku nesmyslně a neopodstatněně vysoko. Ano, to je přesný popis stavu. Popis, který zde za SPD předkládáme již několik měsíců.

A docent Lízal dále dodává: Spravedlivá a přiměřená cena pro naši ekonomiku i s vysokou cenou povolenky by tedy měla být pod třemi korunami za kilowatthodinu silové elektřiny. I s touto cenou výrobci elektřiny kromě pro nás nepotřebných plynových elektráren dosáhnou na obrovské zisky. A nabízí se také ještě otázka: Pokud má jakýkoliv výrobce, což je nyní případ výrobců elektrické energie, nadstandardní zisky, proč by měl stát jeho produkt ještě subvencovat tím, že dorovná rozdíl mezi cenou exportní plynové elektřiny, kterou vůbec pro domácí trh nepotřebujeme? To hlava nebere. A hlavně průmyslové podniky takto vysoké ceny dlouhodobě neustojí, nemluvě o čím dál hlubší díře ve státním rozpočtu. A ukažte mi prosím živnostníka či podnik, který si může dovolit platit za silovou elektřinu dlouhodobě šestinásobek. Takových je naprosté minimum. Tyto ceny tedy zcela jistě dovedou řadu podnikatelů do insolvence.

Velmi smutné, leč velmi pravdivé! A my v SPD konzistentně a dlouhodobě říkáme prakticky totéž. Zastropování cen, tak jak nám jej vláda předkládá v projednávané novele, je v podstatě řešeno tak, že stát, tedy občané a soukromé firmy včetně těch, kteří ceny mít zastropované nebudou, dorovná obchodníkům elektřinu a rozdíl mezi cenovým stropem a nákupní cenou komodity, třeba tou stanovenou na lipské komoditní burze v astronomické spekulativní výši. Občane, zaplať a neptej se proč!

Neschopnost našich vládních autorit chránit české podniky a spotřebitele před diktátem přeshraničních cen elektřiny je neskutečná a nepochopitelná. Neřeší se systémové příčiny problému, místo toho se jen kumulují lépe či hůře nastavené kompenzace bezprecedentně deficitních veřejných rozpočtů. Rozvrat veřejných financí pokračuje šíleným tempem. A pak si nejsem jistý, jestli to půjde ještě zastavit. Ano, šlo by to, pokud bychom udělali onen zásadní krok, po kterém v SPD dlouhodobě voláme: ignorovat eurounijní, hlavně německý, klimatický fundamentalismus a urychleně opustit všechny svazující projekty a systémy, které jsou jeho plodem Green Dealu. Obchodování s emisními povolenkami, otrocké dlouhodobé kontrakty s lipskou burzou. Pak by se to dalo. Najde k tomu někdo na české politické scéně odvalu? Hnutí SPD ji jistě má, a tak bych se rád zeptal, jestli je tady ještě někdo další?

Také bych rád upozornil, že při minulém návrhu řešení energetické krize se zcela zapomnělo na topení v kotelnách při dálkovém vytápění a ohřevu vody. Následně bylo řečeno, že se to vyřeší později. Tedy týká se to výtopen a tepláren, kde se většinou používá plyn, a může to zasáhnout až 4 miliony lidí bydlících v panelácích. Jak tohle má tentokrát vláda ošetřit, že ty teplárny a kotelny z toho systému kompenzační zastropování zase nevypadnou? Prosím o konkrétní odpovědi. Ještě připomenu, že tohle vytápění se většinou počítá podle plochy bytu a jen malá část ceny odráží skutečnou spotřebu. Můžete tedy vůbec netopit, ale cenu za vytápění vám to sníží jen o 10 až 15 %. Taková je realita. Tohle je obrovská skupina lidí, kterých se to týká. Je třeba tuto skupinu českých občanů ujistit, že na ni vláda při svém řešení nezapomněla jako minule, aspoň v to doufám.

Do zajímavých úvah ohledně alternativ k představenému vládnímu řešení se pustil autor článku na Echo24, zda by to třeba šlo bez kompenzací ze státního rozpočtu. A je řečeno, že ano, pokud by stát nastavil strop na cenu, za kterou mohou výrobci prodávat obchodníkům. Cituji: Ta by se určila jako jejich náklady plus přiměřená marže pro výrobce i obchodníky. Ti všichni by vydělávali a neměli by z výroby a obchodu žádné ztráty, ale naopak zisky. Tím pádem by neměli žádné právo na kompenzace. Dopad do státního rozpočtu by byl nula. Cena pro zákazníky by se snížila na úkor marží výrobců a obchodníků. To je princip, který navrhoval ministr spravedlnosti Pavel Blažek. Vláda ale zvolila jiný. A proč vláda nedá strop výrobcům? Na to chybí jasná odpověď.

V debatě hraje podstatnou roli i to, že výrobci tvrdí, že mají velkou část elektřiny už dopředu prodanou. Stát bohužel nemá k dispozici jasná data, kolik elektřiny a za jaké ceny je už prodáno. Nemá ani přesná data, kolik lidí a firem má fixované kontrakty a za jaké jsou ceny. Proto se stát musí spoléhat na data od výrobce obchodníku a je ve velmi slabé vyjednávací pozici. Informace chybí na Ministerstvu průmyslu i Energetickém regulačním úřadě, které to má v kompetenci.

Vláda také zatím argumentuje tím, že na výrobce nechce dávat strop, protože si od nich raději stáhne peníze z daní z neočekávaných zisků, takzvané windfall tax. Tu ale zatím stále nepředstavila.

My jsme přesvědčeni o tom, že je to špatné řešení. Vláda řeší jenom důsledky energetické krize, nikoliv příčiny. Vláda se škrábe pravou rukou za levým uchem. Protože kdyby nastavila strop výrobcům energií, jejich výrobní náklady plus nějaká marže, tak by se mohla v pohodě vejít do 1,50 za kilowatt silové elektřiny. Ale to vláda nechce udělat. My to říkáme už od jara. Jmenuje se to sociální tarif. Sociální neznamená to, že je to jenom pro lidi v sociálně tíživé situaci. Sociální proto, že je to jiný tarif než na burzu. Sociální proto, že jsme v tíživé situaci a že v této situaci vláda může tento tarif poskytnout. To znamená, nebude prodávat energii přes lipskou burzu, bude ji prodávat přímo českým firmám, českým občanům s nějakým ziskem. Jak už tady bylo řečeno, když to bude za 1,50 na kilowatt, tak ten zisk bude 300 %. Je to málo? A my všichni budeme spokojeni.

Takže já jsem zvědavý, jestli to vláda udělá. Protože v novele energetického zákona, který dnes máme na stole, už to vláda napsala a tam to je, že to vláda může udělat. Že vláda může využít takzvaného sociálního tarifu a prodat ho napřímo lidem a firmám. A doufám, že za daleko nižší ceny, než je 6 korun, a to bez kompenzací ze státního rozpočtu. Protože tato cesta, kterou vláda zvolila, to znamená s pomocí těch kompenzací, na kterých má 130 miliard a které podle mě nebudou stačit, a možná to bude 130, možná 150, možná 200 miliard ročně, tak si spočítejte, co se stane za dva tři roky. Za dva tři roky to nabourá ekonomicko-sociální systém této země a já si nejsem úplně jist, jestli bude například na výplatu všech důchodů. Takže jsem přesvědčen, že to řešení energetické krize bude chtít ještě jiné řešení, pane ministře, než máme dnes na stole. Že to prostě bude chtít jiné řešení bez dopadu, bez tak obrovského dopadu do státního rozpočtu. Někaký dopad to mít bude určitě, ale pokud to bude 130 miliard a výše, tak to bude věc za několik let velmi složitě řešitelná.

Pro stát je naopak výhodnější strop přímo u výrobců. Peníze vůbec nemusí vybrat a přerozdělovat. To je to, co já tady teď říkám.

Dalším argumentem, proč se zatím vláda stropu na výrobce obává, je strach, že by elektřinu za vyšší ceny raději vyvezli, než aby ji zastropovaně prodali v Česku. Tomu se dá ale zabránit do zákona vepsanou povinností přednostního prodeje určité části výroby na území České republiky. A to v tom zákoně je, a to já oceňuji a jenom doufám, že to co nejdříve využijete. Vládní návrh obsahuje i paragraf, který vládě dovoluje to producentům nařídit. Druhou obavou je, že by při zastropovaných cenách energetici prostě omezili výrobu.

Celé porovnání cen u nás a v zahraničí a možných řešení v porovnání s tím, co bylo nakonec přijato vládou pětikoalice, jasně ukazuje, že tahle vláda ODS, TOP 09, KDU-ČSL,

STAN a Pirátů neudělala pro Českou republiku a její občany dost. Neudělala to, co by udělat mohla. Dostatečně se nesnažila, protože vůbec nesáhla na cenu energie, neudělala v tom směru žádné kroky. Občané České republiky dál budou platit příliš mnoho, a to dvojnásobem. Jednak částkou, která jim přijde v zálohách a ve finálním vyúčtování, a jednak tím, že se stát bude dále zadlužovat a pořád to bude na úkor nejen dospělých českých občanů, ale i jejich potomků, možná i dalších, ještě nenarozených generací.

Ale podívejte se na ty ceny: 496 eur za megawatthodinu aktuální ceny, versus 240 eur k zastropování. Pořád v tom máme neuvěřitelný rozdíl 256 eur za kilowatthodinu, které by teoreticky měl zaplatit stát. Dovedete si představit, jak rychle tohle může položit státní rozpočet? Přivodit České republice bankrot? Abychom za pár let na tom nebyli jako Srí Lanka. A proč? Není k tomu žádný důvod. Kromě toho, že vládě se nechce sahat na mechanismy nastavené Evropskou unií jako emisní povolenky, plnění šíleného zeleného plánu zvaného Green Deal. Nechce se jí také odcházet z lipské burzy. A řekněme si to otevřeně, tohle vypadá na ochranu zájmu vlastníků energetických společností, respektive jejich významných akcionářů, na úkor právě nás, českých občanů, na úkor udržení zdravého státního rozpočtu. Tady sledujeme rozkradení státu, okradení českých občanů v přímém přenosu. Tohle prostě není možné, aby se dělo, a někdo to musí zastavit. Také vidíte, že v Evropské unii při zachování současného stavu ta situace prakticky nemá žádné řešení. Nemáme šanci vyřešit energetickou krizi, pokud nezměníme podstatu problémů. Ale tahle vláda na to nemá odvalu, proto by měla co nejdřív skončit, než totálně rozvrátí Českou republiku.

Já se ještě na závěr musím vyjádřit k tomu, kde je podstata problému energetické krize. Každý den tady slyšíme, že za to může Putin a válka na Ukrajině. Ano, válka na Ukrajině určitě energetickou krizi akcelerovala. Ale tím původcem je Evropská komise, Evropská unie a její zelená ideologie – Green Deal. Protože se zavírají i poslední tři německé jaderné elektrárny, bude ještě méně energie na trhu. A jak já říkám, je úplně jedno, jestli se jedná o energii, nebo brambory, když je něčeho málo, tak se stane co? Prostě se zvedne jejich cena. A tak to bohužel bude i v budoucnu, z čehož já žádnou radost nemám, protože se stane to, že energetická krize bude prostě bohužel v Evropě pokračovat, my budeme řešit její důsledky, budeme to látat ze státního rozpočtu na úkor nás a dalších generací a to je podle mě velmi špatné řešení. Děkuji vám za pozornost. (Potlesk části poslanců.)

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji. Přeji pěkné odpoledne. Dále je s přednostním právem přihlášena paní předsedkyně – já pouze načtu došlou omluvu, abychom učinili zadost, omlouvá se pan ministr Vlastimil Válek od 13.45 do 14.45 hodin z pracovních důvodů. Nyní předávám slovo vám, paní předsedkyně, Prosím.

Poslankyně Alena Schillerová: Děkuji za slovo, paní místopředsedkyně. Pane ministře, dámy a pánové, paní ministryně Hubáčková, to je všechno. Zoufalství, bohužel takto musím popsat aktuální úroveň zvládnutí současné krize kabinetem Petra Fialy. To, co sleduji ve veřejném prostoru, to, co slyším mezi občany, to, co sleduji tady v Poslanecké sněmovně, mě nutí uvažovat nad základní schopností této pětikoalice pomoci našim občanům. Osm měsíců trvalo, než jsme se dostali z bodu na začátku, kdy současná pětikoalice arogantně tvrdila, že zastropování cen energií není cesta, že po tomto řešení volají jenom populisté a extremisté, do situace, kdy zde tento návrh od vládní koalice zcela reálně projednáváme. Zatímco mnozí komentátoři hovoří o našem vítězství, já to takto nevnímám. Já bych tu ještě mohla vzpomínat na výrok premiéra Fialy z 29. srpna tohoto roku, který tvrdil, že – cituji – zastropování cen na národní úrovni vlastně nejde. To však nikomu a ničemu nepomůže, protože kdo zjevně prohrává, tak jsou čeští občané. Z pohledu českých občanů, a právě jich, musím říct, že koalice se konečně rozhoupala, bohužel jako bývalá ministryně financí jsem zcela konsternována samotným provedením. Ale dovoluji, abych se vyjádřila k tomu postupně.

Náklady cenového stropu budou dle důvodové zprávy v maximální výši 130 miliard korun. V první řadě vůbec netuším, jak k těmto 130 miliardám korun ministři Stanjura a Síkela vůbec přišli. Důvodová zpráva předloženého zákona popisuje na celých 11 řádcích – 11 řádcích! – předpokládané hospodářské a finanční dosahy navrhované právní úpravy na státní rozpočet a ostatní veřejné rozpočty. Na těchto 11 řádcích se mimo datum zasedání vlády nacházejí celkem tři čísla, a to že cena za komoditu bude u elektřiny zastropována na ceně 6 korun za kilowatthodinu včetně DPH a u plynu na ceně 3 koruny za kilowatthodinu včetně DPH. Třetím číslem je právě odhad Ministerstva financí dopadu na státní rozpočet v maximální výšce 130 miliard korun.

Budu citovat – cituji z důvodové zprávy: Navrhovaná právní úprava bude mít dopad na státní rozpočet. – Dobře, to je sice pravdivá informace, ale myslím, že je zcela zřejmá.

Budu pokračovat dále, možná se dozvíme více – cituji: Vláda na zasedání dne 12. 9. 2022 rozhodla o tom, že cena za komoditu bude u elektřiny zastropována na ceně 6 korun za kilowatthodinu včetně DPH, u plynu na ceně 3 koruny za kilowatthodinu včetně DPH. Podle odhadu Ministerstva financí bude mít toto opatření dopad do státního rozpočtu maximálně ve výši 130 miliard korun. Konec citace. – Dobře, to jsou sice základní informace, ale určitě bychom tady všichni očekávali podrobnější analýzu. Přece jenom 130 miliard korun je z pohledu veřejných financí zcela mimořádný zásah.

Čtu dále – cituji: Konkrétní výši výdajů, které budou hrazeny z rozpočtové kapitoly státního rozpočtu Ministerstva průmyslu a obchodu, nelze v současné době stanovit. Tyto výdaje se budou odvíjet od konkrétních podmínek mimořádné tržní situace a parametrů nařízení vlády vydaného podle tohoto zákona. Konec citace.

Ostatní tři řádky se zabývají akceptováním požadavků na životní prostředí. Pro pořádek je však také zmíním. Cituji: Již stávající energetický zákon je koncipován tak, aby podnikání v energetických odvětvích, to je v elektroenergetice, v plynárenství a v teplárenství, bylo spojeno s akceptováním požadavku na ochranu životního prostředí. Konec citace.

Já chápu, chápu jako bývalá ministryně financí, že predikovat náklady této právní úpravy na veřejné rozpočty je dnes zatíženo významným rizikem. Na druhou stranu, znovu opakuji, jako bývalá ministryně financí na tomto místě musím výrazně protestovat proti tomu, že dnes přijímáme zákon, jehož dopady na veřejné rozpočty budou ne v řádu desítek, ale nižších stovek miliard korun, a my k tomu nemáme de facto žádné podklady, žádnou relevantní analýzu. Použiji slova Národní rozpočtové rady, která včera na své tiskové konferenci varuje, že – cituji: Avizované zásahy do energetického trhu mohou po veřejné rozpočty znamenat bezprecedentní a přitom dlouhodobou zátěž. Konec citace.

Já nechápu, proč ministři Stanjura a Síkela nepředložili zákon s různými možnostmi vývoje cen, a tím pádem i různým dopadem na veřejné rozpočty, tedy různými alternativami. Vzpomínáte si, jak volali vždycky po všech různých alternativách v době covidu? O plánu, o přesných propočtech? Jak jsem tady musela pomalu do koruny počítat, kolik budou které dotační programy? A predikovat, jak dlouho bude trvat covid?

Vládní pětikoalice měla osm měsíců od doby, kdy jsme my začali požadovat zastropování ceny, na přípravu kvalitní analýzy s různými scénáři vývoje, s různými možnostmi. Oni však čekali do poslední chvíle, návrh nepřipravili a předložili zákon v podobě, která je nekvalitní. Vládní pětikoalice hraje s občany hru o to, co ještě snesou, protože věděli, že dnes musíme tento návrh zákona podpořit, protože jsou české domácnosti a firmy de facto na kolenou a jakýkoliv návrh je lepší než dosavadní strategie pětikoalice – nicnedělání.

Pane nepřítomný ministře Stanjuro, ptám se, jak jste došel k těm 130 miliardám korun? Řada ekonomů předpokládá ještě výraznější dopady na veřejné rozpočty. Dnes skutečně nejde v uvozovkách o drobné. Jsou to finanční prostředky našich daňových poplatníků a úlohou opozice je taktéž bavit se o tomto tématu. Abych to shrnula z pohledu veřejných financí – jde

o zcela bezprecedentní zásah do výšky rozpočtového schodku a při takto zásadním zákoně bych očekávala výrazně podrobnější analýzu dopadů na veřejné rozpočty. Tento dopad na veřejné rozpočty je však bezprecedentní i z důvodu pozdní reakce, mluvil o tom velice podrobně a velmi konkrétně a srozumitelně můj ctěný kolega Karel Havlíček. Samotné rozhodnutí, jak on tady vysvětlil, je totiž postavené na špatném mechanismu a přichází pozdě. A můžete si nad tím tady vtípkovat, představitelé pětikoalice, jak chcete. Občané to dobře vědí.

Od začátku chtělo hnutí ANO zastropovat ceny výrobcům, nikoliv distributorům. V tomto případě by se pouze jejich zisky vrátily na předkrizovou úroveň a skutečně bychom se ne bavili o dopadech ve výši až 130 miliard korun. Stále by totiž výrobci generovali mnohamiliardové zisky. Bohužel, s řešením přišla pětikoalice pozdě a výrobci již za tyto vysoké ceny prodali energii distributorům. Proto jsou náklady zmiňovaných 130 miliard korun. Kdybychom stropovali ceny výrobcům, tak bychom jako exportéři elektrické energie mohli stropovat na nižší úrovni. Teď však budeme například platit šestkrát více než ve Francii, čtyřikrát více než na sousedním Slovensku. Je to vaše vina! (Potlesk části poslanců.)

Bohužel, dostali jsme se do situace, kdy Česká republika je vedena skupinou – a omlouvám se za ten výrok – která je zcela nekompetentní. Tato současná vládní pětikoalice umožnila výrobcům energii generovat miliardové zisky a není ani schopna získat dividendu od státního podniku ČEZ.

V současnosti se taktéž projednává novela státního rozpočtu na rok 2022 a státní rozpočet na rok 2023. Ani jeden z těchto základních zákonů neobsahuje současné opatření, a to jenom proto, že vládní koalice zaspala. Já dnes předpokládám a doufám, že pan ministr Síkela se k tomu vyjádří, že energetický tarif, který ministr Stanjura zapomněl – zapomněl – uvést do rozpočtu, do návrhu rozpočtu na rok 2023, asi přestává být aktuální. Těch 66 miliard, které s velkou pompou oznamovala vládní koalice, to už asi nebude pravda.

Na dotaz na tiskové konferenci ze strany novinářů, kterou jsem si pustila dvakrát, aby mi něco neuniklo, se odpovědi vládní představitelé vyhnuli. Takže to byl ten bianko šek, vzpomínáte si? Také jsme dali vládě bianko šek, také jsme tady schválili zákon o úsporném energetickém tarifu, o kterém vlastně v zákoně nebyla žádná podrobnější zmínka, ale bylo tam zmocnění na nařízení vlády, které pak vlastně vláda schválila, řekla, to je těch 66 miliard, akorát že nám v návrhu rozpočtu na rok 2023 nějak ten tarif vypadl, teď už máme pocit, že se asi nějak vymlčí. Takže my bychom neradi, aby občané dopadli úplně stejně, protože jdete stejnou cestou. Opět chcete bianko šek, opět si to chcete rozhodovat až příslušným nařízením vlády. Já jenom doufám, že vůbec víte, co v tom nařízení vlády budete dělat.

Vládní strategie je na zoufalé úrovni. Vládní komunikace je na tom ještě hůře. A já opět připomínám stanovisko Národní rozpočtové rady, že opatření vypovídající o snaze dostat veřejné finance na udržitelnou trajektorii, o snaze, o vašem plánu na konsolidaci veřejných financí... Jaký máte plán? Ono vám tady průpovědky s pokladničkou nepomohou. My jsme byli v těžké covidové krizi, vy jste nás tady vyzývali, ať kompenzujeme ještě více, my jsme pomáhali, neříkám, že jsme všechno udělali stoprocentně, určitě ne, to by bylo nepokorné, ale pomáhali jsme, co jsme mohli, a samozřejmě jsme měli připravený plán konsolidace. Delší, v nějaké delší trajektorii, protože takový strukturální deficit prostě nevyřešíte ze dne na den.

Vy jste naslibovali voličům, že to bude vyřešené mávnutím kouzelného proutku, jak vy snížíte ten deficit veřejných financí, jak prostě budete konsolidovat. A co jste pro to udělali za devět měsíců? Ani ň! Vůbec nic. (Potlesk části poslanců.) Opět čekáte bianko šek. Opět nás vydíráte tím, že budeme muset zvednout ruku pro tento zákon. Zkuste aspoň na chvíli dohlédnout, odložit prostě tady tu vaši aroganci, elitářství a zkuste se zamyslet nad pozměňovacími návrhy, které připravil Karel Havlíček s kolegy. Zkuste pro ně zvednout ruku. Zkuste pomoci českým občanům a zkuste je přesvědčit o tom, že to konečně s nimi myslíte vážně. Děkuju. (Potlesk části poslanců.)

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji. Nyní můžeme přistoupit v rozpravě k písemně přihlášeným, kde je jako první poslanec Karel Rais, připraví se paní poslankyně Marie Pošarová. Prosím.

Poslanec Karel Rais: Vážená paní místopředsedkyně, vážená paní ministryně, vážený pane ministře, kolegové a kolegyně, já bych se ve svém příspěvku chtěl zabývat některými, ale skutečně jenom některými důsledky zvýšení cen energie, a to v oblasti školství.

Energetická krize, která kosí Evropu, je nejenom logickým důsledkem invaze Ruska na Ukrajinu, v plné nahotě odhaluje příliš velkou závislost na Rusku, a také je to, jak už tady bylo několikrát řečeno, výsledek celkového unáhlení samotného Green Dealu. Dvanáctého září vláda konečně navrhla zastropování cen elektřiny a plynu, a to za 6 korun na kilowatt včetně DPH a plynu na 3 koruny na kilowatt včetně DPH pro maloodběratele. K výsledné ceně elektrické energie však musíme také připočítat nejružnější typy distribučních poplatků a pak to, co jsme tady už párkrát slyšeli, že cena pro domácnosti a také pro univerzity se bude pohybovat mezi 7 až 9 korunami za kilowatt, co se týká elektrické energie, a kolem 4 korun za kilowattu u plynu. Jak tady už bylo několikrát řečeno, jde o dost výrazné zdražení, protože dříve ta cena energie se pohybovala kolem 2 korun za kilowatt, u plynu to byla méně než koruna. Zastropování, ač je potřebné, je tedy stále na hranici ceny násobně vyšší, než na co byli zákazníci zvyklí.

Tady bych si dovolil zopakovat, poněvadž jsem nevěděl, co mají nachystáno předřečníci, tak v té obecné rovině směrem k panu ministrovi průmyslu bych se rád zeptal, proč Slovensko, které kupuje elektřinu od nás, má strop čtyřikrát nižší, asi 1,50 koruny za kilowatt, než Česká republika, která vyváží elektrickou energii, a současně nám vláda definovala cenový strop na 6, respektive 7 až 9 korun za kilowatt. Mohl bych se tady také obracet na to, proč cena ve Francii, v Rakousku a podobně je výrazně nižší, než je ten strop u nás.

Úsporný tarif, který vláda nachystala, který chystala zřejmě přes celé léto, se nezdá být zcela promyšlený, protože si myslím, že by se měl týkat v podstatě veškerých domácností do konce roku, a i ty domácnosti, které mají zafixované ceny energií, by měly dostat příspěvek na energie. Ale pak na druhou stranu od Nového roku plánuje vláda příspěvek změnit tak, že pro většinu obyvatel České republiky tento tarif, nebo spíše příspěvek na elektrickou energii skončí.

Já bych se vrátil k tomu, co jsem inzeroval, že bych se chtěl věnovat dopadu na školství. Vezmu to od vrchu, čili od univerzit. Podle zástupců Rady vysokých škol univerzity nebudou schopny bez pomoci státu rostoucí ceny za energie zaplatit. Rok 2023 bude kritický, protože valná většina vysokých škol má nasmlouvané energie do konce roku 2022, ale zaplatit energii za rok 2023 při současném vývoji cen je mimo možnost vysokých škol bez toho, aby jim stát pomohl. Takhle to uvedli reprezentanti Rady vysokých škol minulý týden.

Předseda České konference rektorů, rektor Bareš, napsal před několika dny dopis ohledně zvýšení finančních prostředků do stávajícího rozpočtu, a to nejméně o částku 1,7 miliardy korun, která je určena k pokrytí zvýšených cen energií v roce 2023. Co považuji za podstatné, že rektoréři požadují souhrnné navýšení asi o 5,5 miliardy korun, kde mimo absolutně nezbytného navýšení financí na pokrytí vyšších nákladů na energie je také zdůvodněn požadavek na růst výdajů v oblasti vysokoškolského vzdělávání asi o 2,65 miliardy korun. Jedná se zejména o navýšení tarifních mzdových složek, o navýšení sociálních stipendií a podobně a také je tam uveden požadavek na navýšení výdajů v oblasti vědy a výzkumu asi 862 milionů. Jestliže se podíváme na problém navyšování cen energií optikou čísel, tak za jednotkovou cenu elektrické energie za jednu megawatt hodinu zaplatíme 7 210 korun. Z toho vyplynou pak celkové náklady resortu ve výši 1,6 miliardy korun. Navýšení cen plynu na částku 4 090 korun za megawatt (?) pak znamená nárůst skoro 1,2 miliardy korun. Jestliže k tomu připočítáme transakční náklady, pak celkové náklady na úhradu energií činí asi 3,8 miliardy korun, což je oproti nákladům v roce 2022 nárůst těch zmiňovaných 1,7 miliardy korun.

Ono by se dalo říct, že to můžou zaplatit vysoké školy z rezervních fondů, to je samozřejmě fakt, ale na druhou stranu musíme uvažovat, že část v rezervních fondech vysokých škol byla již využita v průběhu pandemie covidu. Vysoké školy se proto musejí tentokrát spolehnout výhradně na pomoc Ministerstva financí.

To jsou zjevné dopady. Co se týká těch méně zjevných dopadů, já bych se soustředil na dopady, které budou znamenat nárůst běžných nákladů na život každého jednotlivého studenta, tím myslím koleje a ubytování. V podstatě studijní život se bude ruku v ruce se zvyšováním cen energií zdražovat prakticky ve všech jeho aspektech. Univerzity chtějí vykryt mimořádný nárůst cen elektrické energie, tepla, plynu formou svých rezervních fondů, a jak jsem říkal, nejsou bezedné tyto fondy a na některé komodity, zejména spojené se životem studentů, je nelze použít. Příkladem jsou právě zmíněné náklady na ubytování studenta nebo náklady na stravu. U těchto položek samozřejmě dojde ke zdražení a obě jdou nákladem za studentem samotným.

Co se týká brněnských univerzit, tak tam mám ty informace jaksi z domu, tak průběžně v rámci roku navyšovaly a stále navyšují kolejně. Masarykova univerzita s předstihem uvedený problém projednala se zástupci fakult a studentů a vysvětlila důvody zvýšení. Obdobně i ostatní české univerzity zvýšení kolejně považují za zcela nezbytný krok, větší část nákladů na ubytování stále přitom ještě nese univerzita. V Brně bydlí studenti za ceny od 3 do 6 tisíc korun za měsíc v závislosti na vybavení pokoje a počtu lůžek. Patrně studenti kvůli zdražování kolejí nebudou utíkat, protože bydlením v nájemní nemovitosti si totiž nijak nepomohou, protože v komerčních bytech ubytování a energie také zdražuje. Studentům by částečně pomohlo od zdražování ulevit navýšením ubytovacích stipendií, ale to je závislé na dotaci Ministerstva školství a tato dotační podpora ubytovacích stipendií se zatím nezměnila, a tím pádem škola nemůže dělat změny ve výši stipendií poskytovaných studentům na ubytování. Navýšením univerzitního rozpočtu by vysokým školám bylo umožněno alespoň částečně studentům rostoucí ceny za bydlení krýt. Samozřejmě studenti mohou teoreticky požádat o sociální stipendium. Nárok se řídí zase zákonem o vysokých školách, ale je to pouze určeno v podstatě pro jedince, kteří se ocitli v tíživé finanční situaci, a tam ty podmínky jsou dost tvrdé. Příjemce musí mít příjem nižší než jedenapůlnásobek životního minima. Pak má student v takovém případě nárok na sociální stipendium ve výši jedné čtvrtiny základní sazby minimální mzdy. Co se týká jídla, je obdobná situace v menzách.

Asi stojí taky za zmínku se podívat na stravování dětí v mateřských, základních a středních školách, kterým se budou zdražovat obědy. Ještě před začátkem školního roku a skokovým růstem energií avizovala většina škol, že bude nucena obědy zdražit aspoň o 10 %. Mě přitom šokuje, že na základě informací z běžného tisku v podstatě při 18procentní inflaci, když bylo provedeno šetření, tak tři čtvrtiny všech českých domácností hovoří o tom, že budou muset v nadcházejícím školním roce omezit výdaje související se vzděláním jejich dětí. Finančním potížím tak nečelí dneska už jen vybraná skupina nízkopříjmových rodin, které pobírají sociální dávky, ale problematika zdražování naprosto všech nezbytných komodit našeho života bude mít dopad na drtivou většinu českých domácností, a rodiny s dětmi tento dopad pocítují samozřejmě dramatičtěji. Možná by rodičům, zejména samoživitelkám a samoživitelům nebo rodičům s nízkými příjmy, pomohla vyšší podpora ze strany státu formou příspěvku na obědy. Alternativně bychom mohli zvažovat alespoň zavedení možnosti státem zcela hrazených dopoledních svačín ve školce či ve školní jídelně. Na základě informací z Ministerstva školství vím, že v návrhu státního rozpočtu pro rok 2023 je podpora pro děti na obědy zajištěna pouze ve výši 60 milionů korun. Ministerstvo školství jedná o navýšení o dalších 10 milionů korun. Ani tyto finance však vůbec nebo zcela nepokryjí potřeby škol, respektive dětí. O další podporu v řádu desítek milionů korun se starají neziskové organizace a nadační fondy, které bez ohledu na to, kdy přijdou peníze na obědy z Ministerstva školství, zajišťují pro skutečně potřebné děti teplé jídlo alespoň jednou denně. Tady je potřeba si uvědomit, že cash flow těchto peněz je takové, že dotace z Ministerstva školství přichází se zpožděním, takže v podstatě nezbyvá, než aby první měsíce roku byly zálohovány ze

soukromých zdrojů nejrůznějších organizací, jako je Women for women a podobně. A když se na to budu dívat konkrétně, tak v roce 2021 ta dotace byla 17 milionů a přišla až v březnu, čili do toho března to někdo musel krýt. V roce 2022 ta dotace přišla dokonce až v červnu, takže zase to muselo být kryté těmi donátory. Takže tady je důležitá nejen ta výše peněz, ale i to cash flow.

Na závěr bych chtěl zdůraznit, že je tedy potřeba podpořit i ze strany školského výboru zmiňovaný požadavek Ministerstva školství, přesněji řečeno reprezentací, které požadují navýšení státního rozpočtu kapitoly Ministerstva školství alespoň o uvedených 5,5 miliardy korun. Potom je také potřeba, abychom se bavili nejenom tady o té operativě, ale abychom se bavili taky o tom, jak řešit krizi ve střednědobém a dlouhodobém horizontu, a uvažovat o zvýšení energetické soběstačnosti formou zateplování plášťů budov, instalací střešních fotoelektrických panelů, instalací tepelných čerpadel a dalších technických věcí. Je proto nutné, nebo bylo by vhodné, abychom vypsal, aby stát vypsal, vláda vypsala dotační programy, ovšem s nízkou mírou spoluúčasti vysokých škol, nebo vůbec škol, protože tam prostě peníze nejsou.

V podstatě na závěr bych chtěl říct, že podporuji legitimní požadavky reprezentací vysokých škol na zvýšení stávajícího rozpočtu a že tyto dopady je potřeba řešit právě tím, že dojde k navýšení rozpočtu. Děkuji vám za pozornost.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji a s přednostním právem se hlásí paní místopředsedkyně Jana Mračková Vildumetzová. Já ještě načtu omluvu paní ministryně Anny Hubáčkové od 15 do 17 hodin z pracovních důvodů. Prosím, vaše přednostní právo.

Místopředsedkyně PSP Jana Mračková Vildumetzová: Děkuji za slovo. Vážená paní místopředsedkyně, vážený pane ministře, vážené paní poslankyně, vážení páni poslanci, já bych se také ráda vyjádřila k tomuto návrhu zákona. A musím konstatovat, že jsem velmi pozorně poslouchala vystoupení pana ministra průmyslu a obchodu, a musím konstatovat, že jeho vystoupení mě vůbec nepřesvědčilo. Chtěla bych se pana ministra zeptat, jestli chodí mezi lidmi. Jestli se jich ptá, jakým způsobem to vnímají. Protože já mezi ty lidi chodím a ti lidé se bojí. Oni se bojí a pořád nevědí, co bude. Všichni víme, když se tady schvaloval energetický balíček, tak se schválil někdy v měsíci květnu, a pak se najednou schvaloval znovu. A nikdo pořád nechápal, proč tomu tak je. Takže se řeklo, bude tady energetický balíček, stát na to dá 66 miliard. Ale pořád se nevěděly ty konkrétní věci. A podle mého názoru, tak jak jsem vás dnes poslouchala, tak to, co se dělo s energetickým balíčkem, tak se bude to samé dít i s energetickým zákonem.

Vy jste tady řekl, že detaily tohoto zákona pak přijdou vládním nařízením a že toto vládní nařízení předložíte, až projde tento zákon celým legislativním procesem. To znamená, že my prakticky, tak jak tady i hovořila naše paní předsedkyně klubu Alena Schillerová, vy dnes po nás chcete nějaký bíancko šek, a teprve ty konkrétní věci, ty konkrétní kroky budou až v tom vládním nařízení. Já pořád nechápu, proč jsme dnes k tomuto návrhu zákona již nemohli dostat to připravené vládní nařízení, ve kterém tedy budou ty konkrétní věci. Vy jste řekli, že tedy elektřina 6 korun, plyn 3 koruny. Ale v tom návrhu zákona to není, to bude možná v tom vládním nařízení, a to tedy považuji za velmi nezodpovědné.

Já si myslím, že kdybych předkládala takový návrh zákona, tak bych k tomu zároveň předložila i to vládní nařízení. Byť chápu, že vládní nařízení můžete schválit až následně na vládě. Ale je jasné, že i když my tento návrh zákona dnes schválíme v legislativní nouzi, tak se jím ještě bude muset zabývat Senát, také to půjde do výborů a bude tam zase nějaký čas, než tedy ten zákon bude schválen. A vy jste to tady jasně dneska řekl: vládní nařízení předložím, až projde tento zákon celým legislativním procesem. To znamená, že ty konkrétní věci, které jsou nejdůležitější, budou následně ve vládním nařízení.

Zároveň se na mě obrací řada lidí, protože když jsem byla v pozici hejtmanky, tak chápu, že hodně se prosazovaly a prosazují, a bylo to velmi dobře, kotlíkové dotace, na které dosáhla řada lidí, pořídili si ekologický kotlík. Ale dnes řada těch lidí se na mě, pane ministře, obrací, že mají velký problém, protože tím problémem je, že například pelety jsou nedostatkovým zbožím, že je nemohou sehnat, popřípadě že jsou za výrazně vyšší cenu. A dostávají se prakticky do situace a otázkou je, a myslím si, že by se tím mělo popřípadě ministerstvo zabývat, byť kotlíkové dotace jsou pod Ministerstvem životního prostředí, jestli popřípadě neřešit v současné chvíli nějakou výjimku. Protože ti lidé se vlastně dostávají do situace, že pokud poruší ty dotační podmínky té kotlíkové dotace, tak ji budou muset vrátit ještě s nějakým penále. Ale když oni neseženou to, co mají prakticky v náplni, to znamená, pokud ty pelety neseženou, tak je jasné – tak jakým způsobem to budou řešit? A oni musí... Ano, ale když se dneska – paní ministryně (Hubáčková) na mě křičí, že můžeme samozřejmě využít další dřevo, ale když se dneska podíváte, tak v Česku téměř neseženete brikety ani dřevo. Je to prakticky jakoby nedostatkové, nedostatkové zboží. Takže to tady otevírám, jestli i tohle by nebyla cesta nějakým způsobem s Evropskou komisí otevřít tu debatu v rámci udržitelnosti těch projektů za této dané situace a nesnažit se těm lidem nějakým způsobem pomoci.

Co mě dále velmi překvapuje, že jednání v rámci Rady Evropské komise proběhlo 9. září. Předsednictví máme od 1. července. Byli jsme to my, kteří tady od ledna vystupujeme s návrhy, předkládáme návrhy zákonů, ať už je to nulaprocentní sazba DPH na energie, ať už je to využití obnovitelných zdrojů, na které v tuto chvíli tedy pan ministr průmyslu a obchodu přistoupil. Ale přistoupil na to od 1. října letošního roku, kdy už ta úspora bude 4 %. Kdyby na to přistoupil od 1. ledna, byla by ta úspora pro lidi 15 až 24 %. Takže mě udivuje, že samozřejmě ten signál začal stále více rezonovat. Mluvil tady o tom už dneska Karel Havlíček, ozvali se hejtmáni, ozvali se všichni. Tak proto se to najednou začalo rychle řešit a proto se to takhle narychlo svolalo. Což je určitě dobře, že se to narychlo svolalo. Ale já si myslím, že takové jednání mohlo být již na začátku července, v půlce července, na konci července a že jsme prakticky to naše předsednictví v plné míře nevyužili.

Zároveň jste určitě zaregistrovali, a já s tím plně souhlasím, že například pan hejtmán Jihočeského kraje jasně vydal signál, protože viděl, že vláda nic nedělá, nenecháme vás v tom, a udělal své krajské dotační programy, které se dotýkají těch nejzranitelnějších, těm, kteří opravdu potřebují pomoci, a vypsali dotační programy pro rodiny s dětmi, dotační programy pro seniory, jsou to programy na kroužky, na sport, na jazykové kurzy. A mohu vám říct, že kdybych byla v pozici ve vedení kraje, tak bych udělala to samé, byť každý kraj je specifický a každý kraj může vypsati ty dotační programy. Z druhé strany chápu, že v první fázi se o to má postarat stát. Pak má přijít kraj, město a obec. Takto je to nastavené. Ale když vidíte, že se tedy devět měsíců nic neděje, tak se nedivím, že ten kraj tou cestou šel a že takové dotační programy vypsali.

Zároveň bych si tady dovolila citovat jeden příspěvek z twitterového účtu, který hovoří o všem: "Česká republika by měla být jako čistý exportér elektřiny, který většinu vyrábí asi za 5 % aktuálních tržních cen, totální ekonomický vítěz. Ne, my se raději zruinujeme." Já myslím, že to hovoří úplně, úplně za vše. A já musím říct, že to, co dnes se tady předkládá, a že se to tedy dostává na dnešní jednání mimořádné schůze, je určitě dobře. Ale jak jasně řekl můj předřečník, výborný řečník Karel Havlíček a především odborník, který tady jasně řekl, že je to šité horkou jehlou. Ale především, že v tom návrhu toho zákona v žádném případě to, co se slibuje, není uvedené. Znovu zdůrazňuji, že to bude uvedené až teprve ve vládním nařízení, které buhvíkdý, se bude na vládě schvalovat.

Proto bych chtěla vládní koalici znovu požádat, aby si všichni přečetli tři pozměňovací návrhy, které předkládá hnutí ANO prostřednictvím pana Karla Havlíčka. Protože my tam ty ceny dáváme a my je dáváme přímo do tohoto zákona. A ta cena je koruna padesát na plyn a tři koruny za elektřinu. Zároveň je tam ta motivační složka, to je druhý pozměňovací návrh, a pak to třetí, což je nejdůležitější, a to je stanovení ceny, za kterou výrobce elektřiny nebo plynu smí elektřinu nebo plyn prodávat, a to s ohledem i na přiměřený zisk výrobce, nákladovost a tak

dále. Takže já bych vás chtěla požádat o to, že my jsme všichni tady složili slib, že budeme hájit zájmy občanů, že jim budeme pomáhat, a myslím si, že by se v tuto chvíli a v té dané situaci měly odložit opoziční a koaliční rukavice, měli bychom si sednout.

Mě trochu mrzí u pana ministra průmyslu a obchodu, jak se někdy vyjadřuje, a mrzí mě, že si nesesedne s naším Karlem Havlíčkem, že třeba není nějaký stůl, kde by si sedli, kde by probrali ty věci, protože minule, když jsem ho tady poslouchala, a řekl, s vámi já si to rozdám při nějaké debatě, tak mě to docela, ta reakce pana ministra průmyslu a obchodu, mrzela, protože si myslím, že takto by to být v žádném případě nemělo. A chtěla bych vás opravdu požádat, abychom z dnešní sněmovny odcházeli a abychom opravdu tu pomoc našim občanům garantovali. A garantovat ji budeme, pokud ty věci v tom návrhu zákona budou jasně dané. Děkuji vám za pozornost.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji. A nyní se vracíme k řádně písemně přihlášeným. Paní poslankyně Marie Pošarová je nyní na řadě a poté se může připravit pan poslanec Marek Novák. Prosím, ujměte se slova.

Poslankyně Marie Pošarová: Děkuji za slovo. Vážená předsedající, vážené poslankyně, vážení poslanci, chtěla bych se vyjádřit k cenovým stropům. Pokud budeme srovnávat, kolik by lidé platili za současných tržních cen, pokud by vláda stropy nenastavila, byly by účty u elektřiny i u plynu zhruba dvakrát vyšší. V pondělí večer se cena elektřiny na evropském trhu dostala na 469 eur za megawatthodinu, to znamená zhruba 12 400 korun. Jedna kilowatthodina by tak vyšla na 12,40 koruny. Vládou nastavený strop je na 6 korunách. Plyn na obchodním uzlu TTF, podle něhož se srovnávají ceny, dosahoval v pondělí ceny 190 eur za megawatthodinu, zhruba 4 750 korun. Jedna kilowatthodina by tak vyšla na 4,75 koruny.

Vládou nastavený strop je tedy 3 koruny. Ve srovnání s tržními cenami je tedy vládní strop výraznou pomocí. Pak jsou ale dva další, pro vládní pomoc zdaleka ne lichotivé úhly. Už v této chvíli se dá říci, že i s vládními stropy budou účty českých rodin výrazně vyšší než v řadě jiných zemí Evropské unie. Kromě Francie, Slovenska mají levnější elektřinu i třeba Španělsko nebo Portugalci.

Preferujeme celoevropské řešení, to národní ho jenom doplní, rozšíří a prohloubí – opakovali v minulých týdnech členové české vlády, která toho času předsedá Evropské unii, to znamená, že ji vede. V pondělí večer schválil kabinet Petra Fialy strop na cenu elektřiny pro domácnosti, veřejný sektor a živnostníky na úrovni 240 eur za megawatthodinu včetně daně z přidané hodnoty. Sama vláda to přepočítává na české koruny za kilowatthodinu, strop dosahuje 6 korun. Bylo by zajímavé vědět, jestli v té chvíli vláda předsedající Evropské unii už věděla, že Evropská komise chystá celoevropský strop na elektřinu na 180 eurech za megawatthodinu, tedy výrazně nižší, než je ten její. V přepočtu na vládní oblíbené koruny a kilowatthodiny to znamená 4,50 koruny. Právě tato částka je totiž v bruselském návrhu, který – jako už tradičně – unikl v podobě testovacího balonku do médií. Není zřejmé, jestli je ve stropu obsažena i DPH. I pokud by nebyla, vychází bruselský strop níž než ten český. Pro vládu není dobrou vizitkou ani jedna z odpovědí. Pokud jako předsedající ještě v pondělí večer návrh neznala a schvalovala bez něj národní řešení, ukazuje to, že nemá úplně přehled, co se v Bruselu děje. Pokud to naopak věděla, je zarážející, že navrhla výrazně vyšší strop na elektřinu než Brusel, tedy 240 eur namísto unijních 180 eur.

Pokud to skutečně dopadne tak, že bude ten bruselský schválen, je ten český, výrazně vyšší, úplně zbytečný. Jeho životnost by byla zhruba půl dne. Jak to bude skutečně fungovat, zatím bohužel nevíme. Z materiálů uniklých z Komise není úplně jasné, jak bude strop nastaven. Jestli je to maximální částka, kterou může zákazník v Unii zaplatit za silovou elektřinu, nebo zákazník naopak bude platit tržní cenu, která v této chvíli dosahuje 469 eur za megawatthodinu, a strop je určený pouze k tomu, že firmy odvedou vše nad něj do státních rozpočtů, z nichž

budou vlády platit kompenzace. Pak by se lidem na účtech přímo nic nesnížilo a jen by čekali, co jim stát přerozdělí na dávkách. Pro české výrobce elektřiny by naopak evropský strop znamenal výrazně nižší marže než ten český.

Odpověď, která verze platí, bude jasná nejdřív poté, co předsedkyně Evropské komise Ursula von der Leyenová zveřejní detaily celoevropského řešení. Lidé ale už teď z povrchných mediálních zpráv můžou mít dojem, že Fialova vláda k nim byla při stanovení stropu méně velkorysá než Brusel a mnohem vyšší marže naopak dopřávala výrobcům. Fialův kabinet si dobře uvědomuje, že balanc mezi cenami plynu a elektřiny musí být zachován proto, aby při stropování pouze u elektřiny nezačal masový únik lidí, kteří topí dražším plynem, k elektrickým kotlům a přímotopům. To by už přímo hrozilo přetížením sítě, která na to na mnoha místech nemusí být stavěná. A až detaily ukážou, jestli je pro české zákazníky výhodnější bruselský, nebo vládní strop na cenu elektřiny. Pro toto srovnání je potřeba přesně vědět, jak oba dva budou prakticky fungovat.

Zároveň bych vám ráda představila naše pozměňovací návrhy, které představím pak v podrobné rozpravě. Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Také děkuji. Další přihlášený je pan poslanec Marek Novák a připravit se může pan poslanec Jiří Kobza. Prosím, pane poslanče, ujměte se slova.

Poslanec Marek Novák: Děkuji za slovo. Vážené poslankyně, vážení poslanci, vážení zástupci vlády, tato schůze by se dala jednoduše nazvat probuzení po mejdanu a následná kocovina. My se dnes scházíme proto, abychom po více než půlroce projednali to, co už mělo být dávno projednáno a co naši sousedé řešili, zatímco vy jste analyzovali, vysílali signály a pletli svetry. Ano, mluvím o Slovensku, Polsku, Maďarsku, Estonsku, Francii, Německu, Rakousku, Španělsku a dalších zemích, kde pochopili daleko dřív než u nás, že energie jsou problém. I my jsme vám to říkali z opozičních řad.

A slyšíte dobře, pane ministře a pane profesore premiére, jména těchto států, není jich málo. Jsou to vesměs země, které nám svým přístupem k hospodaření státu jdou příkladem. Poučili jsme se snad ze zkušenosti těchto zemí? Nepoučili.

Na dnešní schůzi máme schválit vládní návrh zákona, který má řešit energetickou cenovou krizi. Jednoduše řečeno, máme posvětit výsledek střeďečního jednání vlády. Ale co víc, my máme opět, a už podruhé, v této věci posvětit bíancko šek vládě, stejně jako tomu bylo v červnu, když se řešil energetický tarif, kterému dodnes nikdo nerozumí. Jen je jisté, že občanům a firmám pomůže asi jako kapka v moři. V podstatě nevidím jediný důvod, proč vám důvěřovat a znovu dávat do ruky nástroj, se kterým nakonec nebudete umět pracovat. Jsme v opozici a jsme tak trochu v kleštích. Na jednu stranu k radosti koalice i vaší, pane ministře, nemůžeme říci ne tomuto návrhu. Přece jen je to nějaká pomoc. Na druhou stranu je ale potřeba jasně říct: jde o špatné řešení, nekompetentní, nedostatečné, s chybným odhadem dopadů na státní rozpočet, reklamní vzkaz, asi ta vaše strategická komunikace. Rád vaší pětupartě vysvětlím všechny části svého tvrzení.

Za první. Naprosto špatné řešení. Existuje v našem systému úřadů jeden v této věci velmi podstatný. Tím je Energetický regulační úřad. Tento úřad má za úkol – a teď cituji: Regulujeme ceny, přesněji regulované složky cen energií, ke kterým každoročně vydáváme cenová rozhodnutí. Cenovými rozhodnutími také podle zákona stanoví podporu pro obnovitelné zdroje energie. Podporuje hospodářskou soutěž v energetice. Licencuje výrobce energií, obchodníky a další energetické aktéry, které následně dozoruje. Chrání spotřebitele na energetickém trhu. Proto je to ten pravý úřad, na který se může spotřebitel obrátit, když řeší spory se svým dodavatelem energií, případně distributorem. Jinými slovy, již třeba v dubnu letošního roku mohl ERÚ aspoň částečně zasáhnout a rozhodnout o změnách cen energií, minimálně doporučit.

Proč to neřešil? Proč nekonal? Proč po půlroce platí v tomto případě upocená rozhodnutí vlády? Tak ERÚ zrušme, věnujme úspory za tento úřad lidem, kteří cenové skoky v energetice prostě nedají. Nedají to ani s vaším zastropováním. Je nedostatečné. Na co jste čekali celou dobu? Že to jako přejde? Nic se nestane? Že se to vysedí nebo nějak udělá? Samo vyřeší? Ví vůbec vláda, že je před námi těžký podzim a ještě těžší zima? Vy si myslíte, že když lidem zdrazíte energie jenom čtyřikrát a pětkrát, tak se jako nic neděje?

Za druhé. Nekompetentní. Vy jste tímto řešením vlastně zatím neudělali vůbec nic. Rozdáváte takzvané odpustky a myslíte, že to je v pohodě. Odvoláváte se na covid, vládu ANO. Ale tady to nejde srovnávat. Covid byla pandemie, která bez rozdílu zasáhla všechny. Energetická krize je problém, který zasáhl ty, kteří přistoupili na snílkovské projekty o alternativních cenách a jen tak mimochodem konstatovali, že nám Rus dodá nějaký plyn. On toho Rus využil pro prosazení svých zájmů a česká vláda a celá Evropa jsou dnes překvapeny a rozčarovány. Uvědomujete si dnes vůbec ve vládě, co se děje? Proč nám tady pořád lžete? Není čas říct prostě pravdu a požádat o kolektivní podporu a řešení?

Pojďme si projít fakta. Zásobníky jsou německé a zlomek objemu můžeme čerpat. Když schválí německá vláda v Německu krizový stav, tak odejde skoro všechn plyn pryč. Prostě pryč. Trasy. Plynovody dostaneme do republiky více plynu. Jak? Kudy? Jasně, můžete opáčit, předchozí vlády nebudovaly. Navýšení průchodu potrubím jde udělat v řádu jednotek procent, to vy víte. A víte vlastně vůbec, kolik dnes Česká republika potřebuje plynu? Jak je vlastně složité, technicky složité, ten plyn dostat? Já nevím. Dopady na Českou republiku. Víte, jak a kdo je u nás závislý na plynu? Víte, že existují sklárny – ty ne že asi zavřou, ty už zavírají. Nebude sklo. Slévárny. Pece, které jsou v rekonstrukci, respektive po rekonstrukci se nerozbíhají. Firmy závislé na energiích? Stěhují svoji produkci do okolních států, kde se k nim chovají mnohem, ale mnohem vstřícněji. Budou tak odvádět daně jinde, ne v České republice. Nebudou vám ty peníze chybět?

Co nám tady zbude? Zbudou nezaměstnaní. Opět řady na úřadech práce a natažené ruce. O zemědělství a potravinářství nemluvě. Připravujete stát o poslední části zemědělské soběstačnosti. Zemědělci už nevědí, jak to ustát, nevědí, jak obstát v konkurenceneschopném prostředí v Evropské unii. Všimli jste si, jak se již ceny energií projevily na cenách potravin? Víte, kolikanásobně se zvýšila cena oleje, másla, mléka? Víte to vůbec? A představte si, že tohle se dokonce týká i krematorií. Uvědomujete si, že díky svým (?) krokům hrozí, že skončí krematoria, že mají problém, nebo respektive že to bude velmi drahá poslední služba člověku? V tomhle státě prostě díky, anebo lépe kvůli této vládě bude živobyť za všechny prachy, no a každý se bude bát umřít, aby jeho potomci měli prostředky na důstojný pohřeb. To vám to opravdu ještě nedochází? Je vám jedno i to, že energetické společnosti odmítají nabírat nové zákazníky? Odmítají připojovat nové domy, nové firmy – ne proto, že by nechtěly, ale protože nevědí, jaké podmínky nastavíte a jaké vlastně platí. Trh je naprosto zdeformovaný a vaše kroky skutečně jen prohlubují nejistotu.

Za třetí. Nic neřešící. Plácání o tom, že se uvolňují nějaké prostředky a něco se nějak něčím pokryje, je další mluvení do větru. 130 miliard je částka, kterou tímto rozhodnutím utratíte do konce října. Náklady budou násobně větší. A to vy víte, protože budete řešit pořád následky, a ne příčiny. Žijeme v mimořádné době, kdy se dosavadní konvence a pravidla přežily a je načase je definovat znovu. Stejně jako tehdy, kdy vznikalo EHS. Nejdříve si musíme řešit národní, a pak teprve evropské problémy. Žádný dům nejde stavět od střechy. Přijatá energetická doktrína Green Deal je holé zlo, protože udělalo Evropu zranitelnou. Řešením je dát hlavy dohromady a konečně zjistit, který stát může a jak může pomoci. Zatím se jednotlivé státy pouze vzájemně napadají a Česku to jde nejlíp.

Je potřeba skončit s nálepkováním států Evropské unie, jak se stalo v případě Maďarska. Ale je potřeba vnímat potenciál všech zemí pro budoucnost Evropy. Neodpustím si jednu poznámku. Víte vy vlastně, kariérní politici, kdo je Viktor Orbán? Znáte situaci Maďarska, jeho dějiny? Jak se vlastně opovažujete se znalostmi, které máte, někoho šéfovat, že dělá dobře nebo

vhodně to či ono? Maďarsko, přátelé, jako člen V4, jako členská země Evropské unie je pro nás důležitý partner pro řešení energetické chudoby. Velmi důležitý. Naopak váš německý vzor zastavuje výrobu v jaderných elektrárnách. To způsobí další nedostatek energie, což samozřejmě podpoří růst její ceny. Tohle jste na evropské úrovni řešili? Kdybychom nebyli na lipské burze, může nám to být úplně jedno. Takto nás to ale zásadně poškodí. A co vy? Řešíte Orbána. Řešte konečně Českou republiku proboha!

Za čtvrté. Dopady na státní rozpočet. Už jsem uvedl, že vaše salonní představa o 130 miliardách nákladů, které jsou notabene kryty z větší části příjmem z DPH a dalších daní, je utopie. Neřešíte ve skutečnosti dopady. Padlo tady jenom nějaké číslo, které je dostatečně vysoké, aby si pod ním nedokázal nikdo nic představit, a zároveň číslo, které vám v tomto vámi vytvořeném imaginárním světě umožní násobit, a to násobit dvakrát, třikrát, čtyřikrát. B tohoto příběhu jsou skutečné dopady. Zavírají podniky, hrozí, že zkrachují podnikatelé a živnostníci. Propouštějí zaměstnance již nyní. To si fakt jako myslíte, že lidi budou doma a plést svetry? Že se vás nebudou chtít ptát, kdy to skončí? Co jste jim doposud řekli? Co jste pro ně doposud udělali? Možná po dlouhém hledání bych tam něco našel. Věř a víra tvá tě uzdraví. Ale to je v této situaci asi trochu málo i na lidovce, že ano?

Lidé ani firmy vám nerozumí. Mám tady dotaz a budu rád, když mi na něj odpovíte. A teď budu citovat, protože komunikaci vlády lidé nerozumí a ptají se: "Naše společnost je obchodní společností vlastněnou ze 100 % městem. Tato společnost je společností, která vyrábí a dodává tepelnou energii v našem městě. Společnost provozuje 31 kotelen, které odebírají zemní plyn. Z toho 18 kotelen zajišťuje dodávku tepelné energie převážně pro obyvatelstvo, myšleno pro bytové domy. Celková spotřeba zemního plynu za všechny zdroje kotelny je 4 500 MWh. Největší zdroj odebírá 1 500 MWh zemního plynu a jedná se o velkoodběr, ostatních 30 kotelen odebírá dohromady 3 000 MWh zemního plynu, ale jedná se o 30 odběrných míst, z nichž ani jedno nemá odběr větší než 630 MWh zemního plynu, tedy se jedná o maloodběr, přičemž největší odběr odběrného místa z těchto třiceti je 299 MWh zemního plynu. Dle vyjádření vlády se zastropování cen zemního plynu týká domácností, malých živnostníků, maloodběratelů. Vláda hodlá pomoci i velkým firmám, které podle ministra Síkely mají spotřebu vyšší než 630 MWh zemního plynu. Jak máme těmto vyjádřením rozumět? Zastropování je určeno pro odběrné místo. Národně tady uvádíme, jestliže jedna kotelna, kterou provozujeme, zásobuje tepelnou energií bytový dům, který má 13 bytů a není zde žádný nebytový prostor a spotřebuje cirká 94 MWh zemního plynu, což je do toho daného limitu 630, tak se na ni zastropování ceny zemního plynu vztahuje? Chceme se tedy dotázat, vztahuje se zastropování ceny zemního plynu na každé odběrné místo, které je do 630 MWh spotřeby zemního plynu u odběratele, který má více odběrných míst? Nebo se týká zastropování ceny zemního plynu jen pro odběratele, který má celkovou spotřebu za všechna odběrná místa dohromady do 630 MWh zemního plynu?"

Jak jste slyšel, pane ministře, ne úplně jsou ty informace, které podáváte, jasné. A budeme moc rádi i za zástupce města, který tento dotaz poslal, kdybyste odpověděl, jak to tedy je. Může být klidně i písemně, ale budeme za to moc rádi, abychom věděli, jak to tedy je nebo bude. Protože znovu říkám, přišel jste si pro bílko šek s tím, že jakmile bude dokončen legislativní proces, tak vlastně sdělíte tu finální podobu pomoci. A nám nezbyvá nic jiného než bílko šek vám udělit a věřit. Ale vedle toho tady také nabízíme další řešení prostřednictvím návrhů kolegy Havlíčka a kolegy Kubička a budu moc rád, když tyto návrhy podpoříte.

Dámy a pánové, žijeme v době, kterou nikdo z nás asi nezažil. Pokud nebudeme schopni najít řešení, ne fačování zranění, ale řešení naší situace, pak má smysl i to dnešní jednání. Pokud si akorát potřebujete prohlasovat nějaké undrholty (?) v podobě bílko šeku, pak jsme to mohli udělat vlastně korespondenčně. A to je na tom to nejhorší. V období chaosu a nejistoty by se vždy měli všichni semknout – v rodině, v obci a ve městě, ve společnosti, ale i tady v parlamentu. Vaše řešení považuji za pouze a jenom oddálení problémů. Z mého pohledu problém toto neřeší a nevyřeší. My toto blokovat nebudeme, ale prosím, já vím, že mluvím asi do zdi, ale pojďme hledat skutečná řešení, abychom se mohli skutečně znovu a pořádně

nadechnout, a nejenom my, ale především občané a podnikatelé v České republice. Nežádám, ale vyzývám vás, abyste, vážení kolegové, hlasovali pro pozměňující návrhy kolegů Havlíčka a Kubička, které skutečně řeší podstatu problému. A jestli to tak necítíte, tak tomu alespoň nepřekážete. Lidé to chtějí, my s nimi mluvíme. (Potlesk z lavic ANO.)

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji, pane poslanče. A nežli přistoupí pan poslanec Jiří Kobza, načtu zase došlou omluvu. Omlouvá se paní poslankyně Renáta Zajíčková od 14.45 do 16 hodin bez udání důvodu. A potom další v pořadí se může připravit paní poslankyně Karla Maříková. Prosím, pane poslanče, ujměte se slova.

Poslanec Jiří Kobza: Děkuji, paní předsedající. Vážené kolegyně, vážení kolegové, já nechci slevu zadarmo. Určitě si vzpomenete na tuto hlášku z jedné povídky Šimka a Grossmanna, která totiž nejlépe vypovídá o absurditách, které provozuje vláda Petra Fialy, a zbývajících stran pětikoalice. Ta s velkou slávou vyhlásila do světa, že zastropováním cen elektřiny a plynu pro domácnosti, veřejný sektor a živnostníky jednou provždy vyřešila energetickou krizi a drahotu likvidující úspory občanů a ohrožující existenci firem a tisíců pracovních míst. Je tomu skutečně tak? Ani náhodou.

Já můžu vycházet jenom z údajů, které byly zveřejněné v médiích, tak pokud samozřejmě už došlo k nějakým změnám, rád se nechám poučit, ale zatím nemám lepší informace, než ze kterých vycházím tady. Vláda chce zastropovat cenu jedné kilowatthodiny silové elektřiny včetně DPH na 6 korunách. Ovšem silová elektřina tvoří jen menší část celkové ceny za jednotku elektřiny pro odběratele, což je zhruba 44 % z DPH, tedy něco přes 53 %. A když zohledníme předčasné odpuštění poplatků, nebo výpalného za obnovitelné zdroje energie, jsme pořád někde na 60 % celkové ceny. Zákazníci tedy v případě, že strop začne fungovat, budou za jednu kilowatthodinu elektřiny platit celkově i poplatky za přenos, distribuci, jistič, příkon, s daní za elektřinu minimálně okolo 10 korun. Mimochodem mnozí obchodníci s elektřinou ještě nyní nabízejí jednu kilowatthodinu celkově za ceny mezi 8 a 9 korunami – to se nejspíš změní – přičemž donedávna to bylo okolo 5 korun, a kilowatthodina silové elektřiny v dobíhajících fixovaných smlouvách stojí dokonce 1,50 koruny až 2 koruny.

Vláda tedy silovou elektřinu de facto zdražuje a fixuje na víc než trojnásobek a jí navrhovaný strop, se kterým přichází jako poslední vláda v Evropě, dokonce ještě o korunu vyšší než celoevropský cenový strop na elektřinu navrhovaný minulý týden Evropskou komisí, a který by měl být na úrovni 20 eurocentů za kilowatthodinu silové elektřiny, tedy někde těsně pod 5 korunami. A to už vůbec nehovořím o tom, už to zde zaznělo jednou nebo několikrát, že v našich jaderných elektrárnách, které postavili naši otcové a dědové, jsme schopni vyrobit kilowatthodinu silové elektřiny maximálně za 40 haléřů. Takže vládní návrh a její následné chlubení s tou fixací jsou obyčejnou arogancí. Jinými slovy totiž znamená toto: Zdražujeme víc než kdokoliv jiný kolem nás, ale děláme to, milí občané, pro vaše dobro. Mohli bychom přece zdražit, posunout cenový strop ještě mnohem výš. A jak vidíte, nečiníme to. To jsme ale dobří! A krom toho, jaký by to byl tržní kapitalismus, kdybychom dostatečně nezohlednili zájmy minoritních soukromých akcionářů ČEZu? Co na tom, že jejich zájmy saturujeme z vašich kapes? Neptejte se, tleskejte!

Obdobná situace je u zemního plynu, který chce vláda zafixovat na třech korunách za kilowatthodinu, což 4,5krát víc než u nyní končících smluv. Zde existuje prakticky jediná rozumná cena – nasmlouvat dodávku cenově dostupného prověřeného plynu přímo s Ruskem, protože k ruskému plynu není žádná cenově, množstevně ani logisticky rozumná a srovnatelná alternativa. A stejnou cenou (cestou?) jde už řada dalších zemí. Na mysl přitom v této souvislosti přichází slavný výrok Miloše Jakeše o kůlu v plotě.

Do budoucna pak musíme zajistit energetickou bezpečnost naší země diverzifikací energetických zdrojů, konkrétně právě plynu, abychom nebyli závislí na jednom jediném

producentovi. Je totiž tragické, když Fialova vláda odmítá nasmlouvat levný ruský plyn napřímo a raději jej nakupuje mnohonásobně draž přes německé překupníky. Navíc česká situace na začátku podzimu je známá a čím větší je potřeba plynu, tím jsou vyšší ceny. Zákony obchodu fungují všude.

Fialová vláda také dosud nezastropovala ceny energií pro velké průmyslové podniky, což je zapotřebí udělat, jelikož jinak hrozí krachy mnoha podnikům a následné propouštění mnoha jejich zaměstnanců, protože počítat s tím, že ceny budou fixovány, za několik měsíců ty podniky to nemusí přežít. Ostatně už jsme z vládní koalice slyšeli i takové věci, že prostě průmysl nebude po určitou dobu energetické krize vyrábět.

Můj předřečník se zde zmínil o otázce krematorií, což je záležitost, na kterou já už jsem také upozornil několikrát, protože každoročně v naší zemi umírá přes 30 000 lidí, a pakliže budou problémy se zásobováním krematorií plynem, tak nastane velmi složitý a eticky těžko zdůvodnitelný problém. Takže vedle toho teze o dvou svetrech skutečně vypadají už naprosto bagatelně.

Jenomže bavíme se o zajištění základních životních potřeb, mezi něž energie patří, pro naše občany a podnikatele, což nesmí být předmětem ani ideologie, ani nějakého aktivismu, protože důsledkem je současný tristní stav, kdy české domácnosti a firmy platily letos v červenci za elektřinu nejvyšší ceny v Evropě, přestože platíme mezi její největší evropské výrobce a exportéry. Samozřejmě musíme zohlednit navíc ještě kupní sílu našeho obyvatelstva. Podle energetického cenového indexu domácností například obyvatelé Prahy platí nyní po přepočtu dle parity kupní síly zhruba 52 eurocentů za jednu kilowatthodinu elektřiny, což je zhruba dvakrát tolik než u obyvatele Bratislavy a třikrát víc než v Budapešti či Moskvě a čtyřikrát víc než domácnosti ve švýcarském Bernu či v Oslu, v Norsku. Je to neuvěřitelný a nepřijatelný paradox, ale je to vývoj, který jde jednoznačně za odpovědností vlády.

Klíčovým důvodem tohoto stavu je intenzivní zapojení České republiky do jednotného trhu s elektřinou v rámci Evropské unie, kdy někteří experti hovoří o tom, že z toho pohledu jsme prakticky sedmnáctou spolkovou zemí Německa, nikoliv suverénním státem s vlastní energetickou politikou. I daňové zatížení elektřiny pro české domácnosti je prakticky nejvyšší. Daň, DPH, ale to už tady zaznělo, představují čtvrtinu ceny elektřiny. Vláda Petra Fialy odmítá řešit příčiny tohoto stavu, a přitom k tomu má veškeré potřebné nástroje a politickou většinu v obou komorách Parlamentu. Namísto toho poslušně a servilně odezívá německé vládě a vedení Evropské komise a nechává naše lidi, aby za jejich chyby platili. Je to jak ta chytrá horákyň, jenomže by zasloužila být hnána holí daleko do polí. A to nejpozději ve chvíli, kdy se paní předsedkyně Sněmovny dopustila té roztomilé větičky o tom, že vláda není od toho, aby se starala o své občany. Pak se musíme ptát, od čeho tady je a o koho se má starat. Zřejmě o sebe, ať to stojí občana, co to stojí. Já vám děkuji.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji. Další přihlášená je paní poslankyně Karla Maříková a připravit se může paní poslankyně Zuzana Ožanová. Prosím.

Poslankyně Karla Maříková: Děkuji za slovo, paní místopředsedkyně. Vážené kolegyně, vážení kolegové, vážená vládo, podniky začaly bojovat o přežití. Firmy přicházejí o zakázky. Obrovské problémy mají třeba sklárny a porcelánky. Kvůli rostoucím cenám energií a hlavně plynu se jim nevyplatí vyrábět. Některé dočasně pozastavily výrobu a ostatní se k tomu chystají, což se dotkne také zaměstnanců, kteří přijdou o práci. Stavaři volají o pomoc. Není materiál. Již nemohou díky drahým energiím pálit cihly a firmy přicházejí o zakázky. Pokud vláda nezasáhne, čeká nás armagedon. Na hrozící problémy upozorňuje už řadu měsíců Jiří Nouza, prezident Svazu podnikatelů ve stavebnictví. Je jedním z devíti signatářů otevřeného dopisu zástupcům českého průmyslu, v němž vyzývají vládu k rychlým krokům. Školní jídelny zdražují obědy. Již není kde šetřit. Osamělí senioři, co celý život pracovali pro tento stát, chodí

po supermarketu a hledají něco levného k jídlu. Nakonec si v košíku odnášejí dva rohlíky a čínskou polévku. Matka samoživitelka říká svým dvěma dětem před obchodem: již vám nemohu koupit ty jogurty co dřív. Stále více rodin se propadá do chudoby. Služby se uzavírají, již nemají na provoz. Ubývá klientů. Střední třída říká, že to utáhne maximálně do konce roku. Rodina v běžném rodinném domku si stýská, že zaplatí na energiích 150 000, a zvažuje, že bude muset prodat auto. Sedmdesátiletá seniorka vdova říká: mám 14 000 důchodu, 8 000 zaplatím elektřinu, 2 500 plyn, na jídlo a ostatní potřeby jí zbudou 3 500. Ale její dcera samoživitelka s dvěma dětmi je na tom ještě hůře. Toto nejsou jen titulky v novinách, ale bohužel fakta a realita dnešní doby po velmi krátkou vládu pětikoalice SPOLU a PirSTANu.

Vládo České republiky, přicházíte s návrhem řešení současné energetické krize, ale přicházíte s ním deset minut po dvanácté a až ze strachu z možného propadu v komunálních volbách a tlaku opozice a veřejnosti.

Naše vláda se konečně po tlaku opozice rozhoupala a 12. září se rozhodla zastropovat ceny energií. Ale pozor, nebude to hned, ale snad od listopadu. Vláda rozhodla, že zastropuje cenu elektřiny na 6 korunách včetně DPH za kilowatthodinu. Ano, slyšíte dobře, tu elektřinu, jejíž výroba i s distribucí producenta vyjde na jednu korunu, zastropuje na 6 korunách. Proč ne na třech, když to Slováci zvládli na koruně padesát, a dokonce už v únoru? Producenti by si tak dost vydělali a občané při dnešní drahotě by zvládli také vše zaplatit. Slovenská vláda se v únoru dohodla s největším výrobcem elektřiny v zemi, společností Slovenské elektrárny, která má na starost výrobu elektrické energie, na zastropování cen energie. Slovenské elektrárny budou domácnostem dodávat až do roku 2024 elektřinu, kdy je regulovaná složka vyjde na 61,21 eura, tedy 1 490 korun za megawatthodinu. To je 1,50 koruny za kilowatthodinu. Tak slovenská vláda to věděla a zvládla to, ale vy ne.

Ohledně plynu, tak ten k nám prý připluje z USA do Nizozemska a pokryje třetinu tuzemské spotřeby. Pěkné, ale americký producent se nechal slyšet, že nebude moct pokrývat takové dodávky plynu, jelikož plynu je málo. A také mě napadá, co naši zelení ekoteroristé z Bruselu, co nám zakázali plastová brčka, uchošťoury, přístroje z plastu, vše musí být na elektřinu, i automobily, likviduje se zemědělství kvůli ekologii – a takové lodě, co znečistí planetu více jak všechny spalovací motory, jim nevadí. Stráví to naši soudruzi s Green Dealem, nebo by bylo ekologičtější nasmlouvat plyn přímo z Ruska a přenést se nad svoji nenávisť a ideologii?

Víte, proč Bulharsko neřeší energetickou krizi? Protože vyměnilo vládu. Od prosince loňského roku se vědělo, že ceny energií budou drahé, protože taková krize nepadá z nebe. Takovou krizi způsobí či naplánuje vždy člověk nebo hrstka lidí, které se zdá, že má málo, bobtná a chce prostě ještě více. Takže to pro nás nebylo žádným tajemstvím, tato uměle vytvořená krize začala již v době covidu. Vláda České republiky přihlíží, jak ekonomika její země upadá. Firmy krachují, lidé jsou zoufalí a ona přešlapuje na místě a čeká, co jí velitel Brusel povolí, nařídí nebo přikáže. Vaše postoje vypadají, že s inflací nebojujete, ale že ji podporujete. Položme si otázku, komu vláda České republiky slouží? Českým občanům to zcela jistě není. I když oni ji posadili do vládnoucích křesel. Ale jedno je jisté. Kdykoliv se objevil pád naší ekonomiky, byla u vesla ODS.

Neustále slyšíme, že tato krize je daní za válku, s kterou musíme bojovat. Kolik miliard dáváme na zbraně pro Ukrajinu místo na vyjednávání míru. A já vám musím znovu opakovat, stejně jako minule, že České republice nikdo žádnou válku nevyhlásil. To vy nás do ní zatahujete svým postojem a vyjádřením jednotlivých členů této vlády. Postoje a názory ministra zahraničních věcí bakaláře Jana Lipavského, který je v oblasti zahraniční politiky naprostý amatér a ve své funkci nadělá více škody jak užítka, ale pro politickou nominaci jsou ovšem pro vás více než erudice rozhodující správné ideologické postoje a ty ministr Lipavský má a pan premiér Fiala ho následuje.

Víte, když jsem na samém začátku vládnutí této vlády četla životopis pana ministra obchodu a průmyslu Jozefa Síkely, bez ohledu, že byl nominován hnutím STAN, se kterým se v mnoha ohledech programově neshodneme, tak jsem očekávala člověka, který bude mít tah na branku a bude se umět rozhodnout. Místo toho jsme svědky, že pan ministr čeká na povel z Bruselu, přešlapuje na místě a není schopen akčního řešení. Následkem toho všeho bude, že lidé upadnou do bídy a rapidně se sníží jejich životní úroveň. A nečekejte, že to zachráníte dvěma svetry, jak navrhuje předsedkyně Sněmovny Markéta Pekarová, a zeleným termoprádlem, jak doporučil některý z pirátských poslanců. Povedlo se vám to, co ještě nikomu jinému. Vracíte nás o třicet let zpět v čase. Holt není všechno zlato, co se třpytí, anebo když ptáčka lapají, pěkně mu zpívají.

Ano, přesně tak zpívali vám, milí občané České republiky, a vy jste jim uvěřili. Je známo, že Češi milují pohádky a také jsme v pohádkách světové jedničky. Doufejme, že nám je soudruzi z Bruselu nezakážou jako nepřekonatelného Vinnetoua, na kterém vyrostla nejedna generace. Ono totiž v každé pohádce je ukryto moudro a to nemusí být ku prospěchu některým ideologiím, které se nás snaží ovládnout. A když jsme u těch pohádek, napadá mě ta jedna o pětihlavé sani, co sužuje jedno království, které zachrání statečný skromný rytíř, v jehož srdci vzplane láska a soucit. Ta láska nemusí být vždy k člověku, ale může být i láska, odpovědnost ke své zemi, ke svým rodičům, k jejich rodičům, úcta a hrdost, protože my Češi máme být právem na co hrdí. Naše dějiny zdobí velká jména, jako je Karel IV, Jan Hus, Jan Žižka, Jan Amos Komenský, Bedřich Smetana, doktor Janský a mohla bych takto pokračovat. Láska ke své zemi není extrém, jsou to pevné kořeny a pouto.

Chci vám, občané, jen říci, protože této vládě, pětikoalici říkat je cokoli marné, když vidím, jak se tady pan ministr Síkela dneska nudí a dává vám to ještě najevo. I dnes tady sedí jen dva ministři. Tento rytíř a jeho odvalu a sílu máte vy, občané, ve svém srdci, jen ji najít a nestydět se za ni, máte velkou moc jen si uvědomit, kdybyste ji neměli, dnes bych tady ani já s pokorou nestála a nemluvila. A to vy, občané, jste mě sem poslali a dalších 199 poslanců. Za týden jsou volby a vašim pomyslným mečem jsou volební lístky. Myslete na má slova, jděte k volbám, a to i k těm senátním, kam nechodíte. Tentokrát jděte i do druhého kola a dejte výprask této vládnoucí koalici, která si to zaslouží. Nedovolte, aby ovládli Senát.

U SPD jsem od roku 2015, a když jsem v první předvolební kampani stála v Karlovarském kraji ve městě Cheb s odznakem SPD, okřikoval mě tehdejší starosta za sociální demokracii a nazýval mě extremistkou. Dnes demonstrujete vy, občané, za svá práva a jste pro tuto vládu pětikoalice a některé jejich politiky příslušníci ruské páté kolony a extremisté. Cesta k cíli nevede vždy rovně a bývá trnitá a někdy musíte jít cestou, která se vám nelíbí. Ale sen o svobodné, suverénní zemi, kde na prvním místě bude český občan a Česká republika, kdy nebudeme živit německou ekonomiku, kdy nebudeme platit Němců předražený plyn, kdy nám nebudou nikým nevolení úředníci z Bruselu přikazovat, co můžeme a co ne, za to stojí. Nenechte se znevažovat. Chtít svobodu a suverénní zemi, na tom není vůbec nic extremistického. Běžte k volbám, milujte svou zemi, protože ona si to zaslouží. Děkuji.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Děkuji. A prosím další přihlášenou do obecné rozpravy... Vidím zde jednu faktickou poznámku, a to pana poslance Martina Exnera. Pane poslanče, máte slovo.

Poslanec Martin Exner: Vážené kolegyně, vážení kolegové, prostřednictvím pana předsedajícího na paní Karlu Maříkovou. Já bych chtěl jenom říci, že válku nikdo nevyhlásil ani Ukrajině, a přesto nám Rusové vyhodili do vzduchu Vrbětice a vedou proti nám válku dezinformační, energetickou i hybridní. A v Bruselu nejsou nevolení úředníci, ale jsou tam naši europoslanci, jsou tam i naši zástupci například v Evropském soudu a tak dále.

A pan předseda SPD tady říkal, že by rád jezdil do Ruska. Tak já mám ten pocit už mnoho let a zřejmě nebude sám. Takže děkuji.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Děkuji. A s další faktickou se přihlásila paní poslankyně Maříková. Máte slovo.

Poslankyně Karla Maříková: Děkuji za slovo, pane místopředsedo. Ke svému předřečníkovi. Válku nám skutečně nikdo nevyhlásil, ani Ukrajině, ale vy nás do té války těmi svými vyjádřeními zatahujete. Když vidím, jak se vyjadřuje třeba pan ministr zahraničních věcí Lipavský, tak musím říci, že se za něj vyloženě stydím. Byli jsme třeba se skupinou přátel na čínské ambasádě – tamhle na mě kouká kolega z ODS, a myslím, že i on se musel za to, jak se pan ministr chová, jaké udržuje diplomatické vztahy, jak se vyjadřuje, stydět.

Jinak jsem chtěla ještě reagovat, omlouvám se, zapoměla jsem, vy jste ještě zmiňoval ty úředníky. Pokud vím, tak v Evropské komisi jsou úředníci, které nikdo nevolí a nehájí zájmy těch států, které tam zastupují. Děkuji.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: S další faktickou se nikdo nehlásí, takže můžeme opět přejít do obecné rozpravy. A další přihlášenou je paní Zuzana Ožanová. Paní poslankyně, máte slovo.

Poslankyně Zuzana Ožanová: Děkuji, vážený pane předsedající, na druhý pokus jsem se dostala tady k pultíku. Ještě jednou, vážený pane předsedající, vážené kolegyně, vážení kolegové. Návrh novely reaguje na bezprecedentní situaci na trhu s energiemi. Konečně. A proč to trvalo tak dlouho? Musím konstatovat, že jsem zaznamenala však výrazný posun k lepšímu týkající se kvality důvodové zprávy k návrhu zákona. Zpracovatelé se snažili předložit celkový obraz složité situace a nevídaně vložili analytickou část obsahující přehledné grafy, tabulky do důvodové zprávy. Jedná se sice o hodně důležitou část, ale ta nejdůležitější část tam není. V důvodové zprávě je sice uveden dopad na státní rozpočet a informace, že již stávající energetický zákon je koncipován tak, aby podnikání v energetických odvětvích, to je v elektroenergetice, plynárenství a teplárenství, bylo spojeno s akceptováním požadavků na ochranu životního prostředí, avšak co tam není uvedeno, jsou sociální dopady. I když vím, že ministerstvo je tam nebylo povinné uvádět, přesto se domnívám, že tam být uvedeny měly. Pokud ministerstvo nezajímají sociální dopady, tak proč předkládá tento zákon? Jen připomínám, že dle názvu kapitoly bychom se měli dozvědět o sociálních dopadech, včetně dopadů na specifické skupiny obyvatel, zejména osoby sociálně slabé a osoby se zdravotním postižením. Přestože ministerstvo bylo okolnostmi donuceno návrh podat, což ostatně mohli učinit dříve, tak se ani nesnaží zakrýt svůj nezájem o lidi. Stačila by spolupráce mezi ministerstvy, aby si sociální dopady vysloužily zmínku v důvodové zprávě. Analytická část výborná – děkuji. Vztah k lidem – nula.

Přejděme však k obsahu zákona. Ano, potřebujeme ho. Musím uznat, že nic jiného nám nezbyvá. Pokud však vláda bude rychlá jako doposud, tak ani tento zákon nám nepomůže. Půjdu tak na konkrétní ustanovení návrhu zákona, a to na § 19d. Toto ustanovení hovoří o mimořádné tržní situaci, nicméně nikde není dána specifikace tohoto pojmu, pouze důvodová zpráva odkazuje na judikaturu Ústavního soudu, která termín nějakým způsobem vykládá.

Připomínám jenom, že ani v zákoně o cenách není specifikace tohoto pojmu. Za mě, dámy a pánové, neříkám, že to musí ministerstvo udělat hned teď, ale pokud bude znovu tento zákon otevírat, bylo by vhodné tuto situaci napravit, už z jednoho prostého důvodu. Budeme možná očekávat různé soudní spory státu s občany, firmami a podobně, a přece jenom nemusíme vynakládat tolik na soudní spory a případné náhrady škody. Takže zkusme termín specifikovat.

Ministr Stanjura použil ve svém projevu u předchozího bodu, že slyšel – málo, pozdě a špatně. No fakt, slyšel správně. Lépe situace vystihnout nelze.

Ještě poslední věc, nebudu tak dlouhá jako moji předřečníci. Při poslechu pana ministra – pardon. Ano. Při poslechu pana ministra Síkely jsem se dozvěděla o závislosti Evropy na ruském plynu. Tak jsem se podívala na bakalářskou práci jiného ministra z roku 2010 s názvem Politizace ruských energetických dodávek na příkladu zemního plynu. Vážení přátelé, dobré čtení. Dovolím si citovat odstavec ze závěru práce: Ačkoliv si Rusko velice dobře uvědomuje své postavení na trhu s energetickými surovinami a otevřeně deklaruje, že právě rozvoj energetického sektoru pomůže Ruské federaci navrátit lesk velmocenského postavení, analýza odhaluje, že samotné energetické dodávky nejsou skutečným politickým nástrojem Ruské federace.

Vážený pane ministře Lipavský, děkuji vám za vyjádření vašeho názoru ve vaší bakalářské práci. (Potlesk, výkřiky z řad poslanců ANO.)

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Děkuji. Dalším z řádně přihlášených je pan poslanec Roman Kubiček. Máte slovo, pane poslanče.

Poslanec Roman Kubiček: Děkuji za slovo, pane předsedající. Dámy a pánové, já se pokusím být velmi stručný. V globálu podporuji všechny tři pozměňovací návrhy svého kolegy pana poslance Havlíčka a dovolím si ještě obhájit jeden pozměňovací návrh, který jsem již avizoval na jednání hospodářského výboru, který se týká odpojování od energií neplatičů v určitém období.

Jenom pro upřesnění, ptají se mě lidé, co v globálu je na té faktuře, protože je zajímavá ta konečná cena, to znamená to, co zaplatí. Ty faktury jsou poměrně obsáhlé, tak bych jenom zopakoval, že to zahrnuje následující položky. To je částka, kterou platíte za distribuci energie, to je takzvaná regulovaná část poplatků, měsíční poplatek za energii, kterou distributor rezervuje pro vaše odběrné místo, příspěvek, který odvádíte na obnovitelné zdroje energie, poplatek na financování provozu české přenosové soustavy a částka, kterou odvádíte operátorovi trhu s elektřinou. Dále neregulovaná část poplatků zahrnuje silovou elektřinu včetně provize dodavateli, daň z přidané hodnoty, která jde do státní pokladny, a spotřební daň, která jde celní správě. Dále tam máte množství tarifů, a jak jsem se včera dozvěděl, což jsem ani nevěděl, těch tarifů je 26. Takže dnes, když hovoříme o ceně silové energie či plynu, tak hovoříme pouze o té neregulované části poplatků, a ta regulovaná část poplatků vám vlastně bude dodána vašim distributorem na základě jednotlivých tarifů, které používáte. Takže abychom tady řekli na rovinu, vy se to skutečně dozvíte až na základě té cenové vyhlášky, která bude stanovena.

Tak, a teď budu velmi stručný, ani nebudu číst úplně všechno, protože já jsem svůj tisk uložil včetně odůvodnění do sněmovního systému a odeslal jsem to všem členům hospodářského výboru. Tak o co se jedná? Já jsem velmi konzistentní, já jsem tady již v únoru upozorňoval na to, že se blíží energetická chudoba a že jednotlivé státy řeší takzvané odpojování u neplatičů různým způsobem. Týká se to těch neplatičů, kteří jsou v nějaké tísní, to znamená v ohrožení zdraví či života, například samoživitel, například důchodce, například zdravotně postižený občan, mladá rodina bez příjmů a s jedním dítětem. A jednotlivé státy v období listopad až březen nedovolí distributorům odpojení od elektrické energie či plynu či tepla z důvodu ochrany jejich zdraví a života.

Já navrhuji, a to je všechno napsáno vlastně v tom pozměňovacím návrhu, aby obchodník s elektřinou, s plynem a s teplem – ukončit nebo přerušit dodávku elektřiny zákazníkům při neoprávněném odběru elektřiny – to neplatí, pokud následky přerušení nejsou přiměřené závažnosti porušení § 51/1b, přiměřenost není zachována zejména tehdy, pokud přerušením hrozí konkrétní nebezpečí pro život nebo zdraví přerušením dodávky postižených. Ano, je to

tak, že tento návrh neodpouští tu částku, aby bylo jasno, že tady někomu něco odpouštíme, nicméně v této době vzniká nějaká doba na řešení jednotlivých problémů. A bylo tady mnohokrát sděleno, že někteří lidé nežádají, nebo ani nevědí, že mohou žádat o určitý příspěvek na bydlení, energie a tak dále, a ten distributor v globálu v těch zemích upozorňuje i sociální správu a vstupuje do nějakého řešení, ale po tyto měsíce nechává tohoto účastníka připojeného.

Já jsem schválně, aby to byla obecná norma, a dávám to do energetického zákona, nespecifikoval přímé účastníky tohoto systému, možná se bude jednat o stovky, možná o tisíce. Já jenom upozorňuji, že je to naprosto nezbytné, protože ty dopady zvýšení cen energií velmi rychle doběhnou celou tuto republiku, a byť dnes se jedná o jednotlivé případy, může se jednat o desítky, stovky, možná i tisíce. Proto vás velmi prosím, velmi prosím, je to obecná norma, o podporu tohoto pozměňovacího návrhu, který jsem obhájil a nějakým způsobem si získal i jeho podporu, byť Ministerstvo průmyslu a obchodu to chce řešit jinou formou, ale ta jiná forma, nějaké vyhlášky, nařízení a tak dále, ta může zahrnovat ty specifikace, ty konkrétnosti, tomu já rozumím. Proto je to v této obecné rovině. Odůvodnění najdete v příloženém textu, v podrobné rozpravě se k tomu přihlásím a děkuji za to, že jste mě vyslechli.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Děkuji. Faktická žádna není, takže další z přihlášených je paní poslankyně Klára Dostálová. Máte slovo.

Poslankyně Klára Dostálová: Děkuji za slovo. Vážený pane předsedající, vážený pane ministře, no, co asi konstatovat po těch všech projevech, které jsme tady dneska slyšeli, a těch skutečných obavách, že nejen občané, ale i firmy hodnotí vládní pomoc v energetické krizi jako nedostatečnou, neúčinnou, nejasnou a pomalou. Hnutí ANO již od února apeluje na vládu, aby zastropovala ceny. Vyslechli jsme si mnoho argumentů, opravdu mnoho argumentů, proč to nejde, že je to technicky nemožné, neproveditelné, ale i argumenty typu, že to je jenom přání populistů a extremistů. To ale nestačilo nám, ale hlavně nestačilo to lidem. Ti vyrazili do ulic sdělit svůj názor. A i oni se ale bohužel dočkali pohrdání a častování slovy, že jde o proruské šváby. Je jedno, zda premiér hovořil o organizátorech, nebo jestli myslel někoho jiného. Pravdou je, že drtivá většina z těch lidí ani nevěděla, kdo demonstraci svolává. Šli protestovat kvůli neschopnosti vlády, šli protestovat z obav o jejich budoucnost. Důvěra spotřebitelů je na svých desetiletých minimech a hluboko pod dlouhodobým průměrem, reálné mzdy klesají v třetím kvartálu 2022 téměř o 10 %. Míra hrubých úspor domácností se propadla z téměř 21 % disponibilního důchodu na 12 %. Lidé mají reálné problémy a místo pochopení se dočkali slov o proruský smýšlejících lidech. To vláda přehnal, protože 100 000 lidí není pár jedinců, a ve společnosti to začalo velmi vřít.

Ze strachu před blížícími se komunálními a senátními volbami začala vláda dělat v září letošního roku nějaké kroky a svolávat členské země. Jenže členské země již většinou nějaké vlastní národní řešení mají, takže jednání bylo v duchu, že si sdělili, co kdo má a že se pokusí ještě nějaké řešení hledat na úrovni Evropské komise.

Výsledek těchto veletočů je, že česká vláda zastropovala ceny energií pro koncové zákazníky, a to v reálné výši 7 až 9 korun za kilowatthodinu včetně distribučních poplatků. Evropská komise zase zastropovala zisky energetickým společnostem, a to ve výši 180 eur za megawatthodinu. A já souhlasím s tím, že bychom tady neměli pořád motat kilowatthodiny, megawatthodiny, eura a koruny, takže těch 180 eur za megawatthodinu je 4,30 koruny za kilowatthodinu. Nad tuto hranici pak mohou členské země uplatnit takzvanou solidární daň z nepřiměřených zisků. No a ostatní země, hlavně naše sousedící, mají již dávno zastropováno pro domácnosti i firmy, ale mnohem výhodněji než v České republice. Třeba Polsko, které dováží naši energii – znova, to je prostě nepochopitelné: Polsko dováží naši energii, energii vyrobenou v České republice –, má násobně nižší ceny. Jak je to možné? No protože vláda reaguje pozdě a ještě k tomu absolutně špatně. A ještě nás to k tomu všemu bude stát 130 miliard, vlastně pardon, 160 miliard, protože ještě k tomu 30 miliard na kompenzacích.

Vy jste jako vláda přenesli tyto náklady na stát, na občany, na rozpočet. A každý si přeče po těch všech vystoupeních musí klást otázky, se kterými přicházím i já, pane ministře. Proč zastropováváme u konečného zákazníka a ne na výstupu u energetických firem? Z návrhu zákona je jasné, že ERÚ, Energetický regulační úřad, bude kontrolovat nákupy přesahující cenu stropu, kterou pak musí státní rozpočet kompenzovat. Otázka zní, a bohužel i vlastně včera na jednání hospodářského výboru to potvrdili zástupci Ministerstva průmyslu a obchodu, že nikdo, opakují nikdo, nebude kontrolovat nákupy pod cenovým stropem u nových smluv, takže to také může dopadnout tak, a MPO skutečně připustilo, že se to může stát, že byt' energetická společnost nakoupí či vyrobí elektřinu levněji, tak ji bude nám, konečným zákazníkům, prodávat za cenový strop.

A já se musím tady z té úrovně zeptat... Všichni jsme četli to, že stát – sice nechápu, jak jste řešili veřejnou podporu, ale to není předmětem – půjčil energetickým firmám miliardy, desítky miliard na to, aby mohly obchodovat na burze. A promiňte, ale já tu otázku vznést musím. Znamená to, že když energetické firmy nakoupí elektřinu levněji, ale nám ji budou prodávat za 7 až 9 korun, že my jako lidé a firmy zaplatíme ty dluhy těch energetických společností? To přeče nemůže nikdo myslet vážně. Proč jste nezakročili už na začátku roku, kdy bylo možné řešit přímo ceny na vstupu, tedy od výrobců? Nic by stát nemusel kompenzovat a výrobci by neměli stamiliardové zisky, ale měli by zisky v řádech desítek miliard. Na to jsme koneckonců všichni již zvyklí. Český občan by nemusel platit 130 miliard. Ale to by tady musela fungovat ta odvaha odolávat energetické lobby, ale bohužel odvaha této vlády tady není, nebyla a zřejmě ani nebude.

Druhý bod, nad kterým bych se ráda pozastavila, je, s čím jste se vlastně vrátili, nebo co zařídila Evropská komise. Evropská komise zastropuje zisky na úrovni 180 eur za megawatthodinu, před chvílkou jsme si řekli, že to jsou tedy 4,30 koruny za kilowatt hodinu. Nad tuto částku pak mohou členské státy žádat solidární daň. No, pokud někdo ví, že nad určitou hladinu bude platit nějakou speciální daň, tak prosím vás, snad jsme všichni nohama na zemi a víme, že se všechny ty energetické firmy vejdou do tohoto stropu, aby žádnou solidární daň pokud možno platit nemusely. To znamená, že žádný český občan nenakoupí méně u nových smluv – znovu opakují: u nových smluv – pouze za 7 až 9 tisíc korun za megawatthodinu neboli 7 až 9 korun za kilowatt hodinu. Zisky energetických firem budou obrovské díky nám, protože my budeme platit ty stropy, ale ne tak velké, aby odvedly solidární daň. Takže kdo to vlastně ve finále celé zaplatí? Kdo? No my, vážení občané, my a firmy. ČEZ má extrémní zisky již teď. EBITDA za první pololetí téměř 60 miliard korun, to je dvojnásobek. Budeme danit retrospektivně? Proč tedy nezvýšíme dividendu?

Každá firma samozřejmě umí a bude brzy optimalizovat. I tady nám ale pravděpodobně ujede vlak. Nabízí se tedy otázka, kdo anebo kde na to v rozpočtu pan ministr Stanjura najde finance, protože já znovu opakují, to naše národní řešení tím, že jsme s tím nepřišli včas a nezvolili jsme úplně jiný způsob, nás bude stát 130 miliard a více, protože k tomu samozřejmě dalších 30 miliard kompenzace, ale k tomu se ještě dostanu. A je to skutečně odpovědností této vlády.

Třetí bod, který se také probíral včera na hospodářském výboru a o který bych se s vámi ráda podělila, je státní obchodník. My jsme se samozřejmě z logiky věci na hospodářském výboru zabývali tím, jak to tedy bude s veřejným sektorem. Pan ministr nás ujistil, že pro veřejný sektor bude fungovat státní obchodník, až dostane licenci, pravděpodobně tedy společnost Prisko. Doufám, že tedy tu licenci obdrží co nejdříve. Ale co už bylo zajímavé, je, že tento státní obchodník bude prodávat bez obchodní marže. To je samozřejmě dobré, určitě dobrý signál pro všechny kraje, obce, města, nemocnice, sociální zařízení a tak dále, ale logicky se nabízí – tak české úřady bez obchodní marže, proč tedy s takovými obřími zisky to má nakupovat koncový zákazník, což jsme my všichni občané a firmy?

Čtvrtý bod, který jsme také zmiňovali na hospodářském výboru, a snažili jsme se apelovat na pana ministra, je, aby v první řadě myslel na konkurenceschopnost českých firem. Pokud se

něco nestane a firmám se přeruší dodavatelsko-odběratelské vztahy, tak to dlouhá léta nikdo nenarovná. A jak to může dopadnout jinak, než že ty české firmy začnou krachovat, když okolní země mají zastropovány ceny daleko níže než my. Přece každý z nás ví, že cena energie se promítne do nákladu toho výrobku nebo služby, a ony nebudou mít možnost konkurovat těm ostatním trhům, když například Portugalsko to má na 150 eurech, a tak dále, a tak dále, hovořil tady o tom můj kolega pan místopředseda Havlíček, že jsme opravdu nekonkurenceschopní v rámci toho trhu.

A pokud ten český průmysl takto zlikvidujeme, tak se omlouvám za to, že i já nazvu vládu hrobařem českého průmyslu, protože tomu se ani jinak říci nedá. To postihne jak zpracovatelský průmysl, postihne to cestovní ruch, všechny podnikatelské subjekty. A skutečně si toto vláda chce vzít na sebe? Firmy přestávají být konkurenceschopné a chceme se dožít toho, že začnou hledat svoje sídla a smysl podnikání jinde? Vždyť to přece není jen o tom, že se ta firma přestěhuje do jiné členské země, ale naši lidé přijdou o práci. Nebo snad chcete, aby se hromadně vystěhovali do jiných členských zemí? Bohužel je to jak s dominem. Ta první kostka už padla a velmi se obávám toho, že další kostičky budou následovat.

Dalším bodem je pomoc firmám. Velkým firmám 30 miliard. Četla jsem v médiích, a to samozřejmě nevím, zda to skutečně pan ministr takto vyřkl – podpoříme 8 000 firem. Tak pokud si to vydělíme, tak jsou to 4 miliony na jednu firmu. No to asi tedy opravdu žádnou z těch firem nezachrání. A ještě k tomu, jak je vybereme, těch 8 000 firem. Budeme je tahat z klobouku nebo jak to budeme v podstatě řešit? Je to obrovský potenciál pro korupci a to si myslím, že skutečně nechceme nikdo. Přece si všichni musíme uvědomit, co je nejdůležitější pro průmysl. Je to předvídatelnost. Každá firma musí umět plánovat svoji výrobu, svůj počet zaměstnanců a tak dále, ale to prostředí, které nastolujeme v České republice, je absolutně nepředvídatelné.

Šestým bodem, o tom se málo hovoří, neslyším žádné vyjádření vlády, co teplárny. Jak tedy budou topit a za kolik budou topit lidé na sídlištích, kteří jsou závislí na teplárnách? Vždyť se to týká milionů lidí. A my děláme, jako že to někde vyublá, nějaký tento problém, a že to zatím řešit nebudeme, že nevíme, jak to máme řešit. Ale ty 4 miliony lidí se také obávají o to, aby ta zima, která vlastně je těsně za dveřmi, aby tam někde měli dostatek tepla pro svoje děti nebo pro svoje rodiče. Já opravdu nechci být prvoplánově kritická, není to ani můj styl, ale v případě energetické krize je to zatím opravdu co krok vlády, to šlápnutí vedle.

A jenom na závěr bych chtěla moc poprosit předsedu vlády, pana premiéra Fialu, aby už neříkal, a teď cituji ze včerejšího rozhovoru Českého rozhlasu, že nikdo nebude platit násobky toho, co platil doposud. Pane premiére, i přes zastropování přece všichni víme, že budeme platit násobky toho, co jsme platili doposud. Děkuji za pozornost.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Děkuji a dalším z přihlášených je pan poslanec Vladimír Zlínský. Máte slovo, pane poslanče.

Poslanec Vladimír Zlínský: Vážený pane předsedající, děkuji za slovo. Vážené dámy a pánové, vážení členové vlády, já se přiznám, že budu hovořit úplně jinak než ostatní. Už si možná v mých vystoupeních pomalu zvykáte na to, že můj přístup je více vědecký než politický. Tak já jsem si dovolil se na tu problematiku energie a současné krize podívat prizmatem teorie systému. Jelikož jsem to měl připravené trošku delší, tak jsem byl požádán o to, abych to mírně zkrátil, tak vyhovím tomu požadavku, nicméně upozorňuji na to, že začínám říci bych v jedné třetině toho vystoupení. Pak může dojít k tomu, že některým pojmům nebudete rozumět. Nicméně si myslím, že většina z vás je vysokoškolsky vzdělaná, že by tady neměl být zásadní problém.

Obdobně jako ostatní společenské systémy je ekonomika také otevřeným systémem, které nemohou být odděleny od proudu vnější energie a hmoty, které nepřetržitě proměňují. Základem pro trvalou existenci lidské společnosti a života na Zemi vůbec je produkce energie

na Slunci díky termonukleární syntéze hélia, umožněná a spuštěná působením masivních gravitačních sil a energií za uvolnění velkého množství volné energie ve formě fotonů do okolí. Asi vás napadne, jak je to tedy s uranem, protože samozřejmě uran se má nebo se využívá k produkci energie, a já skutečně nemám čas to tady vysvětlovat. Až někdy bude víc času, tak vám to řeknu. Je tam určité spojení někde dál v té minulosti.

Z důvodu této závislosti od proudu vnější energie lze ekonomiku řadit k disipativním strukturám. Jde o struktury, které ke svému udržení potřebují energii, jinak přestanou existovat, zkrátka se rozplynou čili disipují. Je tedy schopna jako jiné disipativní struktury snížit vlastní neuspořádanost v entropii, ovšem jen na úkor volné energie z prostředí, kterou posléze do tohoto prostředí odevzdává v degenerované formě, a to ve formě tepelného záření. Na druhé straně díky efektivní schopnosti přeměny vnější energie, a to je teď důležité a zajímavé, vykazuje ekonomika jako disipativní struktura nemalou soudržnost neboli integrační schopnosti. Je tedy schopna homeostázy, čili udržení základních parametrů vnitřního a vnějšího prostředí dlouhodobě na konstantní úrovni. Ekonomika je tedy schopna spontánní samoregulace a samoorganizace díky příjmu zevní energie. Tady vidíte, jak je ta energie důležitá i pro stabilitu a fungování ekonomiky, jinak bez příjmu energie se poměrně rychle bude mít tendenci rozpadat.

A dále vývoj ekonomiky se může obdobně jako evoluce života a prostředí vyznačovat poměrně dlouhými obdobími homeostáze, stabilního vývoje, přerušovanými velkými změnami, takzvanými puntuacemi čili obdobími náhlého zrychlení evoluce. Ta jsou nazývána krizová období, tato zrychlení. Ekonomika totiž jako velký otevřený systém je vystavena vnitřním i vnějším fluktuacím, v oblasti blízko rovnovážného stavu je však takovýto systém vůči fluktuacím odolný a chová se takřka opakujícím způsobem, čili cyklicky. V silně nerovnovážných stavech ovšem určité fluktuace jsou místo potlačení zesíleny, což vidíme v dnešní době, kde se vlastně vynořilo mnoho fluktuací, které se nějakým způsobem sumují a mohou zachvátit celý systém a přinutit ho ke zcela novému chování. Za této situace se ekonomika začne chovat chaoticky, čili nebude docházet k žádným pravidelným cyklům. Vlivem malé nebo větší náhodné poruchy, v tomto případě bychom mohli říct, že to může být válečný konflikt na Ukrajině, se ekonomika může stát nestabilní a přeskočí do kvalitativně nového stavu.

Z hlediska teorie chaosu je ekonomika společenský systém operující v podmínkách s omezeným počtem zdrojů. To si myslím, že je nesmírně důležité, abychom si uvědomili, že vlastně tady probíhá v současné době soutěž o tento omezený počet zdrojů. Živá společenství neustále zavádějí nové způsoby využívání zdrojů, objevují nové zdroje či nové způsoby reprodukce a rozvoje. Již pouhá souhra i malých nahodilých činitelů v době nestability je postačující k narušení souměrnosti. V oblasti bifurkací ovšem nabývá na síle a na významu individuální iniciativa. Jednotlivec, nová myšlenka či nové chování mohou změnit celkový stav. Řekl to jeden z největších řekl bych mozků teorie chaosu, jmenuje se Ilya Prigogine.

A já bych jen shrnul, co z toho vyvodit. Blízká budoucnost ukáže, jestli se systém globální lidské společnosti a ekonomiky či některé jeho systémy nachází v nerovnovážném stavu, a tedy jestli směřujeme do fáze chaosu a nového uspořádání systému. Pozitivní je, pokud je tato skutečnost pravdou, tak by měla podnítit všechny aktivní a kompetentní prvky systému, a to včetně každého z nás, ke zvýšenému úsilí, jakým způsobem tento možný budoucí chaos řešit. Důvodem je to, že i malý přínos může mít dalekosáhlé důsledky pro další vývoj nového uspořádání systému. Dále bychom se měli snažit racionálními opatřeními zamezit přechodu do chaosu, či případně zamezit katastrofickému scénáři a preferovat postupný a nebolestivý přechod do nového uspořádání, který bude reflektovat lépe realitu tak, aby byl systém uveden zpět do stavu oscilující rovnováhy, nicméně je třeba promýšlet a připravovat se i na méně optimistické scénáře. Děkuji za pozornost.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Děkuji a vidím zde jednu faktickou od pana poslance Milana Brázdila. Máte slovo, pane poslanče.

Poslanec Milan Brázdil: Děkuji za slovo. Pane doktore, pane kolego Zlínský, to je moc, toto. Toto je moc. Já jsem sledoval pana ministra, ten koulel očima a nevěděl, kde vůbec je. On rozumí maximálně korunám, tak víte, že je nějaký člověk, který se pohyboval v bankovníctví. To jste přehnal! Měl jste říct jednoduše: Lidi, a to já si osvojuji, tahle vlastizrádná vláda – už to opakují podruhé – na vás kašle. Dělá jakési gesto, které stejně vy nepocítíte v dobrém a mlží. Já vím, že možná, dobře, lehce, ano, třeba se něco malinko zlepší, ale rozhodně spokojeni nebudete. Prosím – kde mě našli? Říká tady pan zpravodaj. Kde mě našli. (Hlas ze sálu: Ve vrtulníku!) Máte pravdu, pane kolego, ano, jsem lékař z letecké záchranky, a na ten svět se dívám ale přesto s nohama na zemi. A já vám garantuji, že tito lidé, naši lidé v naší vlasti, rozumí tomu, když zjistí, že budou muset za to samé platit několikanásobně víc a že se o ně nikdo nestará. Tak to je ten výsledek. Z dnešního dne je výsledek, že my to chceme nějak zlepšit, aby to nebylo tak hrozné, vláda vysílá signál, no a vy, lidi, vy to nakonec stejně zaplatíte, nebojte.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Tak další s faktickou je přihlášen pan poslanec Zlínský.

Poslanec Vladimír Zlínský: Já to nebudu rozporovat, já jsem si toho vědom, že to mé vystoupení bylo poměrně složité. Ale je to dáno tím, že já jsem často upozorňován na to, že si vymyslím nějaké teorie, že straším lidi, že je to postaveno na vodě. Tak já jsem tady chtěl předvést, že to na vodě není postaveno, že na to existuje teorie chaosu, která vychází z teorie systémů. A počítám s tím, že tady sedí většinou vzdělaní a inteligentní lidé, tak jsem si dovolil vystoupit s takovým, s takovým prostě článkem. A pokud jsem tím někoho urazil anebo prostě tomu nerozuměl, tak se omlouvám, může za mnou přijít, můžeme o tom debatovat.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Děkuji. A reagovat chce s faktickou pan poslanec Petr Letocha. Máte slovo, pane poslanče.

Poslanec Petr Letocha: Děkuju za slovo, pane předsedající. Vážená vládo, vážení kolegové, já bych chtěl reagovat. Tady – já si myslím, že by si měl pan poslanec rozmyslet, jestli chce být poslancem, nebo senátorem, protože tyhleto kampaně do Senátu už jsou trošku prozíravé.

Zároveň bych chtěl reagovat na to, co říkal: vlastizrádná vláda. Já jsem tady dneska zaslechl z úst opozice, že bychom měli, nebo že by někdo z opozice šel vyjednávat, nebo respektive pro plyn za Putinem. Já bych chtěl připomenout, co dneska vyšlo v médiích, kdy Putin jednoznačně říká, že udělá-li někdo nějaké politické rozhodnutí, které bude v rozporu se smlouvami, tak nebude dodávat nic, nedodrží smlouvy. A zároveň v závěru toho rozhovoru cituje ruskou pohádku: "Zmrzni, zmrzni, vlčí chvoste." A za tímto člověkem se chcete jít doprošovat? Chcete jít za Putinem se ho ptát na to, jestli nám bude dodávat ruský plyn? To je to, co chcete? Jít za člověkem, který již několikrát zklamal jako dodavatel ruského plynu? To si myslím, že pakliže tady padla nějaká slova o tom, že bychom se měli stydět nebo že se tady někdo stydí za to, co dělá vláda, tak já se tedy stydím za to, co tady vůbec, co se týče vyjednávání s Ruskem a s Putinem, ze slov opozice padá. Děkuju. (Potlesk z pravé části sálu.)

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Děkuji za příspěvek. A vidím zde ještě opět reakci s faktickou pana poslance Brázdila. Jenom bych poprosil, prosím všechny, abychom fakt reagovali v rámci faktických k tomu, co zde bylo, ať z toho neuděláme teď (nesrozumitelné).

Poslanec Milan Brázdil: Ano, já budu reagovat na pana poslance, nevím, jak se jmenuje. Ten, co mluvil teď přede mnou a vyzval mě k tomu, abych si rozmyslel, jestli chci být poslancem, anebo senátorem. Tak já vám odpovím. Já jsem poslancem, čili tím nechci být, tím už jsem. Tím už jsem a chci být senátorem. Rozuměl jste mi, velmi jednoduše jsem vám odpověděl. Po devíti letech chci být senátorem. A vysvětlil jsem to snad jednoznačně.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Děkuji. A tím skončily faktické poznámky k předchozímu příspěvku. Poprosím tedy dalšího přihlášeného a to je pan poslanec Róbert Teleky. A prosím o klid v sále, aby pan poslanec měl prostor. Máte slovo.

Poslanec Róbert Teleky: Vážený pane předsedající, členové vlády, dámy a pánové, považuji za svou povinnost zde nyní vystoupit a vyjádřit se k předkládanému vládnímu návrhu novely energetického zákona.

Snad všichni, co tady sedíme, jsme si vědomi, v jak nesmírně složité situaci se naše země a její vláda nachází. A zejména v oblasti energetiky toto platí více než kde jinde. Před rokem po krachu společnosti Bohemia Energy téměř milion zákazníků ztratilo svého dodavatele elektřiny nebo plynu a trh se s tím musel složitě vypořádat. Od února letošního roku zde máme jen malý kousek od našich hranic rozsáhlý vojenský konflikt, který se nás bezprostředně dotýká. Mimo jiné z důvodů, že Ruská federace byla dlouhá léta v podstatě výhradním dodavatelem zemního plynu do naší země. Přišel obrovský nárůst cen a opět zejména v energetice. K tomu nelze opomenout již léta probíhající transformaci energetiky kvůli změnám klimatu, které se zejména v letošním létě na území celé Evropy výrazně projeví.

Je tedy zřejmé, že naše země a její vláda se musí překotně se valícím výzvám postavit a čelit jim. A nutno říct, že se to daří úspěšně. Máme naplněné zásobníky na zemní plyn téměř na plnou kapacitu. Máme zajištěný LNG terminál v Holandsku a transport tohoto plynu do České republiky. Vláda zavedla úsporný tarif a zrušila platbu pro obnovitelné zdroje. Spolu s dalším opatřením to představuje významnou pomoc pro domácnosti i podniky. Jak se ale ukazuje, ani tyto kroky nestačí, protože ceny energie prostě rostou do obrovských výšin a dopad na běžné obyvatele a firmy by bez dalších zásahů byl nepřijatelný.

Vítám proto předložený návrh novely energetického zákona, která především přináší zastropování cen elektřiny a zemního plynu po dobu trvání mimořádné tržní situace. Věřím, že pro ty skupiny obyvatel, pro které i zastropované ceny budou představovat příliš velkou zátěž, zafunguje sociální systém, ve kterém vláda deklarovala rovněž provést potřebné úpravy. Současně doufám, že vláda při nastavování podrobností z hlediska zastropování cen v daném nařízení vlády využije i možnosti stáhnout zastropování jen na určitou část spotřeby. I unijní nařízení stanoví určité limity tak, aby i domácnosti byly tímto motivovány k úspornému chování.

V rámci současné krizové situace znamená představená novela energetického zákona jednoznačně krok dobrým směrem. Přináší tolik potřebnou jistotu pro domácnosti, podniky i instituce, jistotu, že cena elektřiny a plynu v příštích měsících nebude vyšší, než stanoví vláda, a že všichni situaci zvládnou. Děkuji.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Děkuji. A dalším z přihlášených je paní poslankyně Lenka Dražková. Máte slovo, paní poslankyně. Pardon, Dražilová. A to si tykáme, známe všechno, jak tady koukám. Myslím na všechno možné, tak to blbě čtu. Omlouvám se. (Smích, potlesk v sále.)

Poslankyně Lenka Dražilová: Vážený pane předsedající, vážené kolegyně, vážení kolegové, i já jsem měla připraveno delší vystoupení, ale zkrátím to opravdu na konkrétní věc.

Vy, co mě znáte, tak víte, že já nejsem fanyнка nějakého přístupu, že tady na sebe budeme hodiny útočit. Ale určitě našim společným úkolem je tu situaci teď rychle napravit, protože občanům opravdu ty naše hádky složenky nezaplátí.

Už o tom mluvila moje kolegyně Klárka Dostálová, ale já považuji za důležité to tady opravdu zdůraznit. Chci mluvit o konkrétním problému. Výsledkem toho, že vláda řeší problém s energiemi na poslední chvíli, je i to, že vystavila nejistotě miliony domácností, které jsou napojené na některý ze zdrojů dálkového vytápění. Protože ze všech dostupných zdrojů zatím vyplývá, že na teplárny se zastropování cen energií nevztahuje, tak bych chtěla mluvit konkrétně tady o tomto.

Přečtu vám jeden z mnoha mailů, které mi došly: Naše společnost je dodavatelem tepla pro několik tisíc domácností. Pro výrobu tepla využíváme zemní plyn a samozřejmě i nás se dotýká extrémní nárůst jeho ceny. Množí se nám dotazy od našich odběratelů, zda se bude zastropování cen energií týkat i ceny tepla. Zatím informace ze strany vlády hovoří pouze o zastropování ceny plynu a elektřiny, ale o teple z plynových elektráren není nikde zmínka. Nezapomnělo se na ně? Příspěvek 4 000 korun na byt z úsporného tarifu bohužel zdaleka nestačí. Pokud se nic nezmění, dojde k extrémnímu znevýhodnění občanů, kteří odebírají teplo z centrálního zásobování teplem na zemní plyn, oproti těm, kteří využívají teplo z domovních kotelen.

A teď prosím úplně konkrétní příklad. Máme dva bytové domy. Bytový dům číslo jedna, bytový dům číslo dvě se stejným počtem a plochou bytů. Bytový dům číslo jedna má vlastní domovní plynovou kotelnu, spotřeba tepla tohoto bytového domu je 1 000 gigajoulů, a bude mít tedy zastropovanou cenu plynu maximálně 3 koruny včetně DPH za jednu megawatthodinu. Bytový dům číslo dvě odebírá teplo z centrálního zásobování teplem, které jej vyrábí ze zemního plynu, a spotřeba tepla tohoto bytového domu je také 1 000 gigajoulů, to znamená, že cena zemního plynu pro výrobu tepla není zastropována. V současnosti je cena plynu dvaapůlkrát vyšší než v případě domovní kotelny. Z výše uvedeného tedy vyplývá, že jeden byt v bytovém domě číslo dva zaplatí o 27 500 korun víc než ten v bytovém domě číslo jedna. A je třeba zmínit ještě jeden nezanedbatelný aspekt a to je ten, že pokud se v bytovém domě najde neplatič, nedej bože více neplatičů, neexistuje v této zemi legislativa, jak tohoto neplatiče odpojit od dodávek tepla.

A já k tomu dodávám, protože někde provozují zásobování teplem městské společnosti, bude to mít samozřejmě dominový efekt i na rozpočet měst. Apeluji proto velmi na vládu, aby ihned začala řešit i pomoc občanům, kteří využívají teplo z plynových tepláren.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Děkuji paní poslankyni Lence Dražilové a vidím zde jednu faktickou, paní poslankyně Berenika Peštová. Máte slovo.

Poslankyně Berenika Peštová: Já děkuji za slovo, pane předsedající. Já jsem se jenom chtěla zeptat pana ministra Síkely, nemusím prostřednictvím, můžu rovnou, jestli by byl tak ochoten a hoden nebo jestli by tady se chtěl vyjádřit k těm pozměňovacím návrhům, které zde padly, protože potom vy to řeknete v tom závěrečném slovu a my už nemůžeme reagovat. Takže jestli byste byl tak hoden toho, abyste nám tady na ty návrhy nějak reagoval. Děkuji.

Poslanec Karel Haas: Děkuji. A s faktickou už se nikdo nehlásí, takže můžeme jít na dalšího řádně přihlášeného do obecné rozpravy a to je pan poslanec Robert Stržínek. Máte slovo.

Poslanec Robert Stržínek: Děkuji za slovo. Vážený pane předsedající, vážená vládo, kolegyně a kolegové, snažím se být velmi stručný. Dovolte mi, abych tlumočil stanovisko řady firem, se kterými jsem se v posledních dnech setkal a také jednal a které se na mě obrátily

jakožto na poslance Zlínského kraje a stejně tak jako na starostu města Valašské Meziříčí. Jde o největší podniky našeho Zlínského kraje sdružené ve Sdružení pro rozvoj Zlínského kraje. I tyto firmy bojují s vysokými cenami energií a očekávají pomoc od Ministerstva průmyslu a obchodu. Je ohrožena nejen jejich konkurenceschopnost, ale v mnoha případech i samotná existence jako taková. Je pro ně absolutně neakceptovatelné, aby dle kusých informací z médií plánovaná podpora podniků směřovala jen ke společnostem, které jsou ve ztrátě. Tento přístup je diskriminační a poškodil by ty společnosti, které investovaly obrovské prostředky do moderních technologií a energetických úspor. Podle dostupných informací se ale obávám, že podpoření naopak budou ti, kteří šli mnohdy opačnou cestou, anebo prostě jen s inovacemi zaspali.

Pomoc velkým podnikům je důležitá. Jedná se o největší zaměstnavatele v našem regionu. Pokud vláda nenajde způsob, jak jim férově kompenzovat vysoké ceny energií, které spolu se mzdami tvoří jejich největší nákladové položky, reálně hrozí, že se dostanou během několika měsíců do zásadních existenčních problémů a začnou propouštět. Současná vláda také v tuto chvíli vůbec neřeší otázku podpory průmyslových tepláren. Mě osobně zajímají teplárny o jmenovitém tepelném výkonu větším než 200 megawattů. Jedná se o teplárny, které vyrábějí teplo ze zemního plynu a část tohoto tepla dodávají do městských tepelných soustav, které následně zásobují domácnosti, školy, školky a další veřejné instituce včetně sociálních zařízení.

U nás ve Valašském Meziříčí se zálohy na teplo pro domácnosti od začátku roku zvedly z 1 000 korun za gigajoul na současných 2 500. V předchozích letech byla průměrná cena tepla okolo 500 korun za gigajoul. Letos bude s největší pravděpodobností více jak 1 600 korun, to je více jak trojnásobek. Je nezbytné, aby vláda neprodleně našla způsob, jak dotovat ty dodavatele tepla, kteří k jeho výrobě používají zemní plyn. Žádám vás tedy, pane ministře Síkelo, o okamžitý návrh řešení, který umožní průmyslovým teplárnám snížit cenu dodávaného tepla jak pro veřejné instituce, tak hlavně pro domácnosti. Děkuji.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Děkuji, pane poslanče. A dalším z řádně přihlášených je pan poslanec Hrnčíř. A ještě předtím bych přečetl omluvenky. Pan Jiří Mašek od 15.00 ze zdravotních důvodů, paní poslankyně Monika Oborná od 15.00 ze zdravotních důvodů a pan poslanec Slavík od 15.00 do 20 hodin z pracovních důvodů. A nyní už tedy pan poslanec Hrnčíř. Máte slovo.

Poslanec Jan Hrnčíř: Děkuji za slovo. Vážený pane předsedající, vážené kolegyně a kolegové, pojďme a pomozme našim občanům. Dva roky žijí ve strachu a zasažení nejrůznějšími restrikcemi kvůli pandemii koronaviru, spousta z nich přišla o práci nebo musela ukončit podnikání a teď se k tomu všemu přidalo ještě neskutečné zdražování. Nynější výše inflace totiž už je skutečný problém a nepomůže před ní strkat jen hlavu do písku a dívat se jinam. Realitou je, že naprosto šílená zelená politika Evropské unie a její emisní povolenky vystřelily ceny elektrické energie, a tím i ceny zboží a služeb do nebes a tato vláda je naprosto bezradná, impotentní v nalézání účinných řešení. A co víc, nejenže sama neumí najít řešení, tato vláda navíc trestá občany, když kvůli neskutečnému zdražení potravin a pohonných hmot vyrazí za svými nákupy do zahraničí. Poslali jste na ně Celní správu. To je přece naprosto šílené. Místo restrikcí je třeba lidem pomoci, inspirovat se u sousedních států a konečně také zde v České republice přijmout účinná opatření proti zdražování energií.

Ano, toto je část projevu, který jsem zde na půdě Poslanecké sněmovny přednesl v polovině února letošního roku. Již tehdy jsem zde stál a žádal vládní koalici, ať účinně zakročí proti raketově rostoucím cenám energií. Již tehdy byla situace kritická. Již tehdy okolní státy přijímaly opatření a již tehdy naše vláda neudělala nic. Vlastně něco ano. Jak jsem již zmínil před chvílí, chtěla trestat občany, kteří utíkali za levnějšími nákupy do sousedních zemí. Jen podotýkám, že to bylo ještě před válkou na Ukrajině. Státy Evropské unie začaly k obraně svých občanů proti nesmyslně rostoucím cenám energií přistupovat k zastropování cen. Například

Francie zastropovala cenu silové elektřiny na koruně dvacet za kilowatthodinu, Slovensko na koruně padesát. To už tady zaznělo.

Co na to naše vládní koalice? Místo zastropování cen energií navrhla zastropovat teplotu v domácnostech, ordinacích, nemocnicích nebo třeba školách. Chtěla přitom zneužít vyhlášku, jejíž změnou by navíc také porušila zákon. Tedy nejenže bylo vládou navrhované řešení neetické, ono bylo navíc i protizákonné. Navrhovanou strategii paní předsedkyně Sněmovny Pekarové Adamové spočívající v nošení několika svetrů naráz raději nebudu ani komentovat.

My v hnutí SPD jsme dlouhodobě volali po zastropování, tedy regulaci cen energií. Dlouhodobě tvrdíme, že jiná cesta není. Na příkladech okolních států bylo zřejmé, že k tomu bude muset přistoupit i Česká republika. Otázkou nebylo jestli, otázkou bylo kdy. Přesto jste, vy členové vládní koalice, i nadále tvrdili, že je toto řešení populistické, neúčinné a nemožné. Čas zatím plynul a situace našich občanů, živnostníků a firem se stávala čím dál zoufalejší a bezvýchodnější. Bylo jasné, že pomoc, pokud vůbec přijde, nedorazí pro mnoho lidí i firem včas.

I přes naléhání nás, opozičních stran, i přes zoufalé volání občanů a podniků jste i nadále pomoc pouze slibovali, případně navrhovali v této době již jen zcela nedostatečné řešení a doslova ani kosmetické úpravy. Spoléhali jste na zásah z Bruselu. Mluvili jste o celoevropském řešení, které ale stále nepřicházelo, a zřejmě jste doufali i v nějaký zázrak shůry. Nevím, opravdu nevím, co vás vedlo k tomu, že jste tolik měsíců pouze váhali a analyzovali, svolávali porady odborníků, slibovali, že nikoho nenecháte padnout, a přitom jste neudělali nic nebo jen velmi málo. Museli jste přece vědět, že každý den je důležitý, že každý den, o který se řešení zpozdí, rozhoduje o bytí nebo nebytí firem, živnostníků a o tom, zda řada lidí upadne do insolvence nebo bude muset čelit exekucím. Přesto jste strkali hlavu do písku sedm dlouhých měsíců. Nyní, týden před komunálními a senátními volbami, zde stojíte a chcete zastropovat ceny energií. Donedávna podle vás populistické a drahé řešení je nyní žádoucí a proveditelné? Co ta změna?

Já už nebudu dále zdržovat, ani ten připravený projev už nebudu číst do konce, je to zbytečné.

Já jsem s hrůzou zjistil, že namísto účinných řešení, která skutečně by pomohla našemu průmyslu, aby nezkrachoval, aby ke konci roku nemuseli propouštět zaměstnance, aby lidi nepadali do exekucí, insolvenčí, tak si pan premiér Fiala objednal projev. Objednal si projev v osm večer v neděli, pět dnů před volbami, aby promluvil k národu, zneužil svoji funkci pro politickou propagaci. Já musím tedy říct, přátelé, oni – ani ty firmy, ani ti občané – oni nepotřebují teplá slova, oni nepotřebují držet za ruku. Oni potřebují skutečnou pomoc. A jsem zvědav, jestli pan premiér Fiala bude mít tolik cti v sobě, že stejný prostor, který si uzurpuje každé tři měsíce pro sebe, aby promlouval k národu na celoplošných televizních kanálech, jestli takový prostor vyjedná i pro opozici. Já si myslím, že to by bylo fér. Děkuji.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Děkuji. A s faktickou se přihlásil pan poslanec Radek Vondráček.

Poslanec Radek Vondráček: Já bych rád zareagoval faktickou poznámkou na předřečníka. Já mám rád parlamentní diskusi. A ta dnešní, může být třeba ostřejší, je to střetávání názorů, ale tak to má být. A proto jsem se s velikou nelibostí dozvěděl právě tu informaci, že by měl vystoupit pan premiér s mimořádným projevem v neděli, týden před volbami, kdy napřed zruší debatu na Primě a pak si má udělat vlastní projev. Považuji to za hrubé zneužití funkce premiéra. (Potlesk poslanců opozice.) Je to v rozporu se zásadou férového přístupu, férové kampaně, je to v rozporu se zákonem, v rozporu s férovou kampaní a rovného přístupu k veřejnoprávním médiím. Neděje se nic mimořádného kromě toho, že to ta

vláda mimořádně nezvládá. Nic nového od pondělka a od střeďečníc tiskovek není. Není důvod pro mimořádný projev.

Já chci vyzvat pana premiéra, chci využít toho, že je to v přímém přenosu. Já říkám: Pane premiére, upust'te od svého úmyslu mít mimořádný projev týden před volbami, protože je to v rozporu se zásadou férovosti. Je to proti nějakým zásadám, které se ctí, že má být rovný přístup k veřejnoprávním médiím, a nechte si svůj projev po volbách. (Potlesk poslanců opozice.) Já si nepamatuju, že by k něčemu takovému v minulosti došlo. Měli jsme tu už jeden mimořádný projev. Všichni víte, že tam žádná nová skutečnost nezazněla. Takže se nedivte, že to špatně snášíme v opozici.

Varianta a) ať upustí od toho projevu, já ho vyzývám ještě jednou. Druhá možnost by byla, aby stejný prostor byl dán opozici ve stejný čas. Ale myslím si, že bude pro všechny rozumnější a do budoucna precedentní, jestliže pan premiér nebude mít ten projev v neděli. Ještě jednou ho vyzývám. Děkuji. (Potlesk poslanců opozice.)

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Další přihlášený do obecné rozpravy je pan poslanec Richard Brabec.

Poslanec Richard Brabec: Děkuji za slovo, vážený pane předsedající. Kolegyně, kolegové, vážená vládo, vážení občané, tak především se připojuju k tomu, co teď říkal můj ctěný kolega Radek Vondráček, že tohleto je opravdu nepovolená podpora a berlička, kterou koalice tímto způsobem využije, a doufám, že si to ještě pan premiér rozmyslí.

Ale to, co jsem chtěl říct, a je to především pro občany. Vážený občané, vláda se vám dneska snaží namluvit, že díky své (?) mimořádné jasnozřivosti až subgenialitě a nadlidskému úsilí a díky jejím krokům ušetříte možná desetkrát víc na energie, které byste zaplatili ještě před několika měsíci. Opak je pravdou. Díky neschopnosti této vlády a tomu, že zaspala, naopak budete platit třikrát až čtyřikrát víc, než byste museli (potlesk poslanců ANO) a než platí vaši sousedé třeba na Slovensku. To je výsledek této vlády. Marketingu této vlády se musí obdivovat i teleshoppingový guru Horst Fuchs. A tímto se omlouvám Horstu Fuchsovi. Děkuji. (Potlesk a výkřik z lavic poslanců ANO.)

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Děkuji. A vzhledem k tomu, že do obecné rozpravy nikdo přihlášen není, s faktickou se taky nikdo nepřihlásil, tímto končím obecnou rozpravu. A ptám se pana ministra, jestli má zájem o závěrečné slovo? Nemáte zájem. Zpravodaj? (Zpravodaj z místa: Až po...) Dobře.

Tímto otevírám podrobnou rozpravu a vystřídám se s paní kolegyní, protože tam mám bod.

Místopředsedkyně PSP Jana Mračková Vildumetzová: Krásné odpoledne, vážení členové vlády, vážené paní poslankyně, vážení páni poslanci. Takže v tuto chvíli pan místopředseda ukončil obecnou rozpravu. Jsme v podrobné rozpravě. Do podrobné rozpravy se s přednostním právem hlásí pan ministr financí Zbyněk Stanjura. Pane ministře, máte slovo.

Ministr financí ČR Zbyněk Stanjura: Děkuji za slovo. Já myslím, že pan poslanec Kubíček nemusí ani odcházet (je připravený nedaleko řečnického pultu). Já bych se chtěl jenom přihlásit k pozměňujícímu návrhu, který je v systému pod číslem 1257. Tento pozměňující návrh dopřesňuje některé paragrafy, které potřebuje Energetický regulační úřad. Popis změn i zdůvodnění je v tomto sněmovním dokumentu, opakují, číslo 1257. Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Jana Mračková Vildumetzová: Také děkuji. V tuto chvíli se zeptám, jestli chce vystoupit s přednostním právem pan místopředseda Karel Havlíček? (Dává přednost.) Až... Takže v tuto chvíli je řádně přihlášen do podrobné rozpravy pan poslanec Roman Kubíček. Pane poslanče, máte slovo.

Poslanec Roman Kubíček: Děkuji za slovo, paní předsedající. Dámy a pánové, já bych se chtěl přihlásit k pozměňovacímu návrhu, který je v systému uložen jako sněmovní dokument 1244. K tomuto pozměňovacímu návrhu je v systému uloženo i jeho důležité odůvodnění. Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Jana Mračková Vildumetzová: Také děkuji. Nyní vidím, že další, kdo je přihlášen do podrobné rozpravy, je paní poslankyně Marie Pošarová. Poprosím, aby přišla k řečnickému pultu. Paní poslankyně, máte slovo.

Poslankyně Marie Pošarová: Děkuji. Já bych se chtěla přihlásit k pozměňovacím návrhům 1218, 1220, 1221, 1222, 1223, 1224, 1225, pak dále 1227, 1228, 1229, 1230, 1231, 1232, 1233 a dále 1250 a 1251. Děkuji. Jinak důvodová zpráva je nahraná v systému. Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Jana Mračková Vildumetzová: Děkuji paní poslankyni. A nyní je řádně přihlášen do podrobné rozpravy pan místopředseda Karel Havlíček. Pane místopředsedo, máte slovo.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Dobrý den ještě jednou. Já bych se chtěl přihlásit k pozměňovacím návrhům 1256, 1252 a 1253. Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Jana Mračková Vildumetzová: Také děkuji. Zeptám se, jestli se někdo ještě hlásí do podrobné rozpravy? (Nikdo.) Zeptám se, jestli je zájem ze strany navrhovatele, pana ministra průmyslu a obchodu? Není. Je zájem ze strany zpravodaje? Také ne.

Takže v tuto chvíli končím podrobnou rozpravu a konstatuji, že je tady dohoda předsedů poslaneckých klubů na tom, že se rozdají všechny pozměňovací návrhy, které zazněly. Tudíž přeruším v tuto chvíli projednávání tohoto sněmovního tisku. A je zároveň dohoda o tom, že se vrátíme, protože ještě máme časový prostor, ke spotřební dani. A já v tuto chvíli opět předám řízení schůze místopředsedovi Karlu Havlíčkovi. Děkuji.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Protože podle § 99 odst. 7 zákona o jednacím řádu může ve zkráceném jednání následovat třetí čtení návrhu zákona bezprostředně po čtení druhém, zahajuji tímto třetí čtení předloženého návrhu.

1.

Vládní návrh zákona, kterým se mění zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů /sněmovní tisk 306/ - zkrácené jednání

Očekávám, že zpravodajka rozpočtového výboru paní poslankyně Hana Naiclerová bude spolu se mnou sledovat od stolku zpravodajů rozpravu, kterou tímto otevírám. Dívám se, jestli někdo má zájem vystoupit v rozpravě. Pokud se nikdo nehlásí, což vidím, rozpravu končím.

Ptám se pana ministra, jestli má zájem o závěrečné slovo? Není zájem. A paní zpravodajka? Rovněž ne.

Tímto tedy můžeme přistoupit k hlasování o pozměňovacích návrzích a legislativně technických úpravách. Prosim tedy paní zpravodajku, paní poslankyni Naiclerovou, aby nás seznámila s procedurou hlasování. Můžete, prosím.

Poslankyně Hana Naiclerová: Děkuji za slovo, pane předsedající. Vzhledem k tomu, že nebyly žádné pozměňovací návrhy, navrhuji hlasovat o zákonu jako celku.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Děkuji. Přednesu návrh usnesení, ale ještě předtím je zde zájem o odhlášení a přihlášení všech, takže všechny odhlašuji a prosím o přihlášení.

Přednesu návrh usnesení: "Poslanecká sněmovna vyslovuje souhlas s vládním návrhem zákona, kterým se mění zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů, podle sněmovního tisku 306, ve znění schváleném Poslaneckou sněmovnou." Ještě jsem zagongoval. A můžeme se pustit do hlasování.

Zahajuji hlasování. Kdo je pro? Kdo je proti?

Hlasování číslo 8, přihlášeno 147, pro bylo 142, proti nebyl nikdo. Výsledek: přijato. Konstatuji, že s návrhem zákona byl vysloven souhlas. Děkuji.

Tímto přerušuji 39. schůzi Poslanecké sněmovny, přičemž tato 39. schůze bude pokračovat pět minut po skončení 38. schůze, která bude zahájena v 17.30.

A vidím zde ještě přednostní právo.

Poslanec Radim Fiala: Děkuji za slovo. Vážený pane předsedající, v tomto posledním hlasování jsem hlasoval pro, ale na sjetině mám, že jsem se zdržel. Nezpochybňuji hlasování.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Ano, děkuji. Máme zde ještě jedno přednostní právo. Poprosím pana předsedu Okamuru.

Poslanec Tomio Okamura: Vážené dámy a pánové, já jsem v tomto posledním hlasování hlasoval pro, ale na sjetině mám zdržel se. Nezpochybňuji hlasování. Děkuji.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Děkuji. Vzhledem k tomu, že v 17 hodin bude zahájena 37. schůze, přerušuji tuto 39. schůzi. Vrátime se do ní pět minut po skončení 38. schůze, která bude zahájena v 17.30.

(Schůze přerušena v 16.43 hodin.)

(Schůze pokračovala v 18.30 hodin.)

Místopředsedkyně PSP Jana Mračková Vildumetzová: Vážené paní poslankyně, vážení páni poslanci, vážení členové vlády, nyní budeme pokračovat v přerušené 39. schůzi Poslanecké sněmovny.

Aby byla zaznamenána naše účast, nejprve vás odhlásím a prosím, abyste se všichni přihlásili svými identifikačními kartami a případně mi oznámili, kdo žádá o vydání náhradní karty. Zároveň konstatuji, že náhradní karty – odkázala bych již na proběhlou 39., 37., a 38. schůzi. Zároveň bych odkázala i na proběhlé omluvy jednání, na odkaz na 39., 37., a 38. schůzi.

A nyní budeme pokračovat, a to projednáváním třetího čtení sněmovního tisku 302.

2.

Vládní návrh zákona, kterým se mění zákon č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 265/1991 Sb., o působnosti orgánů České republiky v oblasti cen, ve znění pozdějších předpisů /sněmovní tisk 302/ - zkrácené jednání

Zároveň bych chtěla ještě konstatovat, že pozměňovací návrhy jsem obdržela jako řídicí schůze. Zároveň všichni poslanci to obdrželi do svých e-mailů a předsedové klubů by to měli mít v papírové podobě. Je tomu tak, obdrželi předsedové klubů? Ano, pan zpravodaj říká, že ano. Já bych v tuto chvíli požádala, aby zaujal místa navrhovatel, a to ministr průmyslu a obchodu, a zároveň pan zpravodaj Ivan Adamec.

Protože podle § 99 odst. 7 zákona o jednacím řádu může ve zkráceném jednání následovat třetí čtení návrhu zákona bezprostředně po čtení druhém, zahajuji třetí čtení předloženého vládního návrhu zákona a očekávám, že pan zpravodaj hospodářského výboru, pan poslanec Ivan Adamec, bude spolu se mnou sledovat od stolku zpravodajů rozpravu, kterou v tuto chvíli otevírám. Zeptám se, jestli se někdo hlásí do rozpravy? Vidím, že se hlásí v tuto chvíli do rozpravy pan ministr průmyslu a obchodu, pan Síkela. Pane ministře, máte slovo.

Ministr průmyslu a obchodu ČR Jozef Síkela: Já bych se chtěl vyjádřit k jednotlivým pozměňovacím návrhům jako předkladatel, protože jsem k tomu byl opakovaně vyzván.

Takže k pozměňovacímu návrhu 1245 pana místopředsedy Havlíčka. Zastropování ceny elektřiny na 3 koruny za kilowatthodinu a plyn 1,50 koruny za kilowatthodinu – nedává smysl dávat cenový strop do zákona, zákon tu bude platit i po odeznění krize a při případném dalším použití by bylo třeba novelizovat celý zákon. Forma rozhodnutí vlády je v tomto ohledu mnohem flexibilnější a dá se s ní pracovat v čase.

Cena elektřiny na úrovni 3 koruny za kilowatthodinu s DPH představuje cenu 2,48 koruny za kilowatthodinu bez DPH, to odpovídá ceně elektřiny 101 eur za megawatthodinu u konečného zákazníka. Pokud odečteme nezbytné náklady obchodníka v úrovni zhruba 50 eur, strukturace, odchylka, obsluha zákazníka zůstává na elektřinu z výroby, cena jen 50 eur za megawatthodinu. Za tuto cenu by byly schopny fungovat pouze jaderné elektrárny. Všechny ostatní elektrárny by se zastavily, protože by jim s každou vyrobenou megawatthodinou vznikala ztráta. Jenom náklad na povolenku se u uhelné elektrárny propisuje do ceny elektřiny hodnotou cca 80 eur za megawatthodinu. Návrh takto podseknutého stropu je tedy ekonomický... nesmysl. Kdyby to měl sanovat rozpočet, Česká republika by měla velký rozpočtový problém.

1245 – maximální výše odběru za zastropovanou cenu, nadto cena tržní. Je to nadbytečné ustanovení, protože již řeší § 19d odst. 4. Vláda podle něj může stanovit limit spotřeby na zastropovanou cenu.

1245, 35025 – zastropování ceny u výrobců elektřiny a plynu. Opět nadbytečné. Obdobná kompetence vlády je již obsažena v § 19a odst. 1 písm. a) vládního návrhu. Vláda jej hodlá využít pro zastropování ceny pro část dosud neprodané výrobní kapacity pro rok 2023 a zajistit tím přijatelnou cenu pro veřejný sektor.

Pokud se týká o návrh 1252, nám se tam načetly ty návrhy opakovaně. Takže 1252 je shodné s návrhem 1245, stejně jako 1253 a stejně jako 1254. A 1256 je opět shodné s návrhem 1254. Tímto považuji ze své strany ty tři pozměňovací návrhy za vypořádané.

Pokud se jedná o návrh 1244 pana poslance Kubíčka, i zde nemohu s tím návrhem souhlasit. Navrhované změny jsou vkládány do ustanovení, která platí obecně, tedy i v době, kdy není mimořádná situace. Vláda plánuje podobná ustanovení aplikovat v nařízení vlády, které bude účinné v době mimořádné tržní situace. Pro běžný mírový stav je vhodné navržená ustanovení vyprecizovat, aby byla efektivně vymahatelná.

A pokud se jedná o pozměňovací návrh 1257 od pana ministra financí Zbyňka Stanjury, tak ano, s tímto návrhem souhlasím. Legislativně technické úpravy a doprecizování tohoto návrhu již bylo odsouhlaseno i Legislativní radou vlády.

Děkuji za pozornost.

Místopředsedkyně PSP Jana Mračková Vildumetzová: Děkuji. Zeptám se v tuto chvíli, jestli se někdo ještě další hlásí do rozpravy? Rozhlížím se po sále, nikoho nevidím, takže v tuto chvíli rozpravu končím. Zeptám se, jestli je zájem o závěrečná slova ze strany pana ministra jako navrhovatele? Vidím, že ano. Takže poprosím pana Jozefa Síkelu, pana ministra průmyslu a obchodu. Pane ministře, máte slovo.

Ministr průmyslu a obchodu ČR Jozef Síkel: Děkuji ještě jednou, vážená paní předsedající. Vážené paní poslankyně, vážení páni poslanci, jsem často nazýván arogantním bankéřem, dnes jsem byl nazván nekompetentním opakovaně, dokonce že i obelhávám lidi. A přes to všechno vás asi překvapím, rozhodl jsem se, že už dnes nikoho neurazím. (Pobavení a potlesk v sále.) Měl bych k tomu na základě vašich vystoupení spoustu důvodů, ať už osobních, nebo profesních, ale mohl bych reagovat na vystoupení pana Nováka, pana Brázdila, samozřejmě i na vystoupení pana Okamury, paní Karly Mračkové. Všem, prostřednictvím paní předsedající... (Upozornění ze sálu na chybné jméno.) Pardon, Maříkové, omlouvám se. (Smích a pobavení v sále.)

Je to pro mě těžké. Lidé mi říkají... Je pro mě těžké nereagovat a nikoho neurazit, ale chci ukázat svoji sympatickou tvář (smích v sále), přestože jsem znám, že si беру moc věcí osobně. Ano. Já to mám podobně jako ten Don Vito Corleone ze slavného románu Maria Puza Kmotr, tím doufám, že nebudu obviněn... (Smích a pobavení v sále.) Zaznělo to tady, že jsem také členem nějakého mafiánského spolčení. On říkával, kdyby do letadla mého syna uhodil blesk, budu si to brát osobně. Ano, já si беру spoustu věcí osobně, ale přesto už nebudu reagovat.

Chtěl bych ocenit dvě vystoupení, která mě sice nepřekvapila, myslím, že paní místopředsedkyně...

Místopředsedkyně PSP Jana Mračková Vildumetzová: Jenom bych chtěla, pane ministře, uvést, že to je závěrečné slovo k energetickému zákonu. (Pobavení v sále, potlesk.)

Ministr průmyslu a obchodu ČR Jozef Síkel: Já skončím. Děkuji za ty návrhy, které byly věcné a které mě nepřekvapily tím, že zaznělo to pozdě, pomalu a špatně. Já děkuji i tomu, že na hospodářském výboru včera v Dukovanech, kam jsem jel osobně, zaznělo, že tentokrát byly podklady připraveny včas a velmi kvalitně. Takže chci poděkovat všem, kteří budou hlasovat pro tento vládní návrh s tím jedním pozměňovacím návrhem, tak jak jsem uvedl. Takže díky. Děkuji za pozornost a budu se těšit zase příště. (Potlesk.)

Místopředsedkyně PSP Jana Mračková Vildumetzová: Děkuji. Je zájem ze strany závěrečného slova pana zpravodaje, takže v tuto chvíli poprosím pana zpravodaje Ivana Adamce.

Poslanec Ivan Adamec: Vážená paní místopředsedkyně, vážený pane premiére, vážení páni ministři, paní ministryně, kolegyně, kolegové, tak já jsem se chtěl tady vyjádřit k rozpravě, která tady proběhla. Úvodem mi dovolu, abych poděkoval předsedům opozičních klubů a všem poslancům, kteří dneska vystupovali a kteří zkrátili své příspěvky tak, abychom návrh tohoto zákona zvládli v reálném čase. Za to opravdu moc děkuji.

Když jsem tady na úvod říkal, že prostě tady dneska budou padat návrhy podle jistého řekl bych slovosledu, pozdě, málo a špatně, tak jsem se nemýlil, ale jsem za to rád, že to tak proběhlo. Dokonce tady byly i dobré rady zadarmo. Ale chtěl bych vyvést tady některé kolegy z omylu v tom, že Slovensko má zastropováno na 1,50 koruny za kilowatthodinu. Prosím, není to pravda, zjistěte si to, já tady mám dokonce záznam nového pana ministra hospodářství Slovenské republiky, já si ho s dovolením najdu tady v mobilu. Pan Karel Hirman chce na Slovensku zavést cenové stropy podle českého vzoru. Je to oficiální zpráva ze Slovenské republiky, doporučuji, najděte si to prosím, aby tady padaly vždycky relevantní názory. Já to chápu, je to součást boje, ale prostě musíme tady říkat pravdy. Protože oni to pak opisují novináři, já jsem dneska na tiskové konferenci se také ptal dotyčného novináře, kde vzal tuto informaci, a není to opravdu pravda.

Co se týká těch zemí, které jsou na tom lépe, tak Iberijský poloostrov, je pravda, že to jsou ostrovní systémy, které mají od Evropské komise výjimku. To je pravda. Ano, nelíbí se mi to, že to jsou jenom oni, a nelíbí se mi také samozřejmě to, že Evropská komise a Evropská unie pořád jakoby lpí na některých věcech, které se týkají zavádění Green Dealu. Musím říct, že zlatá kráva, jak se říká, těchto zemí jsou emisní povolenky, které já považuji za velké zlo v energetice v tuto chvíli. Prostě měli bychom je zamrazit, anebo přímo se jich zbavit, protože v současné situaci se ukazuje, že tento instrument se stal pouze bankovním nástrojem, je to spekulativní nástroj a vyloženě nám to zdražuje pouze cenu energií.

Co se týká těch rad zadarmo, tak slyšel jsem tady dneska slovo, nebo dvě slova – kariérní politik. Já se přiznám, že nevím, co to je. Jaký je rozdíl mezi politikem a kariérním politikem? Já to fakt nevím. Všichni jsme politici do té doby, dokud nás volí občané. Jiná varianta neexistuje.

Také jsem tady slyšel, že Green Deal je čiré zlo. Jen tak mimochodem, my jsme v Evropě se s tím smířili, my jsme ani moc neprotestovali proti zavádění Green Dealu, a já musím říct, že pokud se podíváte na to reálným pohledem, tak Green Deal vlastně by se měl realizovat do roku 2050. To je podle mě pořád reálný časový horizont, kdy by se to dalo zvládnout, ale musí se to dělat s takzvaným selským rozumem. Čiré zlo je ta rychlost a ten tlak na zavedení Green Dealu. A já to vidím, někteří naši partneři říkají, že prostě je potřeba podporovat pořád program Fit for 55. No, to je tedy opravdu hluboký omyl! Ten program je mrtvý, to nejsme schopni splnit v současné situaci. Ani omylem! Takže jenom jsem chtěl upozornit, že i tady jsem se trochu poučil, jsem rád, že to tady takhle zaznělo, že si to tady můžeme vysvětlit.

A jinak fakt děkuji za tu rozpravu, která tady proběhla, i za tu vstřícnost, která tady byla. To, že někteří kolegové si tady dělali, řekl bych, volební kampaň před komunálními volbami, se mi jenom nelíbí, ale prostě nemohu s tím nic dělat, ani to nekritizuji. To je všechno ode mě. A pak vám řeknu, jak budeme hlasovat. Děkuji za pozornost. (Potlesk z řad koalice.)

Místopředsedkyně PSP Jana Mračková Vildumetzová: To bylo závěrečné slovo zpravodaje, hlasování návrhu na zamítnutí nepadlo. Vidím v tuto chvíli faktickou, ale my v tuto chvíli už jsme ukončili rozpravu, takže není možno s faktickou poznámkou. Zároveň v tuto chvíli poprosím pana zpravodaje, pana Adamece, aby nás seznámil s procedurou hlasování.

Poslanec Ivan Adamec: Ano, děkuji, vážená paní místopředsedkyně. Je to velmi jednoduché, i když těch pozměňujících návrhů je relativně hodně. Tak je to tak, že bychom měli nejdřív hlasovat o pozměňujících návrzích pana ministra Stanjury, pana poslance Stanjury,

který se týká víceméně toho § 19d, pak bychom měli hlasovat o pozměňujících návrzích pana poslance Romana Kubíčka. A pak všechny další návrhy – paní poslankyně Pošarové a pana poslance Havlíčka – jsou už bohužel nehlasovatelné, protože ten první pozměňující návrh už upravuje ten § 19, takto to mám vysvětleno od legislativy, že dál už se pak hlasovat nedá.

Místopředsedkyně PSP Jana Mračková Vildumetzová: Já v tuto chvíli bych jenom potřebovala, aby mi legislativa toto stanovisko...

Poslanec Ivan Adamec: Ještě moment, abych to doplnil, já se omlouvám, paní místopředsedkyně. Pokud bude přijat pozměňující návrh kolegy Stanjury samozřejmě, takhle to je, abych to doplnil. Já se omlouvám, už je pozdní čas a my jsme včera ještě byli na výjezdu, takže máme toho docela dost za ty dva dny.

Místopředsedkyně PSP Jana Mračková Vildumetzová: Já bych poprosila v tuto chvíli, zda byl mohl přijít někdo z legislativy za mnou a mohl mi toto stanovisko jenom potvrdit, protože já jsem těsně předtím dostala seznam těch pozměňovacích návrhů, ale byla bych ráda, kdybych to měla potvrzeno. Je mi jasné, že stejně legislativa bude kontrolovat průběh toho hlasování. (Konzultace s legislativou.) Takže děkuji, legislativa tedy potvrdila to, co řekl pan zpravodaj v tuto chvíli.

Ale vidím, že se s přednostním právem hlásí paní předsedkyně klubu hnutí ANO, paní Alena Schillerová. Paní předsedkyně, máte slovo.

Poslankyně Alena Schillerová: Děkuji za slovo, paní místopředsedkyně. Já nechci zpochybňovat erudovanost legislativy, ale my bychom rádi, aby se hlasovalo o těch našich návrzích, aby se hlasovalo o pozměňovacím návrhu pana Romana Kubíčka, Karla Havlíčka. (Reakce na poznámky:) Ne, teď jsem slyšela, že to je nehlasovatelné. Nešlo by to tedy obráceně, že budeme hlasovat prostě o těch návrzích a...?

Místopředsedkyně PSP Jana Mračková Vildumetzová: Paní předsedkyně, v tuto chvíli dal pan zpravodaj návrh na proceduru a já se za chvíli budu ptát, jestli někdo má jiný návrh. Takže má.

Poslankyně Alena Schillerová: Mám protinávrh, aby se hlasovalo postupně o pozměňovacích návrzích Karla Havlíčka, Romana Kubíčka, paní poslankyně Pošarové a na závěr pana ministra Stanjury. (Potlesk z řad ANO.)

Místopředsedkyně PSP Jana Mračková Vildumetzová: Já si jenom ale ještě upřesním, pane zpravodaji. Vy jste opravdu řekl, že pokud projde popřípadě pozměňovací návrh pana Stanjury, tak pak o pozměňovacím návrhu pana Kubíčka se hlasovat... Jestli byste to prosím uvedl na pravou míru. Děkuji.

Poslanec Ivan Adamec: Já to upřesním. Pokud budeme hlasovat o prvním návrhu pana poslance Stanjury, tak jsou nehlasovatelné pozměňující návrhy paní poslankyně Pošarové a pana poslance Havlíčka. Romana Kubíčka budeme hlasovat tak jako tak.

Místopředsedkyně PSP Jana Mračková Vildumetzová: Děkuji. Ale my se v tuto chvíli budeme muset vypořádat s tím protinávrhem, respektive s tím, jaká hlasovací procedura

v rámci třetích čtení bude. To je první. Takže v tuto chvíli já zagonguji, i když věřím, že asi všichni poslanci jsou v sále.

Konstatuji v tuto chvíli, že budeme hlasovat o návrhu paní předsedkyně poslaneckého klubu hnutí ANO, paní Schillerové, která navrhuje proceduru, aby se první hlasovalo o pozměňovacím návrhu pana Havlíčka, poté pana poslance Kubička, paní Pošarové a naposled pan ministr Stanjura. Všichni víme, o čem budeme hlasovat.

V tuto chvíli zahajuji hlasování. Kdo je pro návrh, ať stiskne tlačítko a zvedne ruku. Kdo je proti návrhu? Já děkuji všem poslancům a poslankyním.

Konstatuji, že při hlasování číslo 9 bylo přihlášeno 152 poslanců, pro bylo 72, proti 10, zdrželo se 70 a návrh nebyl přijat.

Takže v tuto chvíli budeme hlasovat o návrhu zpravodaje pana Adamce, který navrhuje hlasovací proceduru, aby se hlasovalo první o pozměňovacím návrhu pana ministra financí, pana Stanjury, následně pana poslance Kubička a následně paní Pošarové a pana Havlíčka. Ano? Ale my nevíme, jak dopadne první hlasování. Ano, takto řekl proceduru pan zpravodaj. Všichni víme, o čem budeme hlasovat.

Zahajuji hlasování. Kdo je pro návrh, ať stiskne tlačítko a zvedne ruku. Kdo je proti návrhu?

Děkuji za hlasování číslo 10, přihlášeno 154 poslanců, 81 pro, proti 25, zdrželo se 48. Návrh byl přijat.

Takže schválili jsme si proceduru, kterou nás nyní provede zpravodaj tohoto sněmovního tisku, a já v tuto chvíli požádám pana zpravodaje, pana Ivana Adamce.

Poslanec Ivan Adamec: Ano, děkuji, vážená paní místopředsedkyně. Za prvé budeme hlasovat o pozměňovacím návrhu pod písmenem A pana poslance Stanjury. Já si myslím, že to je víceméně legislativně technický návrh, legislativně technická úprava, nicméně zasahuje do toho paragrafu, kterého se týkají ty ostatní pozměňující návrhy, proto legislativa doporučuje o nich pak už nehlasovat, pokud projde tento návrh.

Místopředsedkyně PSP Jana Mračková Vildumetzová: Děkuji panu zpravodaji. Já se v tuto chvíli musím zeptat na stanovisko pana navrhovatele. (Souhlasím.)

Všichni víme, o čem budeme hlasovat, o pozměňovacím návrhu, který předložil pan ministr financí Zbyněk Stanjura.

Zahajuji hlasování. Kdo je pro návrh, ať stiskne tlačítko a zvedne ruku. Kdo je proti návrhu?

V hlasování číslo 11 bylo přihlášeno 154 poslanců, pro bylo 128, proti 19, zdrželo se 7. Návrh byl přijat.

Nyní opět požádám zpravodaje pana Ivana Adamce.

Poslanec Ivan Adamec: Ano. Dále bychom hlasovali o pozměňujícím návrhu pana poslance Romana Kubička pod písmenem B. Jedná se o – jak bych to řekl? – chráněné zákazníky, tak aby nebylo možné je odpojit od energií v době topné sezóny. Má tím na mysli lidi, kteří jsou třeba nemocní nebo jsou odvezeni někam do nemocnice a podobně. Je to podle mě správný návrh, ale pokud jsem si zjišťoval informace, ministerstvo tento návrh chce zakomponovat do vládních nařízení. (Oživení v sále.)

Místopředsedkyně PSP Jana Mračková Vildumetzová: Já děkuji, pane zpravodaji. Já v tuto chvíli požádám o stanovisko navrhovatele, pana ministra průmyslu a obchodu.

Ministr průmyslu a obchodu ČR Jozef Síkela: Já souhlasím s navrženým postupem. Já nesouhlasím s tím návrhem, ale to už jsem...

Místopředsedkyně PSP Jana Mračková Vildumetzová: Můžu poprosit – souhlasné, nesouhlasné stanovisko? (Nesouhlas.) Děkuji.

Všichni víme v tuto chvíli, o čem budeme hlasovat.

Já si dovolím zahájit hlasování. Kdo je pro návrh, ať stiskne tlačítko a zvedne ruku. Kdo je proti návrhu?

V hlasování číslo 12 bylo přihlášeno 153 poslanců, pro bylo 73, proti 11, zdrželo se 69. Návrh nebyl schválen.

Nyní poprosím opět pana zpravodaje Ivana Adamce.

Poslanec Ivan Adamec: Ano, děkuji. Vážená paní místopředsedkyně, vyčerpali jsme hlasování o všech pozměňovacích návrzích, nyní můžeme hlasovat o návrhu zákona jako celku.

Místopředsedkyně PSP Jana Mračková Vildumetzová: Takže konstatujete to, co konstatovala legislativa, že o dalších pozměňovacích návrzích nelze hlasovat, to znamená pozměňovací návrh paní Pošarové a pana Karla Havlíčka. Takže o všech návrzích bylo hlasováno a my nyní přikročíme k hlasování o celém návrhu zákona.

Dovolím si přednést návrh na usnesení: "Poslanecká sněmovna vyslovuje souhlas s vládním návrhem zákona, kterým se mění zákon č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 265/1991 Sb., o působnosti orgánů České republiky v oblasti cen, ve znění pozdějších předpisů, podle sněmovního tisku 302, ve znění schváleném Poslaneckou sněmovnou." Všichni víme, o čem budeme hlasovat.

Zahajují hlasování. Kdo je pro návrh, ať stiskne tlačítko a zvedne ruku. Kdo je proti návrhu?

U hlasování číslo 13 bylo přihlášeno 153 poslanců, pro bylo 153, nikdo nebyl proti, nikdo se nezdržel. Konstatuji, že s návrhem zákona byl vysloven souhlas.

Poděkuji panu ministrovi průmyslu a obchodu, panu zpravodaji. Nyní vidím, že s přednostním právem se hlásí paní předsedkyně poslaneckého klubu hnutí ANO, paní Alena Schillerová. Máte v tuto chvíli slovo, paní předsedkyně.

A poprosila bych o klid v sále! Ještě jsem neukončila 39. schůzi. Děkuji vám.

Poslankyně Alena Schillerová: Děkuji za slovo, paní místopředsedkyně. Tak, vážení občané, byli jste v přímém přenosu svědky, že vláda po devíti měsících nicnedělání prosadila paskvil, který prohloubí to, že nevíte, na čem jste, který prohloubí deficit veřejných financí místo toho, aby přenesla zastropování na výrobce. A k tomu jsme se ještě dozvěděli, že pan premiér čtyři dny před komunálními a senátními volbami promluví k národu. Tak si říkám, co by tak mimořádného mohl říci, a napadá mě jedině to, že vláda bude rezignovat. (Potlesk a výkřiky z levé strany.)

Místopředsedkyně PSP Jana Mračková Vildumetzová: Další, kdo se ještě hlásí s přednostním právem, je předseda poslaneckého klubu SPD, pan Radim Fiala.

Poslanec Radim Fiala: Ano, já bych chtěl říct něco podobného. Podle nás, podle hnutí SPD, došlo k tomu, že strop, který konkrétně nebyl stanoven v tomto energetickém zákoně, bude příliš vysoko, budeme ho mít několikrát dražší než v loňském roce, čtyřikrát dražší než v předloňském roce, několikrát dražší než všechny země okolo. A to, že jsme to měli přenést na výrobce a nikoliv na lidi, to se bohužel opozici teď nepovedlo a vláda to ustála. Myslím, že je to špatně pro všechny, pro celou Českou republiku a pro státní rozpočet a pro občany České republiky. Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Jana Mračková Vildumetzová: Děkuji, pane předsedo. Jediné, co mě mrzí, je ten neklid v sále, protože schůze ještě nebyla ukončena. Pokud někdo chce něco řešit, může si to řešit v předsálí. Myslím si, že každý by měl mít možnost promluvit na půdě Poslanecké sněmovny.

Já v tuto chvíli pouze konstatuji poslední omluvu pana Hájka od 18 hodin z rodinných důvodů.

To bylo všechno. V tuto chvíli konstatuji, že končím 39. schůzi Poslanecké sněmovny. Popřeji vám všem krásný večer.

(Schůze skončila v 18.59 hodin.)